

II Obrazloženje plana

pročišćeni tekst

0. UVOD

Prostorni plan uređenja Grada Kutine (Službene novine Grada Kutine 3/2004, 7/2006, 1/2007, 7/2009, 7/2011, 2/2013; dalje: PPUG Kutine) donesen je izvorno 2004. godine, a izrada istoga pokrenuta je 2000. godine, s planskim periodom od 20 godina te predviđenim potrebnim novelacijama unutar planskog perioda.

I. izmjene i dopune PPUG Kutine pokrenute su i donesene 2006. godine. Primarni razlog I. izmjena i dopuna su korekcije vezane na redukciju površine kamenoloma „Mikleuška“ te korekcije površina za eksploataciju ugljikovodika, a pored navedenog izvršen je određen broj korekcija građevinskih područja temeljem zahtjeva zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba. Izmjene i dopune izvršene su u kartografskim prikazima, obrazloženju plana te odredbama za provođenje.

Izmjena zakonodavnog okvira 2007. godine (donesen je tada novi *Zakon o prostornom uređenju i gradnji*) te u proteklom periodu pristigli zahtjevi stvorili su preduvjete za izradu II. izmjena i dopuna PPUG Kutine koje su donesene 2009. godine. II. izmjene i dopune obuhvatile su zahtjeve javnopravnih tijela, zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba, a izrada je obuhvatila i prenošenje dijela građevinskih područja na vektorizirane katastarske podloge. Značajne korekcije proizašle su iz usklađanja sa *Zakonom o prostornom uređenju i gradnji* u smislu određivanja građevinskih područja te područja obveznih urbanističkih planova uređenja. Između ostalog, utvrđeno je i ucrtano područje Regionalnog parka „Moslavačka gora“ u dijelu unutar obuhvata PPUG Kutine, te ukinut kamenolom „Mikleuška“, a izrađen je i određeni broj korekcija koje su se odnosile na infrastrukturne sustave. Izrađeni su također i kartografski prikazi Ekološke mreže. II. Izmjene i dopune izvršene su u kartografskim prikazima, obrazloženju plana te odredbama za provođenje.

III. izmjene i dopune PPUG Kutine donesene su 2013. godine. Primarni razlog izrade i donošenja istih je izmjena dijela trase željezničke pruge M103 Dugo Selo – Novska. Naime, u tom su periodu unutar izrade projektne dokumentacije prve faze rekonstrukcije navedene trase uočena ograničenja prethodno planiranog koridora. Pored izmjene koridora željeznice, III. izmjene i dopune obuhvatile su korekcije temeljem zahtjeva javnopravnih tijela, te zahtjeva zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba, a također uslijed izmjena tada važećeg *Zakona o prostornom uređenju i gradnji* bilo je potrebno napraviti usklađenja u prvom redu reviziju neizgrađenih dijelova građevinskih područja u smislu uključivanja svih neizgrađenih površina većih od 5 000 m² u izgrađeni dio građevinskog područja. Od donošenja II. izmjena i dopuna preostali dio katastarskih podloga je vektoriziran te su građevinaka područja III. izmjena i dopuna u cijelosti prikazana na novim podlogama. II. izmjene i dopune također su, kao i prethodne, izvršene u svim dijelovima Plana – kartografskim prikazima, obrazloženju i odredbama za provođenje.

U periodu od donošenja III. izmjena i dopuna Plana nastupila je značajna izmjena zakonskog okvira – donesen je novi *Zakon o prostornom uređenju*, NN 153/13 (dalje: *Zakon*), a pored navedenog uočena su i određena ograničenja u implementaciji prostorno-planskih rješenja. U prvom redu tijekom izrade projektne dokumentacije za drugu fazu rekonstrukcije trase željezničke pruge M103 Dugo Selo – Novska uočen je problem dijela prethodno planiranog koridora što je ujedno jedan od osnovnih razloga izrade IV. izmjena i dopuna PPUG Kutine.

Izrada IV. (ciljanih) Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Kutine (dalje: Plan), pokrenuta je Odlukom o izradi IV (ciljanih) Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Kutine objavljenom u Službenim novinama Grada Kutine 7/2014 i 5/2015 (dalje: Odluka o izradi).

Osim prethodno izložene potrebe korekcije trase željezničke pruge, Odlukom o izradi kao ciljevi izrade Plana predviđene su i korekcije koje proizlaze iz očitovanja javnopravnih tijela, te korekcije prostorno-planskih rješenja temeljem zahtjeva građana. Nadalje, kao značajnu dopunu postojećih prostorno-planskih rješenja, Odluka o izradi u ciljevima izmjena i dopuna predviđa usklađenje PPUG Kutine sa Zakonom u vidu utvrđivanja neuređenih dijelova građevinskih područja.

Tijekom izrade prijedloga Plana analizirani su ulazni podaci i planske smjernice javnopravnih tijela koja su se očitovala temeljem Odluci o izradi, ulazni podaci projekatnata trase željezničke pruge M103 Dugo Selo – Novska i zahtjevi građana dostavljeni Nositelju izrade u periodu od zadnjih i izmjena i dopuna do donošenja Odluke o izradi aktualnih izmjena i dopuna, te kao takvi uključeni u navedenu Odluku o izradi. Izloženi ulazni podaci i zahtjevi na odgovarajući su način obrađeni i ugrađeni u rješenja prijedloga Plana. Izmjene i dopune izvršene su u relevantnim dijelovima Plana – kartografskim prikazima, odredbama za provođenje te obrazloženju.

U kartografskim prikazima izvršene su isključivo „točkaste“ korekcije koje su proizašle iz ciljeva Odluke o izradi. Osim obrade zahtjeva građana i javnopravnih tijela, u suradnji Izrađivača i Nositelja utvrđeni su neuređeni dijelovi građevinskih područja, a na jednak način izvršene su i izmjene provedbenih odredbi i obrazloženja plana. U smislu pojednostavljenja provedbe Plana izvršena je i revizija određenih planskih rješenja unutar provedbenih odredbi, a koja su se pokazala složenima u provedbi (npr. formulacije vezane na određivanje visine građevina te pojedinih drugih urbanističkih parametara i sl.), što je također zatraženo i u određenom broju zahtjeva građana.

Revizija planskih rješenja u svim dijelovima Plana (kartografskim prikazima, odredbama za provođenje te obrazloženju) nije utjecala, niti mijenjala osnovne konceptualne postavke (polazišta) izvornog PPUG Kutine već su formulirana i predložena operativnija rješenja, koja na adekvatan način odgovaraju aktualnim potrebama u provedbi Plana, odnosu daljnjem uređenju i razvoju područja Grada Kutine.

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA GRADA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV ŽUPANIJE I DRŽAVE

1.1.1. TEMELJNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Današnje upravno-teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske uređeno je Ustavom Republike Hrvatske, i među ostalim zakonima, Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15).

Ovim Zakonom prostor nekadašnje općine Kutina podijeljen je na tri nove jedinice lokalne samouprave: Grad Kutinu te Općine Popovaču i Veliku Ludinu.

Grad Kutina prostire se na 294,34 km², a prema popisu stanovništva 1991. godine imao je 24829¹ stanovnika, koji su živjeli u statistički promatrano 23 naselja. Središnje naselje Grada, naselje Kutina imalo je tada 14992 stanovnika, a srednje naselje Grada 1080 stanovnika. Srednje naselje bez središnjeg naselja Kutine brojilo je svega (!) 447 stanovnika, a što ukazuje na dominaciju naselja Kutine u prostoru Grada. Proizlazi da je gustoća stanovništva Grada 1991. godine iznosila dosta visokih 84 st/km². Naselje Kutina, središnje naselje Grada kao jedinice lokalne samouprave, prostore se na 3,78 km² izgrađenog građevnog područja i ima gustoću naseljenosti od čak 3966 st/km².

Istovremeno, Sisačko-moslavačka županija u kojoj je smješten Grad Kutina ima 4463,1 km² površine, a prema popisu stanovništva 1991. godine imala je 251078 stanovnika, i 453 naselja. Gustoća naseljenosti iznosila je 56,26 st/km², što je znatno ispod republičkog prosjeka koji je iznosio 84,4 st/km².

Proizlazi da Grad Kutina u Županiji sudjeluje sa 6,6% u površini županije, 9,2% u broju stanovnika županije, a u broju naselja participira s 5,1%. Što je sve vidljivo iz tablice 1.

Grad Kutina jedan je od 6 Gradova Sisačko-moslavačke županije.

TABLICA 1
OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

ŽUPANIJA SISAČKO- MOSLAVAČK A	POVRŠINA		STANOVNICI								DOMAĆINSTVA		GUSTOĆ A NASELJE NOSTI
			STANOVI		POPIS 1981.		POPIS 1991.		POPIS 1981	POPIS 1991			
GRAD KUTINA	Km2	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	Broj	St/Km2
ŽUPANIJA ukupno	4463,1	100,0	255292	100,0	251078	100,0	74396	100,0	80909	100,0	77676	89522	56,3
Gradovi ukupno	2017,7	45,2	162623	64,0	166660	66,4	47249	61,8	53754	65,7	50021	56609	82,6

¹ Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb

Gradovi pojedinačno													
Općine ukupno	2445,4	54,8	92669	36,0	84672	33,6	27147	38,2	27155	34,3	27655	32913	34,6
Grad KUTINA	296,0	6,6	23202	9,2	24829	9,9	6968	9,4	8055	10,0	7235	8797	83,9

Izvor: PP SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE I Državni zavod za statistiku, Zagreb.

Uspoređujući kretanje broja stanovnika uočavamo da stanovništvo Županije u razdoblju 91/81 (indeks 0,99) i u razdoblju 97/91 (indeks 0,96) konstantno lagano opada. U istim periodima lagano raste broj stanovnika Grada. U razdoblju 91/81 indeks 1,07, a u razdoblju 97/91 indeks je iznosio 1,04.

Sisačko-moslavačku županiju sačinjava 19 jedinica lokalne samouprave, odnosno Gradova/Općina. Prosječna površina jedinica lokalne samouprave iznosi 234,9 km². To govori o relativno velikoj površini jedinica. Najveće su Glina (544 km²) i Dvor (504 km²). Županija spada u red rjeđe naseljenih krajeva Hrvatske. Podaci o gustoći stanovništva po pojedinim jedinicama lokalne samouprave to izrazito potvrđuju. Najveću gustoću ima Grad Sisak sa 145 st/km². Grad Kutina zauzima četvrto mjesto sa 84 st/km² što odgovara državnom prosjeku.

1.1.1.1. Geoprometni položaj

Geoprometni položaj Grada vrlo je povoljan budući je smješten u prostoru Središnje Hrvatske u neposrednoj blizini državnog središta Zagreba na približno devedeset kilometara udaljenosti. Prostorom grada Kutine prolaze glavni prometni pravci, cestovni i željeznički, koji su ne samo od državnog, već i od međunarodnog značenja. Osim navedenog, Gradom prolaze i glavni infrastrukturni koridori i infrastrukturne instalacije koje povezuju središnji s istočnim dijelom Države.

Kutina je starije naselje u podnožju Moslavačke gore na pruži Novska-Zagreb. Njezin nagli poslijeratni industrijski razvoj ističe je kao kandidata za vodeće centralno naselje Moslavine i gornje Posavine na lijevoj strani rijeke Save. No, blizina Zagreba, pa i Siska, onemogućuje da se u Kutini razviju jače centralne funkcije za širi prostor. Danas je to u osnovi ipak vrlo dinamičan grad, prije svega zbog brzog razvoja novih industrijskih djelatnosti.

1.1.1.2. Prirodne svojstvenosti kraja

Reljef. Šire područje u kojemu je smještena jedinica lokalne samouprave Grad Kutina po prirodnim osobinama vrlo je raznoliko. Sastoji se

- od prisojnih prigorja Moslavine,
- posavsko-kupske ravnice s depresijom Lonjskog polja, najnižeg područja u Središnjoj Hrvatskoj i
- smještenog između, blago valovitog i prostranog pobrđa .

Osnovni reljefni oblici nastali su u nedavnoj geološkoj prošlosti. Sadašnji, najprostraniji i najniži dio prostora, prekrivaju najmlađi aluvijalni sedimenti: pijesak i šljunak. Oni su različite debljine i češće su prekriveni muljevitim i glinovitim tлом, također razne debljine. Sa sjeverne strane, na malo povišenim dijelovima, aluvijalni sedimenti su

obrubljeni starijim, mješovitim neogenskim naslagama pijeska, šljunka i gline. Na sjevernom obodu savske depresije pjeskovitih i laporovih glina je manje. Nalaze se na južnom i istočnom podnožju Moslavačke gore te na blago valovitim i izdignutim terenima oko toka Subocke u podgorju Psunja. U nešto višim predjelima Moslavačke gore ima jezerskih sedimenata starijeg neogena i oligocena. Najviši dijelovi Moslavačke gore sastavljeni su od škriljavaca paleozojske starosti.

Pretežno glinoviti rubni predjeli oko Moslavačke gore pogoduju, na strmijim terenima oko rasjednih linija, stvaranju klizišta i plazina.

Nepropusna i po građi nejednolika podloga u višim dijelovima podložna je diferenciranoj eroziji, pa je izmodelirana u više bila i dolina pretežno u smjeru sjever-jug.

Zahvaljujući to intenzivnoj primarnoj i sekundarnoj urbanizaciji prostor Grada Kutine bitno je promijenio svoje izvorne svojstvenosti. Zahvaljujući upravo tome znatan dio njegovih brežuljkastih površina zauzimaju, kao što je to već rečeno, nestabilna područja u smislu inženjersko-geoloških obilježja.

Klima. Klima je umjereno kontinentalna. Prosječna godišnja temperatura je od 12 do 15°C. Srednjak u siječnju, najhladnijem mjesecu, kreće se oko 0°C. Ljeta su umjereno topla, a zime su relativno blage i kišovite. Zimi je snijeg redovita pojava. Padalina ima godišnje u prosjeku 800-1000 mm. Primarni padalinski maksimum je na prijelazu iz jeseni u zimu, ali je za poljoprivredu važniji sekundarni potkraj proljeća i ljeta koji kultiviranom bilju donosi potrebnu vlagu. U hladnom dijelu godine vrlo su česte i dugotrajne magle, osobito u središnjem dijelu regije, u gornjoj Posavini. Prvi mraz može se pojaviti već u rujnu, a posljednji još u mjesecu svibnju.

Na formiranju obilježja prirodne osnove u Sisačkoj Posavini nesumnjivo vrlo mnogo utječu vode. Naime upravo tu je glavno republičko stjecište vodotoka. Sava teče središnjim dijelom područja i prima desne pritoke: Kupu s Glinom, Petrinčicom i Odrom, te Sunju i Unu. Lijevi pritoci su joj: Lonja - Strug sa Zelinom, Česmom, Garešnicom, Kutinom, Ilovom, Pakrom i i Subockom.

Obilje površinskih voda, povezano s reljefnom podlogom i posebnostima korita Save i njezinih glavnih pritoka, uzrokuje nastanak prostranih poplavnih zona koje su poznate pod nazivom Lonjsko i Mokro polje.

1. razina glavne tekućice - Save - postupno se izdiže u odnosu prema okolnom terenu (u proteklih 70 godina - 80 cm) zbog prirodne akumulacije materijala u nasipima fiksiranom koritu;
2. razina savskog toka danas je već viša (osobito za visokih vodostaja) od nivoa pritoka, a pritom su korita pritoka, osobito lijevih, vrlo plitka i veoma slabo fiksirana.

Zbog svega toga Sava vrlo često ne može u području regije normalno provesti vlastitu vodu iz gornjeg toka, a kamoli primiti i vode svojih pritoka. Rezultati takve hidrografske situacije su vrlo česte poplave rijeke Save, a pogotovo redovite i stalne poplave njezinih pritoka Lonje, Ilove, Česme, Gline, Odre i Sunje.

Tlo. Tla u regiji su raznovrsna. Osobito na formiranje tla utječu vodne prilike. Ostali činioci nisu posebno izraziti. Ni u jednom području Hrvatske nema tako prostranih livadsko-močvarnih zemljišta kao u Sisačkoj Posavini. Razvila su se u nižim predjelima

koji su nešto udaljeniji od glavnih tokova Save, uz pritoke. Osnovni uvjet za nastanak tih zemljišta su visoka voda temeljnica ili češće i dugotrajnije poplave. Njihova potencijalna prirodna vrijednost vrlo je velika jer imaju udio humusa i do 20%. Stvarna mogućnost iskorištavanja, međutim, vrlo je malena. Uglavnom služe kao livade i pašnjaci, vrlo slabe kvalitete, a ponegdje je na njima još uvijek prirodna šuma hrasta lužnjaka i jasena.

Po površini najveći dio zemljišta čine parapodzol i parapodzolasta tla. Ona prekrivaju veći dio Moslavine. Njihova proizvodna vrijednost vrlo je raznolika, ali u biti malena.

U višim predjelima Moslavačke gore, ima kiselih smeđih i podzolastih zemljišta. Proizvodno značenje dviju spomenutih vrsta tla ipak je ograničeno, jer ih je vrlo malo.

Dakle, iz raznovrsnih obilježja prirodne osnove kao značajniji potencijalni prirodni resursi čitavog područja mogu se izdvojiti vode, tla, šume i rudno blago.

Obilje površinskih voda jedno je od glavnih prirodnih osobina i kao privredni potencijal neprocjenjivih je mogućnosti. Na žalost, upravo su vode relativno najslabije gospodarski obuhvaćene. One danas dapače, može se sa sigurnošću tvrditi, donose više neprilika negoli koristi. Današnje velike štete koje nastaju poplavama i, s druge strane, neslućene mogućnosti prometnog, gospodarskog i turističkog aktiviranja obilja voda (Lonjsko polje), nesumnjivo zahtijevaju da se hitno učini sve kako bi se što prije moglo koristiti njihovima potencijalima vrijednostima u prirodnim resursima.

Bonifikacija tala, melioracijama i arondacijama, mogla bi dati mnogo veće poticaje privrednom razvoju čitavog područja.

Vegetacijski pokrov. Vegetacijski pokrov pokazatelj je prirodnih uvjeta i važan je čimbenik u kompoziciji prirodnog i kultiviranog krajobraza.

S aspekta vegetacije najvažniji je šumski pokrov Grada. Šume su važno prirodno bogatstvo. Iako su se već stoljećima iskorištavale, a u posljednjih 100-200 godina čak i uništavale velikim krčenjima, još uvijek zauzimaju 40,06% ukupne površine, odnosno 11790 ha površine Grada. Poteškoće u iskorištavanju šumskog bogatstva čini neujednačenost sastava šume po vrstama i nepristupačnost zbog vode ili strmog terena. Većinom su to šume na brežuljkastim obroncima Moslavačke gore, a čine ih medioeuropske brežuljkaste mezofilne i acidofilne šume hrasta kitnjaka.

Osnovna obilježja, brdskog pojasa, su hrastove i grabove šume na neutralnim i slabo kiselim tlima. Na strmim padinama (plitka tla na dolomitnim i vapnenačkim stijenama) suncu eksponiranim i toplijim staništima rastu šume hrasta medunca i crnog graba. Na kiselim tlima, prisojnim ocjeditim hrptovima, dolaze šume hrasta kitnjaka i pitomog kestena. U ovom području raširen je bagrem, koji raste na gotovo svim tlima (osim mokrim), a pogodan je za pošumljavanje strmijih terena, jer dobro sprječava klizanja tla. Uz hrast kitnjak i pitomi kesten u ovom području rastu još: divlja trešnja, klen, gorski javor, poljski brijest, velelisna lipa. Od grmlja: lijeska, obična kurika, obični likovac, bijeli glog, crveni glog, kalina i svib. Zbog povoljnih klimatskih i ekoloških uvjeta brdski pojas pruža povoljne uvjete za život i djelovanje stanovnika. To je i razlog da su šume većim dijelom iskrčene, a njihova staništa su pretvorena u naselja i poljodjelske površine.

U dolinama manjih rijeka uobičajena je vegetacija ravničarskog pojasa. Visoka razina podzemne vode uvjetuje rast vegetacije higrofilnih obilježja. Tu se susreću najčešće elementi šumske zajednice johe i hrasta lužnjaka s poljskim jasenom, inače uobičajene u poplavnim područjima nizinskih rijeka panonskog područja. Kao i u gorskom nastanjenom prostoru Grada i u ovom njegovom nizinskom nastanjenom dijelu šume su gotovo u cijelosti potisnute, a njihova su staništa zamijenjena ratarskim kulturama, dolinskim i močvarnim livadama, a znatnim dijelom su i izgrađena. Dolinske se livade koriste kao travnjaci ili se pretvaraju u oranice. Ekološki, biološki i estetski vrlo su vrijedne i zato ih se u pravilu svugdje štiti, jer ih je sve manje. Duž vodotoka mogu se naći manji jošici, vrbici i topolici.

Rude. Jedna od glavnih prirodnih vrijednosti su nafta i zemni plan. Naftna i plinska polja oko Stružeca, Ivanić-Kloštra, Gojla, Volodera i Janja Lipe ubrajaju se u najstarija i najbogatija nalazišta toga podzemnog blaga. S obzirom na dulje iskorištavanje postojeće zalihe nafte svedene su na 12-15 milijuna t.

U području Moslavačke gore, postoje pouzdani znaci prisutnosti bakrenih, željeznih, cinčanih i olovnih ruda, pa čak i srebra.

Grad Kutinu pokrivaju VI i VII potresna zona MCS ljestvice. Preteže VI potresna zona. Tek padine Moslavačke gore, odnosno dijelovi sjevero-zapadnog područja Grada ulaze u VII potresnu zonu.

TABLICA 2
STRUKTURA POLJOPRIVREDNOG I ŠUMSKOG ZEMLJIŠTA GRADA KUTINE
– DANAŠNJE STANJE

OPĆINA/ ŽUPANIJA	UKUPNA POVRŠINA HA	POLJOPRIV POVRŠINA	OBRADIVE POVRŠINE	ORANICE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	VODE	NEPLODNO ZEMLJIŠTE
GRAD KUTINA	29434	15148	9905	9142	11790	412	2083
ŽUPANIJA	444900	236061	184918	124744	172013	-	-

Izvor: DGU, Područni ured za katastar – Sisak, Ispostava Kutina PP Sisačko-moslavačke županije.

Štete u krajobrazu

Proces primarne, a osobito sekundarne urbanizacije koji je izrazito jak u prostorima Grada najznačajniji je čimbenik šteta u krajobrazu. Najznačajniji je disperzan način izgradnje, kad god je to moguće na istaknutim točkama reljefa. Takav način izgradnje poprimio je tako široke razmjere, osobito u dijelovima koji su prometno razmjerno pristupačniji, a to je praktično cijeli prostor Grada, da su štete za izgled krajobraza, vrlo svojstvenog za kraj, već nepopravljive.

Nadalje, prekomjerno smanjivanje šumskog pokrova i skidanje biljnog pokrova sa strmih zemljišta, način obrade tla, dovode do poremećaja biološke ravnoteže što izaziva neravnotežu u ekološkom sustavu. Takvih pojava, naravno, ima u cijeloj Županiji, a i šire.

Posljedično, najozbiljniji problem je erozija tla. Spiranjem biološki vrijednih površinskih dijelova tla na strmijim brežuljkastim dijelovima i njegovim taloženjem u dolinama zamuljuju se korita potoka čime se stvaraju mogućnosti većeg plavljenja. Isprana površina tla, lišena humusnog sloja, postaje nepovoljnija za poljodjelsko korištenje.

1.1.2. PROSTORNO-RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

Potencijal skoro svakog prostora, pa tako i prostora na kojemu se prostire Grad Kutina za ukupni gospodarski, društveni i kulturni razvoj zavisi i ogleda se u nekoliko povoljnih, odnosno nepovoljnih čimbenika.

Načelno su to prvenstveno:

- prostor i okoliš sa svojim resursima i elementima koji se u njemu pojavljuju i koji predstavljaju prirodni temelj svakog života i razvitka. Uglavnom su ograničeni i neponovljivi;
- stanovništvo, broj, struktura, raspodjela, osobine, način života i njegove potrebe;
- sustav zajedničkog života stanovništva, mreža naselja i manjih središta u mreži seoskih naselja;
- povezanost pojedinih područja Grada međusobno i sa širim državnim prostorom, cestovnim, vodenim, zračnim i drugim infrastrukturnim sustavima;
- postojeće gospodarske jedinice razmještene u prostoru, njihova proizvodna i uslužna funkcija;
- sustav društvenih službi i njihovi objekti, obrazovne, kultura, zdravstvo, socijalna skrb itd.;
- organizacija od države do Grada/Općine u svim njenim oblicima. Do sustava lokalne uprave i samouprave, koja funkcionalno i hijerarhijski sudjeluje u procesu donošenja odluka važnih za tijek zajedničkog života i razvitka;
- geopolitički i geoprometni položaj, gospodarsko i strateško okruženje.

Posebnim vrijednostima resursima smatraju se:

- zaštićena područja prirode (osobito Lonjska poklje);
- spomenici graditeljske baštine (koncentrirani upravo u gradu Kutini);
- resursi: prirodne šume (padina Moslavačke gore), nezagađena tla, rezerve pitke vode i očuvani kultivirani krajobrazi.

Zastupljenost prethodno navedenih prostornih vrijednosti u Gradu kreće se od izrazito povoljnog do umjerenog intenziteta.

Prirodni resursi

Od svih navedenih čimbenika, prostor i okoliš predstavljaju temeljno i iskonsko bogatstvo i ograničen prirodni izvor te okvir u kojemu su prisutne sve pojave i odvijaju se sve ljudske djelatnosti. Hrvatska ima veoma kvalitetan prostor i okoliš, a nije osobito bogata, strateškim sirovinama i energetskim izvorima, pa uslijed toga svaki pristup razvitku, traži da se najracionalnije i najekonomičnije gospodari s okolišem i prostorom, a to se odnosi osobito na prostor Grada, zbog razmjerno guste naseljenosti i zauzetosti najvrednijih dijelova prostora s krajobraznog stajališta.

Kao cijela Županija, Grad je obdaren prirodnim izvorima kao što su: dijelom poljodjelsko zemljište, dijelom šume i dijelom prirodni krajobrazi i rudna bogatstva.

Poljodjelsko zemljište zauzima razmjerno velike površine čak 51% površine Grada. Glede kakvoće i pogodnosti tla za poljodjelske kulture prevladavaju tri vrste zemljišta: za ratarske kulture, za livade i za vinograde i voćnjake (Tablica 18). Obilježja kakvoće tla, te usitjenost i rascjepkanost zemljišta odgovara vinogradarstvu, voćarstvu i proizvodnji povrtlarskih kultura intenzivnog načina eksploatacije.

Grad ima značajnijih sirovinskih izvora, osobito nafte, ali nema značajnijih izvora pitke vode. Prirodna komponenta prostora, elementi prirodnog i uglavnom (još) sačuvanog tradicijskog kultiviranog i kulturnog krajobraza te osobito šumovit predjeli padina Moslavačke gore i dolina Lonjskog polja gradski su najvredniji prirodni izvori, vrijedni čuvanja.

Prirodna i krajobrazna baština

Činjenica razvitka znanosti, tehnike, tehnologije, proizvodnje i potrošnje i posljedično snažan proces urbanizacije te osobito novi sustav vrijednosti i privatnog vlasništva, ugrozili su prostor i okoliš Grada pa je to zahtijevalo novi pragmatičniji pristup planiranju i uređivanju prostora, a on počiva na nekoliko načela:

- Planiranje i uređenje prostora mora obuhvatiti ne samo prostor i njegovo funkcionalno uređenje već i sve pojave koje se javljaju u tom prostoru.
- Temeljni cilj takvog planiranja prostora je postizanje održivog - trajnog i postojanog - razvoja, koji će koristiti sadašnji prostor i okoliš tako da ne dođe do njegovog nepovratnog uništenja.
- Jedno od osnovnih polazišta modernog pristupa prostornom uređenju jest ravnopravno vrednovanje ciljeva zaštite prostora i okoliša s ciljevima razvitka već u prvoj fazi planskog procesa.

Do danas ova komponenta nije bila dovoljno cijenjena i slabo je bila uključena u ozbiljnija promišljanja strategija gospodarskog razvoja. Neki vrijedni predjeli nisu do sada bili niti uočeni, a time niti zaštićeni. Iz svega proizlazi potreba cjelovitog pristupa zaštiti okoliša. Unatoč destrukciji urbane i ruralne konzistentnosti i primjene općih obrazaca oblikovanja i pojednostavljivanja funkcija i oblika, dijelom su se ipak očuvale povijesne strukture, a ponegdje i atraktivni krajobrazi i vizure, kao glavna uporišta identiteta Grada.

Navedene opasnosti prisutne su u Gradu sukladno stupnju pristupačnosti prostora, pa su najopterećeniji dijelovi Grada u neposrednoj blizini cestovnih poteza, a osobito oko samog naselja Kutine smještenog na križištu putova, a velikim dijelom to je i cijeli sjeverni prostor Grada.

Kulturno-povijesna baština

Osobito vrijedna i zaštićena područja čine elementi, koji imaju trajniji značaj, koje treba očuvati, kako bi se zaštitio identitet prirode i stvorene tekovine (baštine). To može uključivati prirodne elemente tj. sve ono što je rezultat lokacije, topografije i klime kao i umjetne elemente stvorene djelovanjem ljudi.

Na prostoru Grada Kutine postoje brojne prirodne vrijednosti, od dijela Lonjskog polja, kao Parka prirode, šumskih područja obronaka Moslavačke gore, vodotoka sve do poljoprivrednih površina u ruralnom dijelu Grada.

Položaj Grada

Položaj Grada u prometnom smislu veoma je povoljan, budući se nalazi na trasi međunarodnih putova (autocesta, željeznička pruga u okviru Posavskog prometnog koridora), te magistralnih i regionalnih putova. U daljnjoj perspektivi postoji mogućnost i plovnog puta, osposobljavanjem rijeke Save za plovidbu i izgradnju prilaznog kanala do autoceste.

Područjem Grada Kutina prolazi 10 km autoceste, 11 km magistralne ceste Kutina - Virovitica, 36 km regionalnih cesta, te 74 km lokalnih cesta. Mrežu nerazvrstanih cesta čine ulice, seoski i poljski putovi, te druge nerazvrstane javne prometne površine (parkirališta, pješačke staze, trgovi, pristupne ceste do industrijskih i drugih objekata, što se koriste za javni promet.

Stanovništvo i naselja

U Gradu čija je površina razmjerno velika prepoznatljivo je uglavnom spontano građenje svih 23 naselja Grada, izuzev mjesta Kutine. Naselja se, ako rastu, izgrađuju uglavnom duž važnijih prometnica, a ona malobrojna koja su izvan njihova dosega nazaduju i ostala su na razini bliskoj seoskim naseljima. Broj stanovnika iz godine u godinu raste, doduše jedva zamjetno. Izrazitiji porast broja stanovnika može se očekivati samo s eventualnim oživljavanjem gospodarske aktivnosti i to u okvirima Grada, što bi omogućilo i kvalitetnije ulaganje u poboljšanje razine infrastrukturne opremljenosti prostora, što bi prostor učinilo privlačnijim za život.

Društvene djelatnosti

Sustav društvenih djelatnosti razvijen je sukladno razini razvijenosti cijelog Grada. Postojeća mreža društvenih djelatnosti Grada mogla bi se dijelom dopuniti što osobito vrijedi za unutrašnji brežuljkasti dio.

Bez obzira na trenutno stanje gospodarstva, industrijska i obrtnička tradicija postoji. U naselju Kutini koncentrirani su praktično svi važniji industrijski servisni i slični kapaciteti gospodarski razvoj. Tek manji dio smješten je u drugim naseljima Grada kao što je Banova Jaruga na pr.

Prometnice

Brzi rast prometa, naročito u urbanom području nije praćen odgovarajućom gradnjom prometne mreže, a i postojeća cestovna mreža ne može se potpuno prilagoditi novim zahtjevima prometa. Prisustvo tranzitnog prometa magistralnom prometnicom kroz grad Kutina, kao i regionalnom prometnicom kroz pojedina naselja najveći je prometni problem. Postojeća mreža prometnica u Gradu ne zadovoljava kvalitetom, a ni funkcijom, što osobito vrijedi upravo za naselje Kutinu kojom prolaze prometnice D-45 autocesta čvor »Kutina« - Garešnica i županijska cesta Ž-3124 Repušnica – Kutina – Banova Jaruga. Praktično je cijela cestovna mreža Grada asfaltirana što u velikoj mjeri podiže razinu udobnosti života u unutrašnjosti prostora.

Osnovna mreža gradskih prometnica i mreža javnog prigradskog prijevoza uzrokom je brojnih problema. Problem su i nerentabilnost javnog prijevoza zbog malog broja korisnika.

Prometnice u prigradskom dijelu, koje povezuju međusobno naselja, pretežno ne zadovoljavaju elementima trase i profila, a u naseljima su uglavnom bez pješačkog hodnika, pa su najugroženiji pješaci.

Sadržaji koji najviše uzrokuju parkiranje cestovnih vozila (poslovni prostori, gradska tržnica, javne ustanove) i dalje se šire u središnjem gradskom prostoru bez odgovarajućeg ulaganja u rješavanje parkirališne garažnih potreba. Prenamjena stambenih prostora u poslovne zahtjeva veći broj parkirališnih mjesta, koje je trenutno nemoguće zadovoljiti postojećim kapacitetima.

Pješački trgovi, ulice i zone u urbanom dijelu grada Kutina nisu do sada dovoljno definirani i uređeni, a stanje pogoršava preopterećenost središta grada vozilima.

U naseljima van Kutine ne postoje parkirališni prostori, izuzev okućnica, pa se vozila zaustavljaju na javnim prometnicama što također remeti normalno odvijanje prometa.

1.1.3. PLANSKI POKAZATELJI I OBAVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

Polazišta, temeljna načela i principe uređenja prostora, koji trebaju biti osnova izrade dokumenata prostornog uređenja sustavno navode Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (Sabor RH, prosinac 1997) i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) kao krovni dokumenti prostornog uređenja Republike Hrvatske. Osim navedenih temeljnih dokumenata u Gradu su na snazi još četiri izvorna prostorna plana.

1.1.3.1. Pokrivenost područja Grada prostornim planovima

Grad Kutina prostorno je oblikovan iz dijela bivše općine Kutina. Za područje jedinice lokalne samouprave, Grad Kutina, a to podrazumijeva i samo naselje Kutinu do danas su izrađeni i formalno su na snazi dokumenti prostornog uređenja:

1. Strategija prostornog uređenja R Hrvatske, (Sabor RH, prosinac 1997) Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje.
 2. Program prostornog uređenja R Hrvatske, (NN 50/99), Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje.
 3. Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije, (Sl. glasnik Sisačko-moslavačke županije br: 4/01, 12/2010), Županijski zavod za prostorno uređenje, Sisak u suradnji s CPA – Centar za prostorno uređenje i arhitekturu d.o.o., Zagreb.
- kao viši dokumenti prostornog uređenja ovom Planu.

1.1.3.2. Konceptualna obilježja prostornog razvoja Grada u važećim višim prostornim planovima.

1.1.3.2.1. Strategija prostornog uređenja R Hrvatske (Sabor RH, prosinac 1997), Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja-Zavod za prostorno uređenje, Zagreb.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske postavlja temeljne ciljeve i načela racionalnog korištenja i zaštite prostora Države kao Ustavom zaštićenog najvrednijeg društvenog dobra. Obraduje pojedine segmente problematike prostora konceptijski i

programski, usmjerava rješavanje problema prostornog i infrastrukturnog uređenja, na razini interesa Republike ne ulazeći u stvarno rješavanje manjih prostornih cjelina poradi veličine svog prostornog obuhvata.

Stoga Strategiju treba promatrati kao načelnu normu za način ponašanja i rješavanja prostornih problema pri izradi dokumenata prostornog uređenja niže razine.

Prema ovom dokumentu, uređenje prostora Grada određeno je porječjem rijeke Save, te prijelazom iz ravničarskog u brdsko područje Moslavačke gore. Resursi i krajobraz su pod utjecajem urbanizacije s velikim promjenama prirodnog i kultiviranog krajobraza.

Ukratko, ne ulazeći u opća temeljna načela strategije razvoja, za područje Grada iz Strategije prostornog uređenja Republike možemo izdvojiti slijedeće posebne čimbenike:

- Strategija prostor Grad svrstava u Panonsku makroregiju - gorsko zavalsko područje Sjeverozapadne Hrvatske. Grad se nalazi u okviru županija središnjeg područja RH.
- Kutina kao naselje promatra se kao srednje razvojno središte (regionalno središte) Repušnica i Banova Jaruga vide se kao inicijalna razvojna središta Grada. (202)
- Naselje Kutina svrstano je u srednje gradove (urbano područje sa 15000 do 30000 stanovnika).
- Park prirode Lonjsko polje promatra se kao turistički resurs (204), a naselje Kutina svrstava se u turistička mjesta D razreda (205)
- Naselje Kutina promatra se kao regionalno prometno središte (207) na pravcu autoceste Zagreb – Lipovac i na pravcu regionalne ceste od autoceste prema Garešnici i Daruvaru te na pravcu generalne mreže brzih pruga (209)
- Iako je rijeka Save smještena izvan područja Grada Kutine, naselje Kutina se vidi kao riječna luka i svrstava se u kategoriju ostale luke, a rijeka Sava u III klasu riječnih putova (211)
- U cijevnom prometu – naftovodi i plinovodi naselje Kutina je važno središte. Njegovim prostorom prolazi JANAF kao i magistralni plinovodi a samo naselje se svrstava u veliko potrošačko središte i nalazište (212)
- U zračnom prometu Grad Kutina gravitira zračnoj luci Zagreb (213)
- U sklopu telekomunikacijskih veza međunarodne razine naselje Kutina je razvrstano u kategoriju čvor u sustavu prijenosa čijim prostorom prolazi magistralni TK kabel (214). U sklopu državne/županijske razine naselje Kutina se svrstava u kategoriju magistralnih TK objekata čijim prostorom prolazi magistralni TK kabel – glavni smjer (214). I međunarodni i državni smjerovi su na potezu Sisak – Kutina – Novska.
- Glavno čvorno mjesto elektro-energetskog sustava Grada Kutine smješteno je u zoni naselja Međurić u kojoj se nalazi TS 220/110 kV koja se napaja iz TE Sisak vodom 220 kV. U okviru samog naselja Kutina nalazi se i TS 110/35 kV. Od TS Međurić planira se izgradnja dalekovodova prela istoku (Lipik) od 220 i 110 kV (217)
- U okviru Grada Kutine nalazi se veći površinski vodoopskrbni zahvat namijenjen industrijskim potrebama. Na poziciji Lonjskog polja smještena je lokacija za potencijalne vodoistražne radove (220)
- U okviru Grada Kutine planira se uređaj za pročišćavanje zagađenih voda – zajednički. Izgrađen je mehanički. Pritoci Save na području Grada imaju propisanu I-II kategoriju a rijeka Sava II kategoriju kakvoće vode. (221)
- Grad Kutina se ne nalazi u sustavu zbrinjavanja posebnog i opasnog otpada (222)

- U sustav zaštite prirodne baštine uvršteno je Lonjsko polje kao posebni rezervat kroz Ramsarsku konvenciju o zaštiti močvarnih staništa i kroz projekt »Important Bird Areas« (223)

Obzirom na problematiku građevinskih područja, mišljenje je Strategije da ih treba reducirati na realno potrebne površine.

Konačno Strategijom se navode i temeljne smjernice zaštite i uređivanja prostora, uvodi se princip ekološke ravnoteže u smislu pojma "održivog razvoja" koji se općenito treba primjenjivati na cjelokupnom prostoru Države uz osobito čuvanje važnih čimbenika prirodne i kulturne baštine.

1.1.3.2.2. Program prostornog uređenja R Hrvatske (NN 50/99), Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja-Zavod za prostorno uređenje, Zagreb.

Programom se ističu temeljni ciljevi i usmjerenja prostornog razvoja, a to su:

- O snažiti prostorno-razvojnu strukturu države, uvažavanjem prostorno-funkcionalnih i morfoloških cjelina, mreže naselja i prometno razvojnih pojaseva.
- Povećati vrijednost i kakvoću prostora i okoliša, a razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora, uz isključenje negativnih utjecaja na prostor i okoliš. Nužan je pozoran izbor razvojnih programa i tehnologije, koji će očuvati vrsnoću prostora i okoliša, a razvoj planirati u granicama prihvatljivog opterećenja prostora.
- Racionalno koristiti i zaštititi nacionalna dobra, a svrhovito korištenje i namjenu prostora temeljiti na stručnim i znanstvenim osnovama i cjelovitom uvidu u značajke prostora, usklađeno s europskim kriterijima-standardima, osobito za zaštitu prirodnih resursa i okoliša.
- Uvažavati obilježja i osobitosti područja, prirodnu cjelovitost, ekološku osjetljivost, razvijenost i ograničenost infrastrukture, turističku atraktivnost i druge srodne značajke prostora.
- Razvijati infrastrukturne sustave u skladu s razvojnim potrebama.
- Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja, osobito u skladu s novim svjetonazorom u korištenju prostora.
- Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete prvenstveno na poboljšanje učinkovitosti u okvirima već izgrađenog i korištenog prostora, te na stvaranje uvjeta za nove programe radi pokretanja gospodarskih aktivnosti i poboljšanja kakvoće života na svim, osobito depopulacijskim područjima.

Program prostornog uređenja RH operacionalizira Strategiju prostornog uređenja RH i smješta njene najvažnije prioritetne planske pretpostavke u prvo plansko razdoblje.

U sklopu osnovnih ciljeva u usmjerenja prostornog razvoja Grad Kutina se tretira kao:

- U sustavu središnjih naselja naselje Kutina se tretira kao manje regionalno središte (manje razvojno središte jače i slabije razvijenosti) (04)
- U sustavu gradova i naselja s gradskim obilježjima naselje Kutina se tretira kao ostali gradovi i naselja s gradskim obilježjima za koje je obavezna izrada UPU-a (05)
- U sustavu cestovnog prometa u okviru Grada Kutine nisu predviđeni prioriteti cestovne izgradnje (06)
- U sustavu željezničkog prometa predlaže se iz pravca Siska preko Kutine prema Novskoj i dalje pruga velike propusne moći/velikih brzina. Istovremeno se predviđa i mogući pravac i alternativno rješenje trase pruge velike propusne moći/velikih brzina

na potezu Ivanić Grad - Kutina – Novska i dalje (07)

- U sustavu pomorskog i riječnog prometa naselje Kutina se promatra kao ostale riječne luke (08)
- U sustavu zračnog prometa Grad Kutina gravitira zračnoj luci Zagreb (09)
- U sustavu cijevnog prometa: plinovodi i naftovodi Gradom Kutina prolazi plinski sustav 75 BAR-a (planiran Popovača – Novska), izgrađeni magistralni plinovod i izgrađeni naftovod (11)
- U sustavu telekomunikacijskog prometa naselje Kutina je čvor u sustavu TK prijenosa – međunarodna razina. Zatim, u naselju Kutina je magistralni TK objekt – na državnoj/međuzupanijskoj razini. Planira se i izgradnja magistralnog TK kabela – alternativni smjer (za povećanje sigurnosti ili kapaciteta sustava). Na Moslavačkoj gori smještena je radio-relejna postaja (12)
- U sustavu termoenergetskih objekata i hidroelektrana Grad Kutina nije uvršten (13)
- U elektro-energetskom sustavu Gradom Kutina planira se izgradnja dvostrukog dalekovoda 400 kV (do 2005. godine) (14)
- U sustavu vodoopskrbe planirani su vodoistraživački radovi – potencijalni u zoni Lonjskog polja (15)
- U sustavu zaštite voda od zagađenja u Gradu Kutini planirana je izgradnja mehaničkog ili biološkog uređaja za pročišćavanje zagađenih voda uz već postojeći izgrađeni mehanički uređaj. Istovremeno zaštita voda od zagađenja propisuje za pritoke Save I-II kategoriju kakvoće vode a za Savu II kategoriju kakvoće (16)
- U sustavu zbrinjavanja posebnog otpada naselje Kutina se svrstava u mjesta nastanka značajnih količina opasnog otpada (evidentirani 1977. g.). U navedenom kontekstu u Kutini se planira izgradnja građevine za skladištenje opasnog otpada – sabiralište (19)
- U sustavu značajnih dobara prirodne baštine uvršteno je Lonjsko polje (20)
- U sustavu zaštite raznolikosti i identiteta krajolika Grad Kutina se nalazi u regiji Panonska Hrvatska. Pripada krajobraznim jedinicama: nizinska područja sjeverne Hrvatske i panonska gorja. (22)

1.1.3.2.3. Prostorni plan uređenja Sisačko-moslavačke županije, (Sl. glasnik Sisačko-moslavačke županije br:4/01), Županijski zavod za prostorno uređenje, Sisak u suradnji sa CPA - Centar za prostorno uređenje i arhitekturu, Zagreb.

Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije, donesen 2001. godine, daje temeljne kriterije, ciljeve i rješenja za prostorno uređenje 19 jedinica lokalne samouprave Županije, time i Grada Kutine. Kako su svi parametri što ih daje Županijski plan ugrađeni u rješenja ovoga Plana, to se smatra da ih nije potrebno posebno navoditi. Istakli bi se samo oni kriteriji za koje se predmijeva da su važni za praktičnu izradu i provedbu Plana i koji će se javljati tijekom javne rasprave, a odnose na planiranje građevnih područja, osobito građevnih područja naselja.

1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE

1.1.4.1. Ocjena demografskog stanja

1.1.4.1.1. Kretanje broja stanovnika

U Gradu, prema Popisu stanovništva 1991. godine živjelo je 24829 stanovnika. U odnosu na stanje 1948. godine kada je na prostoru današnjeg Grada živjelo 16597 stanovnika to je u navedenom vremenskom periodu od 43 godine iskazan apsolutni rast od 8232 stanovnika ili rast od 190,4 stanovnika godišnje, odnosno ukupno 49,6% (indeks 1,50). I u zadnjem popisnom razdoblju 1981/1991. stanovništvo Grada je pokazalo rast svoje populacije od 7,0% (indeks 1,07) što u apsolutnom iznosu znači rast za 1633 stanovnika za samo deset godina, odnosno 16,3 stanovnika godišnje (Tablica 4 i 20). Iznimno je važno još naglasiti da udio populacije naselja Kutine u Gradu kao cjelini iznosi čak 60,38%.

TABLICA 3

KRETANJE BROJA STANOVNIKA GRADA I NASELJA KUTINA

Grad					Gradsko središte, naselje Kutina				Grad bez naselja Kutine				
Popisna godina	Broj stanovnika	Promjena aps.	Promjena %	Indeks	Broj stanovnika	Promjena aps.	Promjena %	Indeks	Relativni udio u Gradu	Broj stanovnika	Promjena aps.	Promjena %	Indeks
1931	14991				3540				23,61	11451			
1948	16597	1606	10,7	1,11	4631	1091	30,8	1,31	27,90	11966	515	4,50	1,04
1953	17242	645	3,9	1,04	5222	591	12,8	1,13	30,29	12020	54	0,45	1,00
1961	18804	1562	9,1	1,09	7103	1881	36,0	1,36	37,77	11701	-319	-2,65	0,97
1971	21128	2324	12,4	1,12	10997	3894	54,8	1,55	52,05	10131	-1570	-13,42	0,87
1981	23196	2068	9,8	1,10	13209	2212	20,1	1,20	56,95	9987	-144	-1,42	0,99
1991	24829	1633	7,0	1,07	14992	1783	13,5	1,13	60,38	9837	-150	-1,50	0,98
1948-91		8232	49,6	1,50		10361	223,73	3,24			-2129	-17,79	0,82

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Na kretanje ukupnog broja stanovnika Grada bitno utječu kako prirodno kretanje stanovništva (priraštaj) (Tablica 5), tako i prostorna pokretljivost stanovništva (migracije), odnosno u našem slučaju popisom ustanovljeno kretanje stanovništva (Tablice 6 i 7).² Tipovi općeg kretanja stanovništva u razdoblju od 1994. do 1998. godine pokazuju za Grad u cjelini, a osobito za naselje Kutinu za sva godišta II - ekspanziju imigracijom. S druge strane opći tip kretanja stanovništva prostora Grada bez naselja Kutine iskazuje vrlo slabu regeneraciju imigracijom što znači da prostor nazaduje a relativno ga održava imigracija, što se osobito odnosi na naselja koja iskazuju negativne pokazatelje rasta populacije.

² FRIGANOVIĆ, M: "DEMOGRAFIJA, STANOVNIŠTVO SVIJETA", Školska knjiga, Zagreb, 1990., p.102.

Dakle, u cijelom promatranom razdoblju cijeli prostor Grada ima imigracijski tip općeg kretanja stanovništva a svi takvi tipovi općeg kretanja stanovništva imaju pozitivnu migracijsku bilancu različitog intenziteta. (Tablica 5)

TABLICA 4
TIPOVI OPĆEG KRETANJA STANOVNIŠTVA

Prostorni obuhvat/godište	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.
Grad Kutina	Ekspanzija imigracijom I1	Eegeneracija imigracijom I2	Ekspanzija imigracijom I1	Ekspanzija imigracijom I1	Ekspanzija imigracijom I1
Naselje Kutina	Ekspanzija imigracijom I1	Ekspanzija imigracijom I1	Ekspanzija imigracijom I1	Ekspanzija imigracijom I1	Ekspanzija imigracijom I1
	Vrlo slaba	Vrlo slaba	Vrlo slaba	Vrlo slaba	Vrlo slaba
Grad bez naselja Kutina	regeneracija imigracijom I4	regeneracija imigracijom I4	regeneracija imigracijom I4	regeneracija imigracijom I4	regeneracija imigracijom I4

Promatrajući podatke Popisa stanovništva 1991. godine o migracijskim obilježjima stanovništva Grada (Tablice 6 i 7) uočavamo da u Gradu živi 52,4% doseljenog stanovništva, a da svega 47,6% stanovništva od rođenja stanuje u Gradu. Iz okolnih prostora, bivše općine Kutina u Grad Kutinu doselilo se 17,6% stanovnika, a čak 26,0% doseljenici su izvan nekadašnje općine. Kao mjesta doseljavanja prednjače naselja Kletište, Banova Jaruga, Goilo, Mišinka, a naselje Kutina je na petom mjestu sa 55,5% doseljenog stanovništva. Ukupno 11 naselja Grada Kutine ima 50% i više doseljenog stanovništva, a u cijelosti su smještene u središnjem dijelu Grada i duž glavnih prometnih pravaca.

Značajnije doseljavanje, jednolikog intenziteta, odvijalo se od 1961. (Tablice 6 i 7).

TABLICA 5
STRUKTURA KRETANJA STANOVNIŠTVA GRADA U RAZDOBLJU 1994 - 1998. GODINA

Grad Kutina										
Godište		1981	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
BROJ STANOVNIKA	Aps.	23183	24787	24947	25108	25268	25429	25589	25749	25910
ROĐENI	Aps.					308	302	301	292	274
UMRLI	Aps.					270	306	265	282	248
PRIRODNI PRIRAŠTAJ	Aps.					38	-4	36	10	26
STVARNI RAST STANOVNIŠTVA	Aps.					160	160	160	160	160
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	Aps.					122	164	124	150	134
DOSELJENO (+) - ISELJENO (-)	%					4,8	6,5	4,9	5,8	5,2
STOPA PRIRODNOG KRETANJA.	%					1,5	-0,2	1,4	0,4	1,0

1	BANOVA JARUGA	743	275	37,0	468	63,0	147	19,8	186	25,0	135	18,2
2	BATINA	237	106	44,7	131	55,3	73	30,8	44	18,6	14	5,9
3	BRINJANI	253	152	60,1	101	39,9	50	19,8	36	14,2	15	5,9
4	ČAIRE	56	33	58,9	23	41,1	8	14,3	7	12,5	8	14,3
5	GOJILO	438	181	41,3	257	58,7	103	23,5	116	26,5	38	8,7
6	HUSAIN	917	424	46,2	493	53,8	240	26,2	202	22,0	51	5,6
7	ILOVA	833	398	47,8	435	52,2	211	25,3	191	22,9	33	4,0
8	JAMARICA	477	323	67,7	154	32,3	44	9,2	90	18,9	20	4,2
9	JANJA LIPA	335	264	78,8	71	21,2	9	2,7	54	16,1	8	2,4
10	KLETIŠTE	92	32	34,8	60	65,2	31	33,7	18	19,6	11	12,0
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	54	57,4	40	42,6	11	11,7	19	20,2	10	10,6
12	KUTINA	14992	6671	44,5	8321	55,5	2434	16,2	4581	30,6	1306	8,7
13	KUTINICA	83	53	63,9	30	36,1	9	10,8	13	15,7	8	9,6
14	KUTINSKA SLATINA	566	279	49,3	287	50,7	146	25,8	92	16,3	49	8,7
15	KUTINSKE ČAIRE	268	163	60,8	105	39,2	55	20,5	36	13,4	14	5,2
16	MEDURIC	570	418	73,3	152	26,7	33	5,8	106	18,6	13	2,3
17	MIKLEUŠKA	223	147	65,9	76	34,1	36	16,1	23	10,3	17	7,6
18	MIŠINKA	66	29	43,9	37	56,1	22	33,3	12	18,2	3	4,5
19	REPUŠNICA	1913	906	47,4	1007	52,6	420	22,0	373	19,5	214	11,2
20	SELIŠTE	327	203	62	124	37,9	52	15,9	24	7,3	48	14,7
21	STUPOVAČA	500	250	50,0	250	50,0	40	8,0	87	17,4	123	24,6
22	ŠARTOVAC	450	256	56,9	194	43,1	103	22,9	52	11,6	39	8,7
23	ZBJEGOVAČA	396	202	51,0	194	49,0	95	24,0	82	20,7	17	4,3
	UKUPNO	24829	11819	47,6	13010	52,4	4372	17,6	6444	26,0	2194	8,8

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Iz rečenog proizlazi da Grad ima tek znatne potencijale kojima može privući stanovništvo u svoj prostor. Obzirom na položaj naselja u koja se stanovništvo doseljava, to je očito ponuda koju pruža naselje Kutina, prvenstveno mogućnošću zaposlenja. Ustanovljeni tipovi općeg kretanja stanovništva Grada odraz su cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja prostora koji je u konačnici imao utjecaj i na demografske procese u Gradu.

Blizina drugih središta, kao i Zagreba, pozicija Grada kao njegovog udaljenijeg prigradskog prostora, dobra prometna povezanost sa širim prostorom, zatim osobito gospodarstvo i mogućnost rada i naravno krajobrazno i lovno privlačni prostori, pogotovo padine Moslavačke gore čine prostor Grada privlačnim i za određenu vrstu

turističke ponude. Sve navedeno je utjecalo, utječe i utjecat će na kretanje stanovništva Grada.

1.1.4.1.2. Struktura stanovništva

Spolna i dobna struktura

Dobna struktura odražava društveno-gospodarska zbivanja i političke prilike u prošlosti, a daje temelj za razumijevanje daljnjih mogućnosti reprodukcije stanovništva i neke važne činjenice na temelju kojih je moguće planiranje gospodarskog razvoja.

TABLICA 7
STRUKTURA MIGRACIJSKIH OBILJEŽJA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE I
NASELJA KUTINA 1991. GODINE

Obilježje	Grad			Središnje naselje			Grad bez središta		
	Aps.	%	%	Aps.	%	%	Aps.	%	%
UKUPNO STANOVNIKA	24829	100,0		14992	100,0		9837	100,0	
OD ROĐENJA STANUJE U ISTOM NASELJU	11819	47,6		6671	44,5		5148	52,3	
UKUP. DOSELJ. DO 91.g.	13010	52,4	100,0	8321	55,5	100,0	4689	47,7	100,0
IZ ISTE GRADA (bivše)	4372		33,6	2434		29,3	1938		41,3
IZ DRUGE GRADA RH	6444		49,5	4581		55,1	1863		39,7
OSTALO	2194		16,9	1306		15,7	888		18,9
1940. I PRIJE	620		4,8	261		3,1	359		7,7
1941-1945.	288		2,2	167		2,0	121		2,6
1946-1960.	2029		15,6	1367		16,4	662		14,1
1961-1970.	3147		24,2	2284		27,4	863		18,4
1971-1980.	2952		22,7	1943		23,4	1009		21,5
1981-1985	1686			1064			622		
1986-1991	1531			835			696		
1981-1991	3217		24,7	1899		22,8	1318		28,1
Ostalo	757		5,8	400		4,8	357		7,6
UKUP. DOSELJ. DO 91.g.	13010		100,0	8321		100,0	4689		100,0

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb

U spolnoj strukturi stanovništva gledajući cjelokupnu populaciju Grada, prema popisu 1991. godine, ženskog dijela populacije ima 2,9 % više, pa se realno može kazati da je u Gradu nešto veći udio žena od muškaraca. Svojtveno je, međutim da u dobnim skupinama do dobne skupine 60-64 godine odnos muškog i ženskog dijela populacije

bitno ne varira (Tablica 8). Tek u starim dobnim skupinama postotni udio ženskog dijela populacije sustavno raste, pa u dobnj skupini 70-74 godine iznosi 31,0%, a u dobnj skupini 75< godina iznosi čak 34,1%. (Tablica 8.)

Dobna struktura stanovništva Grada po velikim dobnim skupinama prema popisu stanovništva 1991. godine (Tablica 9.) pokazuje da je nešto više od polovice populacije Grada u dobnj skupini od 20-59 godina (55,1%), da je dobnj skupina od 0-19 godina brojnija (28,6%) od dobnj skupine u kojoj je stanovništvo starije od 60 godina (14,8%). Stoga je i koeficijent starosti stanovništva Grada dosta povoljan i iznosi 0,52. Ova njegova vrijednost ukazuje na razmjerno mlado stanovništvo Grada. Poradi nešto većeg broja žena, a manjeg broja muškaraca u starijim dobnim razredima to je i koeficijent starosti muškog dijela stanovništva vrlo povoljan (0,39) znatno povoljniji od koeficijenta starosti ženskog dijela stanovništva (0,71). (Tablice 8 i 9).

U pravilu, ona naselja koja imaju konstantan demografski nazadak imaju i nepovoljan odnos starosnih razreda. Ako se uzme da je vrijednost koeficijenta 0,4 granična vrijednost, koja određuje što se u budućnosti može očekivati u razvoju naselja Grada, tada sva naselja koja premašuju vrijednost navedenog indeksa mogu očekivati manje ili više negativnu tendenciju demografskog razvoja. Indeks starosti na razini Grada iznosi 0,89 što je vrlo nepovoljno.

Kutinska Slatina, Kutina, imaju najpovoljniji koeficijent starosti 0,31, odnosno 0,39. što u svakom slučaju pokazuje na određenu snagu naselja da zadrže mlado stanovništvo s jedne strane i da imaju djece s druge strane, što se sigurno može zahvaliti najviše gospodarstvu Kutine.

TABLICA 8
DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE 1991. GODINE

Dobne skupine	Muškarci		Žene		Ukupno	
	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	Višak % (+)M (-)Ž
0-4	797	51,1	763	48,9	1560	2,2
5_9	929	50,7	905	49,3	1834	1,3
10_14	921	49,6	937	50,4	1858	-0,9
15-19	924	50,0	923	50,0	1847	0,1
20-24	902	52,4	819	47,6	1721	4,8
25-29	837	49,2	864	50,8	1701	-1,6
30-34	971	49,2	1001	50,8	1972	-1,5
35-39	988	49,4	1012	50,6	2000	-1,2
40-44	1037	52,9	925	47,1	1962	5,7
45-49	690	50,8	669	49,2	1359	1,5
50-54	742	50,7	722	49,3	1464	1,4
55-59	712	47,5	788	52,5	1500	-5,1

60-64	565	43,3	740	56,7	1305	-13,4
65-69	380	38,5	606	61,5	986	-22,9
70-74	186	34,5	353	65,5	539	-31,0
75 i više	276	32,9	562	67,1	838	-34,1
Nepoznato					383	
UKUPNO	11857	47,8	12589	50,7	24829	-2,9

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 9
DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE PO VELIKIM DOBNIM SKUPINAMA 1991. GODINE

Dobne skupine	Muško stanovništvo		Žensko stanovništvo		Ukupno stanovništvo	
	Aps.M	%M	Aps.Ž	%Ž	Aps.U	%U
0-19	3571	14,4	3206	12,9	7099	28,6
20-59	6879	27,7	6820	27,5	13679	55,1
60 +	1407	5,7	2261	9,1	3668	14,8
Ostalo					383	1,5
Ukupno	11857	47,8	12287	49,5	24829	100,0
Indeks starosti	0,39		0,71		0,52	

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 10
DOBNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE PO VELIKIM DOBNIM SKUPINAMA I NASELJIMA 1991. GODINE

Rb.	Naselje	Broj stanov.		0-19		20-59		60 +		Nepoznato		Koef. starosti
		Aps.	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%		
14	KUTINSKA SLATINA	566	195	34,5	298	52,7	60	10,6	13	2,3	0,31	
12	KUTINA	14992	4485	29,9	8546	57,0	1759	11,7	202	1,3	0,39	
6	HUSAIN	917	239	26,1	535	58,3	121	13,2	22	2,4	0,51	
10	KLETIŠTE	92	25	27,2	44	47,8	14	15,2	9	9,8	0,56	
2	BATINA	237	66	27,8	128	54,0	39	16,5	4	1,7	0,59	
1	BANOVA JARUGA	743	220	29,6	386	52,0	133	17,9	4	0,5	0,60	
22	ŠARTOVAC	450	120	26,7	243	54,0	74	16,4	13	2,9	0,62	
21	STUPOVAČA	500	149	29,8	258	51,6	93	18,6	0	0,0	0,62	

8	JAMARICA	477	126	26,4	257	53,9	81	17,0	13	2,7	0,64
19	REPUŠNICA	1913	512	26,8	1001	52,3	341	17,8	59	3,1	0,67
18	MIŠINKA	66	20	30,3	32	48,5	14	21,2	0	0,0	0,70
5	GOJILO	438	119	27,2	222	50,7	87	19,9	10	2,3	0,73
20	SELIŠTE	327	84	25,7	171	52,3	64	19,6	8	2,4	0,76
3	BRINJANI	253	65	25,7	135	53,4	53	20,9	0	0,0	0,82
16	MEĐURIĆ	570	152	26,7	293	51,4	125	21,9	0	0,0	0,82
7	ILOVA	833	225	27,0	407	48,9	186	22,3	15	1,8	0,83
15	KUTINSKE ČAIRE	268	66	24,6	135	50,4	64	23,9	3	1,1	0,97
9	JANJA LIPA	335	72	21,5	187	55,8	75	22,4	1	0,3	1,04
23	ZBJEGOVAČA	396	92	23,2	197	49,7	105	26,5	2	0,5	1,14
4	ČAIRE	56	11	19,6	26	46,4	18	32,1	1	1,8	1,64
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	16	17,0	44	46,8	34	36,2	0	0,0	2,13
17	MIKLEUŠKA	223	32	14,3	97	43,5	90	40,4	4	1,8	2,81
13	KUTINICA	83	8	9,6	37	44,6	38	45,8	0	0,0	4,75
	UKUPNO	24829	7099	28,6	13679	55,1	3668	14,8	383	1,5	0,52

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Gospodarska struktura

Prema popisu stanovništva 1991. godine od ukupnog broja stanovnika Grada bilo je 41,8% aktivnih, 40,2% uzdržavanih, a 13,0% s osobnim izvorima prihoda. (Tablica:11). Iz iste tablice vidimo da je odnos primarnih, sekundarnih i tercijarnih djelatnosti nejednak. Sekundarne su djelatnosti najjače zastupljene što je obzirom na gospodarsku snagu Grada Kutine i razumljivo. Zastupljene su sa 48,7% od aktivnog stanovništva s bitno većim brojem zaposlenih u industriji nego u građevinarstvu. Slijede tercijarne djelatnosti sa značajnih 31,45% aktivnog stanovništva. U okviru ove grupe djelatnosti nema izrazitije usmjerenosti. Najviše, 5,9% aktivnog stanovništva radi u djelatnostima ugostiteljstva i turizma, a nešto manje u tijelima državne uprave 5,7%. Primarne djelatnosti sa razmjerno malih 10,6% od aktivnog stanovništva u ovom sektoru djelatnosti su na trećem mjestu. Stanovništvo ovoga sektora djelatnosti u cijelosti je aktivno u djelatnosti poljodjelstva (i ribarstva).

Aktivno stanovništvo što obavlja djelatnost najviše je zastupljeno, u sekundarnim djelatnostima. Raspored stanovništva po djelatnostima ukazuje na njegovu gospodarsku usmjerenost prema industriji, a dijelom i prema uslugama, što je i razumljivo obzirom na značenje Kutine u širem prostoru kao središnjeg naselja. (Tablica 11).

TABLICA 11
EKONOMSKA STRUKTURA AKTIVNOG STANOVNIŠTVA GRADA KUTINE
1991. GODINE

IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Kutine | II - 25

DJELATNOST	Aps.	%	%
UKUPNO STANOVNIŠTVO	24829	100,00	
I AKTIVNO STANOVNIŠTVO - ukupno	10396	41,87	100,00
AKTIVNO STANOVNIŠTVO ŠTO OBAVLJA DJELAT.	9611		
1. PRIMARNE DJELATNOSTI	1098		10,56
a) Poljoprivreda i ribarstvo	894		8,60
b) Šumarstvo	88		0,85
c) Vodoprivreda	116		1,12
2. SEKUNDARNE DJELATNOSTI	5059		48,66
a) Industrija i rudarstvo	4429		42,60
b) Građevinarstvo	630		6,06
3. TERCIJARNE DJELATNOSTI	3270		31,45
a) Promet i veze	440		4,23
b) Trgovina	609		5,86
c) Ugostiteljstvo i turizam	190		1,83
d) Obrtništvo i osobne usluge	187		1,80
e) Komunalne i stambene djelatnosti	102		0,98
f) Financijske, tehničke i poslovne usluge	327		3,15
g) Obrazovanje, znanost, kultura i informacije	472		4,54
h) Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	347		3,34
i) Tijela državne vlasti, lokalna samoupr., fondovi i sl.	596		5,73
4. NERAZVRSTANO	184		1,77
AKTIVNO STANOVNIŠTVO ŠTO NE OBAVLJA DJELAT.	785		7,55
II OSOBE S VLASTITIM IZVOROM PRIHODA	3239	13,05	
III UZDRŽAVANO STANOVNIŠTVO	9982	40,20	
IV U INOZEMSTVU	1212	4,88	
V NEDEFINIRANO	0	0,00	

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Nisu bili pristupačni podaci o zaposlenim u tercijarnim djelatnostima prema mjestu rada na temelju čeka bi se mogao utvrditi stupanj relativne opremljenosti uslugama naselja Grada, već su ti podaci bili pristupačni samo prema mjestu stanovanja (Tablica 12). Zato se tek može samo pretpostaviti, da je koncentracija zaposlenih, odnosno radnih

mjesta (pa prema tome i onih zaposlenih u tercijarnim djelatnostima) u gradskom središtu. Što vrijednosti navedene u tablici 12 i potvrđuju.

TABLICA 12
EKONOMSKA STRUKTURA AKTIVNOG STANOVNIŠTVA KOJE OBAVLJA
DJELATNOST PO NASELJIMA GRADA KUTINE 1991. GODINE

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika ukupno		Aktivno stanovništvo ukupno		Što obavlja djelatnost ost ukupno		Aktivno stanovništvo		Primarne djelatnosti		Sekundarne djelatnosti		Tercijarne djelatnosti		Nerazvrstano		U tercijaru od aktivnih što obavljaju djelatnost
		Aps.	Aps.	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	
12	KUTINA	14992	6677	6153	100,0	286	4,6	3397	55,2	2368	38,5	102	1,7	24,64				
19	REPUŠNICA	1913	662	614	100,0	55	9,0	334	54,4	204	33,2	21	3,4	2,12				
1	BANOVA JARUGA	743	271	274	100,0	31	11,3	91	33,2	119	43,4	33	12,0	1,24				
6	HUSAIN	917	403	369	100,0	33	8,9	233	63,1	98	26,6	5	1,4	1,02				
7	ILOVA	833	295	262	100,0	42	16,0	149	56,9	69	26,3	2	0,8	0,72				
14	KUTINSKA SLATINA	566	196	184	100,0	19	10,3	113	61,4	50	27,2	2	1,1	0,52				
16	MEĐURIC	570	273	255	100,0	106	41,6	105	41,2	44	17,3	0	0,0	0,46				
22	ŠARTOVAC	450	184	167	100,0	54	32,3	72	43,1	39	23,4	2	1,2	0,41				
23	ZBJEGOVAČA	396	129	121	100,0	9	7,4	74	61,2	36	29,8	2	1,7	0,37				
2	BATINA	237	83	79	100,0	7	8,9	38	48,1	34	43,0	0	0,0	0,35				
20	SELIŠTE	327	138	128	100,0	53	41,4	45	35,2	30	23,4	0	0,0	0,31				
5	GOJILO	438	145	126	100,0	9	7,1	84	66,7	29	23,0	4	3,2	0,30				
3	BRINJANI	253	126	122	100,0	49	40,2	43	35,2	28	23,0	2	1,6	0,29				
8	JAMARICA	477	156	142	100,0	37	26,1	76	53,5	25	17,6	4	2,8	0,26				
21	STUPOVAČA	500	191	179	100,0	82	45,8	71	39,7	25	14,0	1	0,6	0,26				
15	KUTINSKE ČAIRE	268	97	87	100,0	31	35,6	35	40,2	20	23,0	1	1,1	0,21				
9	JANJA LIPA	335	123	119	100,0	66	55,5	36	30,3	16	13,4	1	0,8	0,17				
17	MIKLEUŠKA	223	78	73	100,0	31	42,5	27	37,0	14	19,2	1	1,4	0,15				
10	KLETIŠTE	92	34	32	100,0	12	37,5	14	43,8	6	18,8	0	0,0	0,06				
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	47	44	100,0	35	79,5	3	6,8	6	13,6	0	0,0	0,06				
18	MIŠINKA	66	19	14	100,0	0	0,0	10	71,4	4	28,6	0	0,0	0,04				
4	ČAIRE	56	22	21	100,0	14	66,7	4	19,0	3	14,3	0	0,0	0,03				

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika ukupno	Aktivno stanovništvo ukupno	Što obavlja djelatnost ukupno	Aktivno stanovništvo	Primarne djelatnosti	Sekundarne djelatnosti	Tercijarne djelatnosti	Nerazvrstano	U tercijaru od aktivnih što obavljaju djelatnost				
13	KUTINICA	83	47	46	100,0	37	80,4	5	10,9	3	6,5	1	2,2	0,03
	UKUPNO	24829	10396	9611	100,0	1098	11,4	5059	52,6	3270	34,0	184	1,9	34,02

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Iz raspoloživih podataka nije moguće utvrditi dio radnika (od aktivnog stanovništva što obavlja djelatnost) koji ostaje na radu u Gradu, odnosno, dio koji putuje na rad u radne centre izvan današnje Grada. U svakom slučaju, u okviru svog mjesta stanovanja ostaje raditi 66,5% radnika Grada, a izvan svoga mjesta stanovanja na rad putuje čak 33,5% radnika. Međutim, ako pobliže promotrimo tablicu 13 uočavamo da u naselju Kutini ostaje raditi čak 91,8% radnika Kutine. U apsolutnom iznosu to je broj od 5887 radnika što čini 68,7% od radnika Grada Kutine. Uzimajući u obzir postotak dnevnih migranata iz naselja Grada Kutine vidimo da je naselje Kutina važno mjesto rada za stanovništvo Grada Kutine. (Tablica: 13).

TABLICA 13
RADNICI GRADA KUTINE PREMA MJESTU RADA PO NASELJIMA 1991.
GODINE

R.br	Naselje	Broj stanovnika ukupno	Stano vništvo u zemlji svega	Aktivno stanovništvo što obavlja djelatnost svega	Radnici ukupno	Rade u mjestu stanovanja		Rade u drugom mjestu ukupno		Od toga rade u drugom mjestu iste Grada (bivše)		U drugom mjestu RH		Dnevni migranti	Rade u mjestu stanovanja. Postotak od aktivnog stan.		
						Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%	Aps.	%				
12	KUTINA	14992	14397	6153	5887	39,3	5407	91,8	480	8,2	159	33,1	275	25	338	5,7	87,88
6	HUSAIN	917	880	369	338	36,9	106	31,4	232	68,6	204	87,9	25	1	217	64,2	28,73
17	MIKLEUŠKA	223	221	73	51	22,9	15	29,4	36	70,6	34	94,4	2	0	33	64,7	20,55
1	BANOVA JARUGA	743	715	274	204	27,5	59	28,9	145	71,1	85	58,6	59	0	127	62,3	21,53
20	SELIŠTE	327	308	128	75	22,9	15	20,0	60	80,0	56	93,3	4	0	58	77,3	11,72
21	STUPOVAČA	500	467	179	106	21,2	12	11,3	94	88,7	74	78,7	18	2	83	78,3	6,70

16	MEĐURIC	570	549	255	151	26,5	13	8,6	138	91,4	104	75,4	34	0	129	85,4	5,10
8	JAMARICA	477	439	142	109	22,9	8	7,3	101	92,7	63	62,4	38	0	94	86,2	5,63
18	MIŠINKA	66	61	14	14	21,2	1	7,1	13	92,9	11	84,6	2	0	12	85,7	7,14
15	KUTINSKE ČAIRE	268	241	87	62	23,1	4	6,5	58	93,5	58	100,0	0	0	58	93,5	4,60
22	ŠARTOVAC	450	400	167	125	27,8	7	5,6	118	94,4	114	96,6	4	0	116	92,8	4,19
3	BRINJANI	253	249	122	77	30,4	4	5,2	73	94,8	68	93,2	5	0	72	93,5	3,28
19	REPUŠNICA	1913	1742	614	578	30,2	30	5,2	548	94,8	506	92,3	41	0	531	91,9	4,89
2	BATINA	237	227	79	74	31,2	3	4,1	71	95,9	64	90,1	7	0	68	91,9	3,80
7	ILOVA	833	801	262	227	27,3	9	4,0	218	96,0	169	77,5	49	0	199	87,7	3,44
9	JANJA LIPA	335	312	119	52	15,5	2	3,8	50	96,2	35	70,0	15	0	47	90,4	1,68
23	ZBJEGOVAČA	396	386	121	109	27,5	4	3,7	105	96,3	86	81,9	19	0	102	93,6	3,31
5	GOJILO	438	424	126	111	25,3	2	1,8	109	98,2	84	77,1	24	0	92	82,9	1,59
14	KUTINSKA SLATINA	566	504	184	170	30,0	2	1,2	168	98,8	160	95,2	8	0	160	94,1	1,09
4	ČAIRE	56	49	21	7	12,5	0	0,0	7	100,0	7	100,0	0	0	6	85,7	0,00
10	KLETIŠTE	92	81	32	23	25,0	0	0,0	23	100,0	23	100,0	0	0	23	100,0	0,00
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	86	44	13	13,8	0	0,0	13	100,0	12	92,3	1	0	12	92,3	0,00
13	KUTINICA	83	78	46	11	13,3	0	0,0	11	100,0	11	100,0	0	0	9	81,8	0,00
	UKUPNO	24829	23617	9611	8574	34,5	5703	66,5	2871	33,5	2187	76,2	630	28	2586	30,2	59,34

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

U nemogućnosti da se od Državnog zavoda za statistiku pribave podaci o izvoru prihoda domaćinstava za 1991. godinu, moraju se donositi određeni zaključci na posredan način. Dakle, uzimajući u obzir da je u Gradu u primarnim djelatnostima zaposleno 10,6% od aktivnog stanovništva Grada, a što je više od podatka iznesenog u Tablici 14 obavlja zanimanje na gospodarstvu 6,1%, te da je u odnosu na taj podatak razmjerno mnogo domaćinstava s gospodarstvom (čak 51,2%, Tablica 15), a temeljem već prethodno iznesenih podataka, za zaključiti je da je u Gradu još uvijek razmjerno mnogo domaćinstava s mješovitim izvorom prihoda, odnosno da je preko pola domaćinstava Grada još uvijek jednom nogom vezano za zemlju i dodatne prihode sa zemlje.

TABLICA 14

POLJOPRIVREDNO STANOVNIŠTVO GRADA PREMA AKTIVNOSTI 1991.
GODINE S POSTOTKOM UDJELA AKTIVNOG POLJOPRIVREDNOG
STANOVNIŠTVA U UKUPNOM STANOVNIŠTVU NASELJA

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika	Ukupno aktivno stanovništvo	Ukupno o aktivno što obavlja djelatnost	Ukupno poljoprivredno stanovništvo	Ukupno nepoljoprivredno stanovništvo	Aktivno poljoprivredno stanovništvo	Obavlja zanimanje na gospodarstvu	Uzdržavano poljoprivredno stanovništvo	Aps.	%	Aps.	%	Aktivno poljoprivredno u ukupnom stanovništvu obavlja djelatnost
18	MIŠINKA	66	19	14	0	66	0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	
12	KUTINA	14992	6677	6153	153	14839	120	84	1,3	33	1,0	2,0	1,8	
14	KUTINSKA SLATINA	566	196	184	11	555	7	6	3,1	4	1,9	3,8	3,6	
23	ZBJEGOVAČA	396	129	121	6	390	6	5	3,9	0	1,5	5,0	4,7	
19	REPUŠNICA	1913	662	614	55	1858	31	18	2,7	24	2,9	5,0	4,7	
2	BATINA	237	83	79	7	230	4	3	3,6	3	3,0	5,1	4,8	
6	HUSAIN	917	403	369	24	893	21	18	4,5	3	2,6	5,7	5,2	
5	GOJILO	438	145	126	14	424	8	8	5,5	6	3,2	6,3	5,5	
1	BANOVA JARUGA	743	271	274	21	722	15	15	5,5	6	2,8	5,5	5,5	
15	KUTINSKE ČAIRE	268	97	87	12	256	10	10	10,3	2	4,5	11,5	10,3	
8	JAMARICA	477	156	142	47	430	18	14	9,0	29	9,9	12,7	11,5	
7	ILOVA	833	295	262	56	777	37	30	10,2	19	6,7	14,1	12,5	
16	MEĐURIĆ	570	273	255	96	474	51	50	18,3	45	16,8	20,0	18,7	
22	ŠARTOVAC	450	184	167	57	393	46	41	22,3	11	12,7	27,5	25,0	
10	KLETIŠTE	92	34	32	11	81	10	8	23,5	1	12,0	31,3	29,4	
17	MIKLEUŠKA	223	78	73	34	189	24	22	28,2	10	15,2	32,9	30,8	
3	BRINJANI	253	126	122	49	204	47	44	34,9	2	19,4	38,5	37,3	
21	STUPOVAČA	500	191	179	113	387	80	71	37,2	33	22,6	44,7	41,9	
20	SELIŠTE	327	138	128	72	255	58	52	37,7	14	22,0	45,3	42,0	
9	JANJA LIPA	335	123	119	125	210	54	54	43,9	71	37,3	45,4	43,9	
4	ČAIRE	56	22	21	19	37	14	14	63,6	5	33,9	66,7	63,6	
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	47	44	36	58	32	30	63,8	4	38,3	72,7	68,1	
13	KUTINICA	83	47	46	37	46	35	35	74,5	2	44,6	76,1	74,5	
	UKUPNO	24829	10396	9611	1055	23774	728	632	6,1	327	4,2	7,6	7,0	

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

TABLICA 15
BROJ DOMAĆINSTAVA I DOMAĆINSTVA PREMA POSJEDOVANJU
POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA GRADA PO NASELJIMA 1991. GODINE
S POSTOTKOM DOMAĆINSTAVA BEZ POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA

Broj	Naselje	Broj stanovnika	Ukupan broj domaćinstava	Prosječni broj članova domaćinstava	Ima gospodarstvo		Nema gospodarstvo	
					Aps.	%	Aps.	%
12	KUTINA	14992	4908	3,1	1834	37,4	3074	62,6

5	GOJILO	438	176	2,5	81	46,0	95	54,0
14	KUTINSKA SLATINA	566	159	3,6	88	55,3	71	44,7
6	HUSAIN	917	298	3,1	184	61,7	114	38,3
10	KLETIŠTE	92	27	3,4	18	66,7	9	33,3
4	ČAIRE	56	22	2,5	15	68,2	7	31,8
1	BANOVA JARUGA	743	207	3,6	142	68,6	65	31,4
19	REPUŠNICA	1913	609	3,1	420	69,0	189	31,0
18	MIŠINKA	66	24	2,8	17	70,8	7	29,2
22	ŠARTOVAC	450	133	3,4	95	71,4	38	28,6
20	SELIŠTE	327	108	3,0	78	72,2	30	27,8
2	BATINA	237	76	3,1	55	72,4	21	27,6
15	KUTINSKE ČAIRE	268	91	2,9	67	73,6	24	26,4
7	ILOVA	833	293	2,8	229	78,2	64	21,8
13	KUTINICA	83	38	2,2	30	78,9	8	21,1
16	MEĐURIĆ	570	176	3,2	139	79,0	37	21,0
11	KRAJIŠKA KUTINICE	94	40	2,4	33	82,5	7	17,5
23	ZBJEGOVAČA	396	140	2,8	116	82,9	24	17,1
17	MIKLEUŠKA	223	100	2,2	85	85,0	15	15,0
21	STUPOVAČA	500	160	3,1	138	86,3	22	13,8
8	JAMARICA	477	141	3,4	123	87,2	18	12,8
9	JANJA LIPA	335	96	3,5	86	89,6	10	10,4
3	BRINJANI	253	82	3,1	75	91,5	7	8,5
	UKUPNO	24829	8104	3,1	4148	51,2	3956	48,8

Izvor. Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Obrazovna struktura

Od ukupnog broja stanovnika Grada 35,3% stanovnika ima srednje, više i visoko obrazovanje. To je podatak koji, ako se dopuni s prethodnim analizama, osobito analizama po sektorima djelatnosti, pokazuje sukladnost s brojem zaposlenih u poljodjelstvu, odnosno gospodarstvu i uslugama. U želji da se poboljša struktura u uslužnim sektorima djelatnosti, te da se podigne razina usluga uslužnog sektora u cijelom Gradu, bit će potrebno poboljšati školsku spremu stanovništva Grada. (Tablica 16.)

TABLICA 16

STANOVNIŠTVO GRADA STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA ŠKOLSKOJ SPREMI 1991. GODINE

Broj	Naselje	Stanovništvo	Staro 15	Bez	Osnovno	Srednje	Više	Visoko	Nepoznato	Srednje + više +	%
		ukupno	i više godina ukupno	školske spreme ukupno	o obrazovanje	obrazovanje	obrazovanje	obrazovanje	ato	visoko obrazovanje	
		Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	Aps.	
12	KUTINA	14992	11703	381	2756	5114	563	701	153	6378	42,54
6	HUSAIN	917	753	24	203	307	17	6	22	330	35,99
2	BATINA	237	182	10	30	66	6	4	3	76	32,07
19	REPUŠNICA	1913	1534	133	352	511	37	23	57	571	29,85
1	BANOVA JARUGA	743	577	29	151	175	18	11	5	204	27,46
16	MEĐURİĆ	570	462	5	118	132	11	4	3	147	25,79
14	KUTINSKA SLATINA	566	406	27	125	134	4	1	15	139	24,56
7	ILOVA	833	664	19	184	183	9	3	14	195	23,41
3	BRINJANI	253	200	11	45	55	1	1	0	57	22,53
22	ŠARTOVAC	450	358	18	91	97	2	2	9	101	22,44
23	ZBJEGOVAČA	396	323	18	79	74	6	4	0	84	21,21
5	GOJILO	438	347	45	83	83	1	3	10	87	19,86
18	MIŠINKA	66	49	4	10	13	0	0	0	13	19,70
15	KUTINSKE ČAIRE	268	218	15	48	44	4	4	3	52	19,40
8	JAMARICA	477	378	12	101	78	4	1	12	83	17,40
10	KLETIŠTE	92	69	8	20	15	0	0	10	15	16,30
21	STUPOVAČA	500	402	32	122	74	7	0	0	81	16,20
20	SELIŠTE	327	266	28	63	43	2	1	7	46	14,07
17	MIKLEUŠKA	223	202	22	38	26	2	1	1	29	13,00
9	JANJA LIPA	335	278	8	72	38	1	3	3	42	12,54
13	KUTINICA	83	75	11	9	10	0	0	0	10	12,05
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	81	12	11	7	1	1	2	9	9,57
4	ČAIRE	56	49	6	14	5	0	0	0	5	8,93
UKUPNO		24829	19576	878	4725	7284	696	774	329	8754	35,26

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

1.1.4.1.3. Struktura stambenog prostora

Struktura stambenog prostora Grada potvrđuje njegovu nižu atraktivnost za odmor i rekreaciju. U Gradu su registrirane 8693 stambene jedinice. Od navedenog broja 7660 je stalno nastanjenih (88,1%), a svega 334 stambene jedinice ili 3,8% namijenjeno je povremenom boravku, odnosno odmoru i rekreaciji. (Tablica: 17).

1.1.4.2. Ocjena gospodarskog stanja

Od početka devedesetih godina, uslijed političkih i gospodarskih promjena, došlo je do propadanja ili zaostajanja dotadašnjih poduzeća i otvaranja novih. U svakoj od gospodarskih djelatnosti došlo je do povećanja broja novih tvrtki. Najveći broj nastao je u djelatnosti trgovine, industrije, građevinarstva i novčanih usluga.

Industrija pokazuje smanjenje učešće u odnosu na ranije stanje. To se ne smatra povoljnim jer je industrija ipak nositelj razvoja i zapošljavanja. Nova industrijska proizvodnja još je preslaba da bi potaknula razvoj gospodarstva, a stare tradicijske industrijske djelatnosti smanjuju svoje učešće u proizvodnji i zapošljavanju. U razdoblju 1993. do 1997. industrijska proizvodnja pokazuje stalno opadanje. Budući da je proces preustrojstva gospodarstva tek otpočeo, očekuje se daleko veći razvoj industrije u budućnosti, što bi se trebalo odraziti i u Gradu.

TABLICA 17
STANOVI PREMA KORIŠTENJU I STANDARD STANOVANJA GRADA KUTINE
1991. GODINE

Br.	Naselje	Broj stanovnika	Površina stanova		Ukupan broj stanova	Nastanjeni	Povremeno nastanjeni	Napušteni	Za odmor i rekreaciju	Za sezonske radove	Isključivo za djelatnost	Broj osoba po stanu	Broj m ² po osobi	Postotni udio sekundarnog stanovanja
			m ²	Aps.										
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	3825	63	40	0	0	23	0	0	1,49	40,69	36,51	
18	MIŠINKA	66	2638	43	23	5	1	14	0	0	1,53	39,97	32,56	
4	ČAIRE	56	1858	31	22	0	0	9	0	0	1,81	33,18	29,03	
10	KLETIŠTE	92	2152	38	27	0	2	9	0	0	2,42	23,39	23,68	
13	KUTINICA	83	3601	58	38	3	5	11	0	1	1,43	43,39	18,97	
21	STUPOVAČA	500	12318	186	156	10	2	17	1	0	2,69	24,64	9,14	
19	REPUŠNICA	1913	51805	681	583	23	18	55	2	0	2,81	27,08	8,08	
5	GOJILO	438	11955	222	172	24	6	17	3	0	1,97	27,29	7,66	
14	KUTINSKA SLATINA	566	13434	184	154	15	1	14	0	0	3,08	23,73	7,61	

22	ŠARTOVAC	450	10934	145	129	7	0	9	0	0	3,10	24,30	6,21
7	ILOVA	833	22762	343	288	24	11	20	0	0	2,43	27,33	5,83
20	SELIŠTE	327	8157	119	104	9	2	4	0	0	2,75	24,94	3,36
23	ZBJEGOVAČA	396	12507	159	136	13	5	5	0	0	2,49	31,58	3,14
16	MEĐURIĆ	570	15851	193	161	16	10	5	0	1	2,95	27,81	2,59
12	KUTINA	14992	366508	5010	4657	196	32	110	6	9	2,99	24,45	2,20
8	JAMARICA	477	14699	160	135	14	8	3	0	0	2,98	30,82	1,88
6	HUSAIN	917	26589	341	289	40	6	6	0	0	2,69	29,00	1,76
3	BRINJANI	253	6686	96	82	9	4	1	0	0	2,64	26,43	1,04
1	BANOVA JARUGA	743	23571	234	207	24	1	2	0	0	3,18	31,72	0,85
17	MIKLEUŠKA	223	7642	97	9	8	38	0	0	0	2,30	34,27	0,00
2	BATINA	237	5932	85	73	2	10	0	0	0	2,79	25,03	0,00
9	JANJA LIPA	335	7717	117	94	12	11	0	0	0	2,86	23,04	0,00
15	KUTINSKE ČAIRE	268	5883	88	81	7	0	0	0	0	3,05	21,95	0,00
	UKUPNO	24829	639024	8693	7660	461	173,0	334	12,0	11	2,86	25,74	3,84

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Obrtništvo Tradicija obrta vrlo je duga. Obrti su se razvijali prema potrebama pojedinih gospodarskih grana i stanovništva. Temeljna obilježja politike ranijeg sustava prema obrtništvu odnosila su se na ograničavanje razvoja privatnog sektora fiskalnim i drugim nestimulativnim mjerama ekonomske politike. Obrtništvo je bilo na rubu društvenog i gospodarskog interesa. Te se posljedice još osjećaju. Danas se ono treba nametnuti kao snažan gospodarski i financijski čimbenik ukupne gospodarske stabilizacije uz obogaćivanje tržišta raznovrsnim proizvodima i uslugama. Ono treba biti poticaj novog proizvodnog i uslužnog zapošljavanja i izgradnje kvalitetnih stručnih kadrova.

Poljodjelstvo u smislu osnovne gospodarske djelatnosti nije jako razvijeno iako oranice zauzimaju 31,1% površine Grada (Tablica 18). Već nekoliko desetljeća razvoj poljodjelstva u Gradu napuštanje obradivih površina. Napuštaju se dijelom površine na kojima nema uvjeta za razvoj intenzivne proizvodnje, ali i proizvodno uporabive površine zbog odlaska poljoprivrednika ili zbog toga što se smanjio interes za poljoprivrednu proizvodnju. Osim smanjenja obradivih površina sve je veća pojava neobradivih oranica. One se još uvijek vode kao obradivo tlo (oranice), ali se stvarno ne obrađuju, na njima se ne proizvodi. Broj aktivnog poljoprivrednog stanovništva se iz više razloga dugi niz godina smanjuje.

TABLICA 18

GRAD KUTINA - RASPORED PO KULTURAMA I KLASAMA ZEMLJIŠTA

NAZIV KULTURE	POVRŠINA	POVRŠINA	PRIHOD	BROJ	POSTOTAK
---------------	----------	----------	--------	------	----------

IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Kutine | II - 34

	M2	M2	KN.	APS.	POVRŠINE
DVORIŠTA	86876	552744			0,19
CESTE I PUTEVI	18020	6726652			2,29
VODE	1109478	4119328			1,40
ZEMLJIŠTA POD ZGRADAMA	11749	5777268			1,96
OSTALA ZEMLJIŠTA	42275	7776553			2,64
	Fizička	4674427			1,59
	Pravna	19892989			6,76
	UKUPNO	24952545		0	8,48
ORANICA		91428636			31,06
VOĆNJAK		3867408			1,31
VINOGRAD		3750927			1,27
LIVADA		39570322			13,44
PAŠNJAK		12866399			4,37
ŠUMA		117904154			40,06
	Fizička	96411768			32,76
	Pravna	115822611			39,35
	UKUPNO	269387846	0,00	0	91,52
	Fizička	100747461			34,23
	Pravna	134606410			45,73
	SVEUKUPNO	294340391	0,00	0	100,00

Iz prethodnih podataka vidljivo je da se dosta zaposlenog stanovništva u drugim djelatnostima bavi i poljodjelstvom kao dopunskom djelatnošću (vidi prethodne tablice 12., 14. i 15.). Osnovno obilježje poljodjelskih gospodarstava je usitnjenost posjeda i njihova rascjepkanost. Poljoprivredu Grada odlikuje proizvodnja žitarica, voćarska, ratarska, povrtlarska i proizvodnja. Od ratarskih kultura najviše se uzgaja pšenica, ječam i kukuruz, od povrća krumpir, kupus, kelj, mahune, grah i sl., od voća: jabuke šljive, trešnje, višnje i marelice. Vinogradarstvo je također zastupljeno u Gradu Kutini, ali na manjim površinama i na odabranim pozicijama s manje mrazeva. U stočarstvu orijentacija je na uzgoju goveda, svinja i peradi, pa je vrijedno spomenuti proizvodnju mlijeka.

1.1.4.3. Temeljne svojstvenosti naselja i sustava naselja

1.1.4.3.1. Opća strukturna obilježja naselja

U Gradu statistički promatrano temeljem podataka Popisa stanovništva 1991. godine postoje 23 naselja.

Svako naselje, razumljivo, ima zasebnu unutrašnju matricu građenja, svojstvenu kraju posavske doline i krajevima prigorja kao što su padine Moslavačke gore. U tim zonama brežuljaka utjecaj reljefa dolazi do punog izražaja, kao što je to slučaj i sa ravnim prostorima u nizinskom, središnjem dijelu Grada. Zato su smještaj, kako naselja, tako i njihovih dijelova rezultat djelovanja reljefa, položenih putova i zahtjeva nekadašnje tradicijske poljodjelske proizvodnje. U novije vrijeme stanovnici pod djelovanjem urbanih utjecaja mijenjaju način života i time svoje prioritete podređuju urbanim vrijednostima, pa je izgradnja sve intenzivnija u središnjem dijelu Grada duž prometnica, kojom se prilikom oblikuje neprekidna linearna izgradnja.

1.1.4.3.2. Veličina i prostorni raspored naselja

Središnje naselje Grada je naselje Kutina. Kutina ima 23 naselja i 24847 stanovnika (Popis 1991. godine). Prosječno naselje je razmjerno veliko i broji 1080 stanovnika. Isključujući općinsko središte s 14992 stanovnika, srednje naselje Grada tada ima bitno manje, svega 447 stanovnika. U naselju Kutina živi preko polovice stanovnika Grada Kutine, točnije 60,4%.

Velika većina stanovništva Grada živi u središnjem nizinskom dijelu Grada duž ceste (Popovača)-Repušnica-Kutina-Husain-Batina-Ilova-Zbjegovača-Banova Jaruga-Međurič-(Poljana). U ovoj zoni u navedenih 8 naselja živi 20824 stanovnika ili 83,9%. Manja koncentracija stanovnika Grada nalazi se i duž ceste D-45 koja vodi od «čvora Kutina»-preko Kutine Šartovca-Brinjana-Stupovače do Garešnice. U Šartovcu, Brinjanima i Stupovači žive još daljnja 1203 stanovnika ili 4,9% stanovnika Grada.

Na križanju navedene dvije ceste razvilo se naselje Kutina.

U ostalom dijelu Grada sa 12 naselja živi preostalih 2802 stanovnika. Srednje naselje ima svega 234 stanovnika. Naselja su smještena u prigorskom dijelu Grada u daleko manje pristupačnim zonama.

Uz prometni položaj pojedinih dijelova Grada, koji položaj, očito u najvećoj mjeri utječe na prostorni raspored naselja, privlačnost i atraktivnost krajobraza u vrlo malo mjeri dolazi do izražaja u prostornoj distribuciji naseobinskih struktura u okviru prostora Grada.

Temeljem opisanog možemo reći da u funkcionalnom smislu praktično u Gradu postoje tri bitne, dosta samostalne funkcionalne cjeline naselja. To su prostor s grupom naselja koja gravitiraju cesti Ž-3124, prostor s grupom naselja koja gravitiraju cesti D-45 i prigorski prostor s preostalom grupom od 12 naselja smještenih u razmjerno manje pristupačnim dijelovima Grada.

1.1.4.3.3. Demografski razvoj naselja

Očito je da je veličina naselja u pozitivnoj korelaciji sa smještajem u odnosu na prometnice koje sijeku prostor Grada. Dakle, najveće naselje, naselje Kutina smješteno na križanju cesta ž-3124 i D-45 čini 60,4% stanovništva Grada. Slijedi naselje Repušnica sa 1913 stanovnika također na cesti ž-3124 koji čine daljnjih 7,7% stanovnika Grada itd.

U popisnom periodu 1991/81 samo je 9 naselja iskazalo rast svoje populacije (Tablice 19) dok je 14 naselja iskazalo pad. U istom popisnom razdoblju 91/81 Grad kao cjelina iskazuje također rast svoje populacije s indeksom 1,07.

TABLICA 19
DEMOGRAFSKI RAZVOJ GRADA KUTINE U PERIODU OD 1931. DO 1991.
GODINE PO NASELJIMA

R.br.	Naselje	Popisne godine												Indeks			
		1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	91/81	$\frac{81/71}{1}$	71/61	91/61	91/71				
14	KUTINSKA SLATINA	314	338	340	367	357	429	566	1,32	1,20	0,97	1,54	1,59				
10	KLETIŠTE	133	149	137	112	85	79	92	1,16	0,93	0,76	0,82	1,08				
12	KUTINA	3540	4631	5222	7103	10997	13209	14992	1,13	1,20	1,55	2,11	1,36				
8	JAMARICA	711	663	604	587	540	450	477	1,06	0,83	0,92	0,81	0,88				
19	REPUŠNICA	1455	1506	1547	1622	1656	1821	1913	1,05	1,10	1,02	1,18	1,16				
1	BANOVA JARUGA	684	639	655	708	720	719	743	1,03	1,00	1,02	1,05	1,03				
21	STUPOVAČA	658	647	665	580	552	485	500	1,03	0,88	0,95	0,86	0,91				
2	BATINA	215	274	261	265	257	230	237	1,03	0,89	0,97	0,89	0,92				
3	BRINJANI	386	351	347	307	261	251	253	1,01	0,96	0,85	0,82	0,97				
6	HUSAIN	573	564	753	797	716	929	917	0,99	1,30	0,90	1,15	1,28				
15	KUTINSKE ČAIRE	354	371	379	351	287	273	268	0,98	0,95	0,82	0,76	0,93				
23	ZBJEGOVAČA	503	512	624	560	473	404	396	0,98	0,85	0,84	0,71	0,84				

20	SELIŠTE	684	615	581	506	360	335	327	0,98	0,93	0,71	0,65	0,91
22	ŠARTOVAC	465	478	495	449	445	471	450	0,96	1,06	0,99	1,00	1,01
18	MIŠINKA		147			103	70	66	0,94	0,68	#####	#### #	0,64
9	JANJA LIPA	571	541	548	472	405	356	335	0,94	0,88	0,86	0,71	0,83
16	MEĐURIĆ	819	773	801	779	663	612	570	0,93	0,92	0,85	0,73	0,86
7	ILOVA	943	1053	1068	1126	939	923	833	0,90	0,98	0,83	0,74	0,89
5	GOJILO	422	951	890	869	536	535	438	0,82	1,00	0,62	0,50	0,82
17	MIKLEUŠKA	762	741	666	642	355	295	223	0,76	0,83	0,55	0,35	0,63
11	KRAJIŠKA KUTINICE	254	202	207	202	159	127	94	0,74	0,80	0,79	0,47	0,59
13	KUTINICA	334	260	275	243	167	114	83	0,73	0,68	0,69	0,34	0,50
4	ČAIRE	211	191	177	157	95	79	56	0,71	0,83	0,61	0,36	0,59
	GRAD KUTINA	14991	16597	17242	18804	21128	23196	24829	1,07	1,10	1,12	1,32	1,18

Izvor: Publikacije Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

U tablici 19 prikazano je kretanje broja stanovnika naselja Grada od 1931. godine. Uočljiv je stalan rast broja stanovnika Grada. Također je uočljivo da od 9 naselja koja su bilježila rast svoje populacije u razdoblju 91/81 tri naselja od 1961. godine stalno bilježe rast: Kutina, Repušnica i Banova Jaruga.

Iz izloženog vidimo važnost povoljnog prometnog položaja naselja za njihov razvoj. Činjenicu da naselja povoljnijeg smještaja u odnosu na prometnice pokazuju bolje demografske pokazatelje, a naselja koja su nepovoljnije smještena u odnosu na prometnice iskazuju (obično) loše demografske pokazatelje. Dakle, sva naselja Grada koja pokazuju pozitivno kretanje svoje populacije u zadnjem popisnom razdoblju smještena su na ključnim prometnicama Grada.

1.1.4.3.4. Predviđanje kretanja stanovništva

Postoje kratkoročne, srednjoročne i dugoročne prognoze kretanja stanovništva u budućnosti. U tome se predviđanju polazi od stanovitih pretpostavki koje se temelje na prethodnim stopama rasta, ali i na nekim novim činiocima koji se naziru u ponašanju brojnosti stanovništva. Te su pretpostavke uglavnom ove:

- da će budućnost biti slična prošlosti,
- da neće biti značajnijih vanjskih migracija,
- da će biti značajnijih vanjskih migracija,
- da će budućnost biti različita od prošlosti itd.

U skladu s rečenim pretpostavljaju se polazna načela i izračunavaju se prognoze: pesimističke, (smanjivanje stope rasta), srednje (postojanost stope rasta) i optimističke (povećanje stope rasta). Tako se dobivaju niske, umjerene i visoke varijante. Prognoze za pet godina smatraju se kratkoročne, za pet do deset godina srednjoročne a za više od deset godina dugoročne prognoze stanovništva. U načelu pretpostavke demografskog

rasta vrlo su upitne, budući je rast populacije zavisao od mnogih teško predvidivih čimbenika. Stoga je možda najjednostavniji i najracionalniji parametar za pretpostavku budućeg demografskog rasta neke sredine vrijednost indeksa prethodnog popisnog razdoblja, a on je za Grad u periodu 91/81 pozitivan i iznosi 1,07. Indeks je također pozitivan i u duljim popisnim razdobljima 91/71 indeks 1,18, ili 91/61 indeks 1,32.

Tablica 19. Prema tome pošlo se od pretpostavke: da će budućnost biti slična prošlosti 1. da neće biti značajnijih vanjskih migracija.

Na temelju navedenih polazišta može se pretpostaviti predviđanje kretanja stanovništva u funkciji izrade ovoga Plana, pa se prognozira da će Grad imati približno

- 24829 stanovnika 1991. godine
- 23052 stanovnika 1999. godine (PPŽ, str.69)
- 25700 stanovnika 2010. godine (PPŽ, str. 69)
- 26200 stanovnika 2021. godine, na kraju planskog razdoblja ovoga Plana (linearna interpolacija).

Iznesene pretpostavke broja stanovnika, i parametar za izračun smatraju se realno-optimističkim, jer je i u razdoblju između 1971. godine i 1991. godine Grad također iskazivao lagan rast svoje populacije. Tablica 19.

1.1.4.3.5. Razina urbanizacije naselja

Problem diferenciranja naselja - gradskih obilježja i onih ostalih još uvijek je prisutan ne samo kod nas već i u svijetu, a osobito je naglašen kod manjih naselja. Posljedica je to jedva zamjetnih, postepenih promjena u korist smanjivanja razlika u načinu života između sela i grada, smanjivanju razlika u funkcionalnim, fizionomsko-morfološkim i drugim obilježjima, intenzivnijeg socijalnog prestrukturiranja poljodjelskog stanovništva itd.

Danas se za izdvajanje gradskih i ostalih naselja primjenjuju pored jednostavnih modela (primjena jedne do dvije varijable) i složeniji statistički modeli. U našoj su zemlji, osim statističke službe i drugi autori sudjelovali u definiranju gradskih naselja i predlaganju kriterija za njihovo izdvajanje.³

U Gradu postoje 23 naselja. Za određivanje razine utjecaja urbanizacije na naselja Grada korištena je metoda diferenciranja razine urbanizacije na viši stupanj i niži stupanj urbanizacije naselja. Metoda ima tri varijable, a što je prikazano u tablici 20.

Izabrane varijable ukazuju na socio-ekonomska obilježja stanovništva, a posredno upućuju i na druga obilježja. Primjenjujući opisane kriterije u prostoru Grada postizemo rezultate koji su prikazani u tablici 21.

TABLICA 20 KRITERIJI DIFERENCIRANJA RAZINE URBANIZACIJE NASELJA

³ **M.Macura** je među prvima pokušao odrediti kriterije po kojima bi razlikovao gradska od seoskih naselja. On smatra da se naselja bitno razlikuju po veličini i sastavu stanovništva, pa je kao temelj za lučenje gradskih naselja izabrao kombinaciju dva kriterija:

- veličinu naselja i
- gospodarski sustav naselja

Radica T.: "Prostorni plan SR Hrvatske do 2000". Osnovna studija 8 - stanovništvo i naselja, Urbanistički institut SR Hrvatske, Zagreb, 1974.

Grupa autora "KOMPLEKSNO SAGLEDAVANJE PROCESA URBANIZACIJE REPUBLIKE HRVATSKE" studija za "Strategiju prostornog uređenja RH, UIH, Zagreb, 1995.

Stupanj urbanizacije	% poljoprivrednog stanovništva	% domaćinstava bez poljoprivrednog gospodarstva	% radnika od aktivnog stanovništva naselja
gradska obilježja	-	-	-
Viši stupanj (jače urbanizirana naselja)	15 i manje	20 i više	70 i više
VSU			
Niži stupanj (slabije urbanizirana naselja)	30 i manje	10 i više	50 i više
NSU			
seoska obilježja	-	-	-

Izvor: Vresk M., i Radica T., (1983), op.cit.

Iz tablice 21 možemo vidjeti da je u Gradu naselje Kutina jedino naselje gradskog karaktera koje je kao takvo određeno administrativno.

Nadalje, ima trinaest naselja višeg stupnja urbanizacije. Sva su naselja više ili manje razmjerno povoljno smještena u odnosu na cestovne prometnice. Četiri naselja imaju niži stupanj urbanizacije, a to su Međurić, Selište Stupovača i Mikleuška. Brinjani, Kutinica, Čaire, Janja Lipa i Krajiška Kutinica su naselja ruralnih svojstava. To su naselja koja su objektivno u najlošijem geo-prometnom položaju u okviru Grada.

Prema tome i ova analiza ukazuje u kolikoj je mjeri stupanj urbanizacije naselja u pozitivnoj korelaciji u odnosu na geo-prometni smještaja naselja. (Tablica 21).

Ova spoznaja utjecala je na definiranje ciljeva i koncepcije prostornog rješenja Plana. Utjecala je također i na koncepciju zaštite tradicijskih i tipičnih povijesno-kulturnih prostora unutar građevinskih područja naselja, te na zaštitu tradicijskog kultiviranog krajobraza i dijelova još izvorne prirode, koje u Gradu ima. Prostori, osobito oni ruralni, gube svoj svojstven vizualni identitet, jer se oblikuje jedan novi izgled krajobraza.

1.1.4.3.6. Prostorno-demografska valorizacija naselja

Usporednom analizom osam bitnih činitelja, što zrcale demografsko stanje i određuju poziciju svakog pojedinog naselja u promatranom skupu naselja određenog prostora, može se dati razmjerno objektivna slika demografske pozicije svakog naselja. Pokazatelji su izabrani tako da zastupaju: kvantitativne, vitalne, dinamičke, društveno-gospodarske i demografske karakteristike naselja. Ovakva demografska analiza, uz do sada prikazane pojedinačne brojčane vrijednosti odabranih demografskih svojstvenosti naselja, može također ukazati na eventualne anomalije demografskog stanja i na izvjestan način pruža razmjerno objektivnu skupnu demografsku poziciju svakog naselja u okviru promatranog skupa.

Odabrani pokazatelji za demografsku valorizaciju naselja Grada bili su:

1. -pozicija naselja prema veličini (broju stanovnika);
2. -pozicija naselja prema indeksu rasta/pada broja stanovnika u zadnjem popisnom razdoblju 91/81 (indeks rasta/pada broja stanovnika);
3. -pozicija naselja glede njegove starosne strukture (koeficijent starosti);

4. -radno-gospodarsko obilježje stanovništva (udio radnika u ukupnom stanovništvu naselja);
5. -pozicija naselja glede vezanosti za zemlju (udio domaćinstava s poljoprivrednim gospodarstvom u naselju);
6. -pozicija naselja glede izvora prihoda (udio domaćinstava što obavlja zanimanje na gospodarstvu);
7. -pozicija naselja temeljem broja radnika zaposlenih u mjestu stanovanja;
8. -pozicija naselja glede broja stanovnika koji rade u tercijarnim djelatnostima, a u odnosu na aktivne što obavljaju djelatnost;
9. pozicija naselja temeljem školske spreme njegovih stanovnika.

TABLICA 21
RAZINA URBANIZACIJE NASELJA GRADA KUTINE

PP SRH 81.

Br.n.	Naselje	Broj stanovnika	Ukupno poljoprivredno stanovništvo u ukupnom stanovništvu naselja	Nema gospodarstvo	Radnici od aktivnog stanovništva naselja	Od radnika u mjestu stanovanja	po 1. kriteriju	po 2. kriteriju	po 3. kriteriju	Zbirni kriterij prema diferencijalima (VŠU) i (NSU) urbanizacije (PPSRH 81.)	Po Ma curi
12	KUTINA	14992	1,02	62,63	95,68	91,85	3	3	3	9	G
19	REPUŠNICA	1913	2,88	31,03	94,14	5,19	3	3	3	9	VŠU
6	HUSAIN	917	2,62	38,26	91,60	31,36	3	3	3	9	VŠU
7	ILOVA	833	6,72	21,84	86,64	3,96	3	3	3	9	VŠU
1	BANOVA JARUGA	743	2,83	31,40	74,45	28,92	3	3	3	9	VŠU
14	KUTINSKA SLATINA	566	1,94	44,65	92,39	1,18	3	3	3	9	VŠU
22	ŠARTOVAC	450	12,67	28,57	74,85	5,60	3	3	3	9	VŠU
5	GOJILO	438	3,20	53,98	88,10	1,80	3	3	3	9	VŠU
15	KUTINSKE ČAIRE	268	4,48	26,37	71,26	6,45	3	3	3	9	VŠU
2	BATINA	237	2,95	27,63	93,67	4,05	3	3	3	9	VŠU
10	KLETIŠTE	92	11,96	33,33	71,88	0,00	3	3	3	9	VŠU
18	MIŠINKA	66	0,00	29,17	100,00	7,14	3	3	3	9	VŠU
8	JAMARICA	477	9,85	12,77	76,76	7,34	3	2	3	8	VŠU
23	ZBJEGOVAČA	396	1,52	17,14	90,08	3,67	3	2	3	8	VŠU
16	MEĐURIC	570	16,84	21,02	59,22	8,61	2	3	2	7	NSU
20	SELIŠTE	327	22,02	27,78	58,59	20,00	2	3	2	7	NSU
21	STUPOVAČA	500	22,60	13,75	59,22	11,32	2	2	2	6	NSU
17	MIKLEUŠKA	223	15,25	15,00	69,86	29,41	2	2	2	6	NSU
3	BRINJANI	253	19,37	8,54	63,11	5,19	2	1	2	5	RUR
13	KUTINICA	83	44,58	21,05	23,91	0,00	1	3	1	5	RUR
4	ČAIRE	56	33,93	31,82	33,33	0,00	1	3	1	5	RUR
9	JANJA LIPA	335	37,31	10,42	43,70	3,85	1	2	1	4	RUR
11	KRAJIŠKA KUTINICA	94	38,30	17,50	29,55	0,00	1	2	1	4	RUR
	UKUPNO/SREDNJE	24829									

Izvor: Autori temeljem publikacija Državnog zavoda za statistiku, Zagreb.

Za sve navedene pokazatelje odredila se hijerarhijska pozicija svakog naselja u Gradu, njegov rang. Vrijednost ranga jednaka je hijerarhijskoj poziciji naselja u skupu naselja: od 1 - najlošiji rang do 23 - najbolji rang. Potom je za svako naselje Grada određen zbroj njegovih pojedinačnih rangova. Tako dobivena vrijednost rezultanta je istovremenog djelovanja svih osam demografskih pokazatelja, te nam razmjerno objektivno određuje poziciju svakog pojedinog naselja Grada. Da bi prikaz bio što zorniji interpretirao se grafički (Grafikon 3). Apcisa prikazuje slijed naselja, a ordinata kumulativne vrijednosti diferencija zbroja rangova, jer se ovim matematičkim postupkom jasno mogu grafički prikazati lomovi kontinuiteta funkcije i do izražaja

dolaze grupacije naselja koje teško možemo prepoznati promatrajući samo slijed brojaka u tablici.

Dakle, iz grafikona 1. možemo uočiti hijerarhijski slijed četiri izrazito jasne grupacije naselja.

PRVU GRUPU sačinjava naselje Kutina, što je i sasvim razumljivo budući je ona i najveće i središnje naselje Grada. Naselje se nalazi na križanju stare ceste Popovača – Poljane, i državne ceste D-45. Sasvim je razvidno da je njena prostorno-prometna pozicija u okviru Grada najviše doprinijela ovom rezultatu i relativno najvišem položaju u usporedbi s ostalim naseljima Grada.

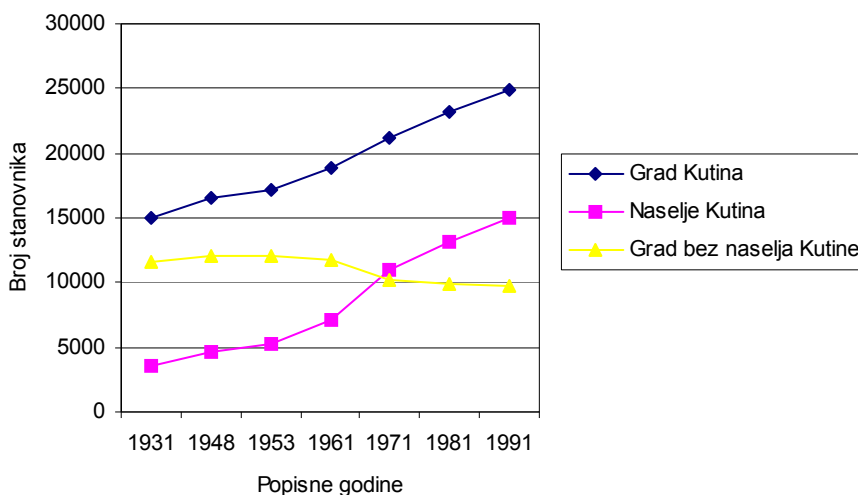
DRUGU GRUPU tvore četiri naselja. To su redom Husain, Kutinska Slatina, Repušnica i Banova Jaruga. Prva tri naselja u neposrednoj su fizičkoj vezi sa naseljem Kutinom, s kojom su stopljena u jednu cjelinu. Banova Jaruga nešto je udaljenija od naselja Kutine i bolje opremljena. Ona je važno željezničko čvorište u ovom dijelu prostora, a ujedno se također nalazi na cesti Popovača – poljane. Prethodno obrazloženje visokog položaja naselja prve grupe može se primijeniti i na ovu grupu naselja s tim da je njihov prometni položaj isto tako povoljan kao i kod prethodne grupe.

TREĆU GRUPU tvori devet naselja Batina, Šartovac, Ilova, Međurič, Kletišće, Goilo, Brinjani, Jamarica i Zbjegovača. Svojstvenost navedenih naselja jest njihova razmjerna prostorna udaljenost od žiže gospodarskih zbivanja Grada. Položaj nekih naselja u okviru ove grupe zorno odražava odnos njihovog ranga i njihovog prostornog smještaja prema prometnim pravcima koji prolaze kroz prostor Grada. Iako se to za neka naselja prividno ne bi moglo odmah reći jer su smještena upravo pored ceste D-45.

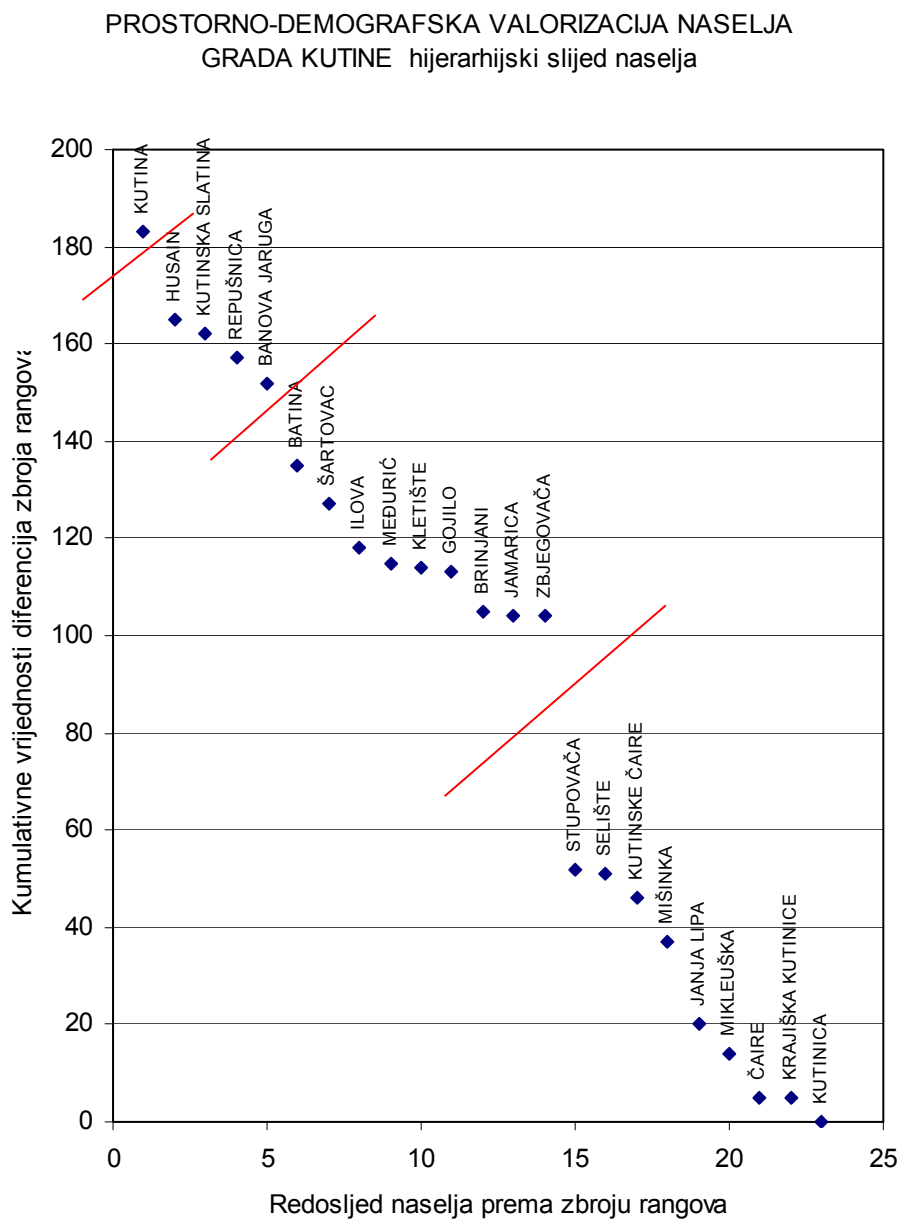
ČETVRTU GRUPU tvori također devet naselja. To su naselja uglavnom sjevernog, unutrašnjeg dijela Grada, razmjerno najviše prometno izolirana, a time i najlošijih demografskih svojstvenosti. (Kartogram 6.)

GRAFIKON 1.

KRETANJE STANOVNIKA GRADA BKUTINE OD 1931 DO 1991. GODINE

GRAFIKON 2.

1.1.4.3.7. Funkcionalna klasifikacija naselja

Nisu nam bili pristupačni podaci potrebni za kvantitativnu analizu središnje važnosti naselja u smislu središnje važnosti naselja kako ju je definirao W.Christaller, što bi omogućilo smještanje naselja u kontekst šireg prostora. Međutim, obzirom na prostorni raspored naselja u Gradu to u ovom slučaju i nije osobito bitno.

Funkcionalna klasifikacija je izvršena u skladu s nodalnim principom. Princip se temelji na ocjeni stupnja koncentracije tercijarnih funkcija u naselju bez obzira na veličinu njegove gravitacije i temeljem te ocjene određuje se njegova nodalna važnost (Tablica 22). U smislu nodalne klasifikacija naselja, naselja možemo podijeliti u tri grupe:

1. središnja naselja s potpunim brojem središnjih funkcija;

2. naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija;
3. naselja bez središnjih funkcija.

Ad. 1. Središnje naselje s potpunim brojem središnjih funkcija

Iz tablice 22 vidljivo je da samo naselje Kutina ima sve potrebne središnje funkcije da može biti svrstano u naselja središnjeg značaja. Obzirom da nema samo pet temeljnih središnjih funkcija već znatno više može biti svrstano u središnja naselja trećeg ranga⁴

Ad. 2. Naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija

Samo je jedno naselje koje možemo ubrojiti u naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija, a to je Banova Jaruga, To je naselje kojem nedostaje jedna funkcija (neka funkcija uprave) da bi bilo naselje najnižeg ranga centralne važnosti.

Ad. 3. Naselja bez središnjih funkcija.

Velika većina naselja Grada, sva preostala naselja praktično, nemaju nikakvih funkcija, a osobito funkcija središnjeg značaja.

Iako se teoretski trgovina smatra središnjom funkcijom, ona danas obzirom na raširenost skoro gubi to svojstvo u smislu diferencijske važnosti.

Zaključno. Temeljem svega izloženog, temeljem izvršene hijerarhijske stratifikacije sustava naselja Grada Kutine (koliko god on bio jednostavan), možemo povući paralelu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske pa zaključiti da je dobivena identičnost rezultata. Kao što se to može zaključiti iz dosadašnjih analiza, pozicija naselja Kutine sukladna je postavkama iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske u kojoj je naselje Kutina svrstano u srednja razvojna središta (regionalno središte), a Repušnica i Banova Jaruga uočavaju se kao inicijalna razvojna središta Grada. (202). Nadalje Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske naselje Kutinu svrstava u srednje gradove (urbano područje sa 15000 do 30000 stanovnika).

Promatrajući sustav naselja Grada u smislu središnju važnost svakog naselja, temeljem tablice 22., zaključujemo da su samo naselje Kutina i velikim dijelom Banova Jaruga u sustavu središnjih naselja jer jedino ova dva naselja imaju potrebnu paletu središnjih funkcija koja ih svrstava u središnja naselja. Sva preostala naselja to više nisu i ili su se dijelom stopila s naseljem Kutina, možda malim dijelom i s naseljem Banova Jaruga ili su razasuta u prigorju u snažnom utjecajnom polju naselja Kutina, skoro bez ikakvih središnjih funkcija

Uočljivo je da su naselja najpovoljnijih demografskih svojstvenosti smještena duž glavnih prometnih tokova zapad – istok, što je važan pokazatelj za postavu koncepcije rješenja plana.

**TABLICA 22.
RASPORED OBJEKATA SREDIŠNJEG I DRUŠTVENOG ZNAČAJA U
NASELJIMA GRADA - postojeće stanje**

⁴ Grgurević: «Prilog proučavanju sustava hijerarhije centralnih naselja Republike Hrvatske» disertacija, AF, 1990. Treba imati na umu da u ovom razmatranju naselja najnižeg središnjeg značaja smatramo naselja prvog ranga.

	(automehaničar, bravar, i sl)				
72	Usluge popravka kućanskih el. aparata (servis)		2		
73	Usluge popravka poljoprivrednih strojeva (servis)				
74	Otkupna stanica poljoprivrednih proizvoda	1			
75	Mjesni sajam, stalna tržnica (barem dio godine)		1		
76	Župni ured	1	1	1	1

Izvor: Službe Grada Kutine

1.1.4.4. Temeljna organizacija prostora i namjena površina

1.1.4.4.1. Temeljna postojeća organizacija prostora

Temeljna organizacija pojedinih prostora Grada i s time u svezi namjena površina prostora Grada, nalazi se u izrazito pozitivnoj korelaciji s prometnim smještajem. Nije stoga slučajno da organizacija Grada korespondira geografskoj raščlambi prostora. Prema tome, prostor Grada u odnosu na njegovu geografsko-prometnu poziciju možemo raščlaniti na tri svojstvena prostora. Oni tvore u funkcionalnom smislu cjelinu Grada, ali su u prirodnom, posljedično i prometnom, pa time i u smislu vlastite organizacije prostora, svojstveni prostori.

Dakle, temeljna postojeća organizacija prostora proizlazi iz geografsko-prometne situacije prostora Grada koji se u globalu može podijeliti na

1. središnji dio prostora Grada (sjeverno od auto-ceste Zagreb-Lipovac), prostor Grada gdje se zadnji izdanci brežuljaka Moslavačke gore dotiču i utapaju u savsku nizinu,
2. sjeverni dio prostora Grada, koji je smješten na brežuljkastim i brdovitim izdancima Moslavačke gore i
3. južni dio prostora Grada (južno od auto-ceste Zagreb-Lipovac) izrazito savski dolinski prostor, dijelom i poplavni prostor savske nizine na čelu s Lonjskim poljem.

1/ *Središnji dio prostora Grada*, predstavlja kontaktnu zonu između krajnjih izdanaka Moslavačke gore i savske doline. Južnu granicu tvori auto-cesta Zagreb-Lipovac, a sjevernu granice naselja ovoga središnjeg dijela prostora Grada (Repušnica, Kutina, Husain), odnosno u nastavku prema istoku granica prema susjednoj Općini Garešnica. U ovom središnjem, a u geografskom smislu kontaktnom prostoru Grada (kao što se to obično i dešava u sličnim geografskim uvjetima kontakata regija) smješteno je 12 naselja od ukupno 23 koliko ih ukupno ima Grad. U okviru navedenih 12 naselja: Banova Jaruga, Batina, Husain, Ilova, Jamarica, Janja Lipa, Kutina, Međurić, Repušnica i Zbjegovača te donekle «graničnim» Mišinki i Gojlu živi prema Popisu 1991. godine čak 21917 stanovnik što čini 88,27% stanovnika Grada.

Prostorom prolaze prometni i infrastrukturni koridori od državnog značenja koji povezuju središnji dio Države s njegovi istočnim dijelom. Povijesno, ovim je prostorom trasirana i stara cesta Popovača-Repušnica-Kutina-Husain-Batina-Ilova-Zbjegovača-

Banova Jaruga-Međurić-Poljana i dalje. Ova je cesta trasirana podnožjem krajnjih izdanaka Moslavačke gore izvan dosega poplava rijeke Save privukla stanovništvo koje se duž nje naselilo i oblikovalo brojna naselja Grada.

Prema tome, skoro cjelokupan život Grada organiziran je duž navedene prometnice. U centru ovoga prostora, na križanju cesta D-45 (čvor «Kutina» na auto-cesti-Kutina-Garešnica) i Ž-3124 (Popovača-Kutina-Banova Jaruga) smjestilo se naselje Kutina i u njemu gotovo sve funkcije Grada:

- školske funkcije (osnovne škole, srednje škole, specijalizirane škole),
- upravne funkcije (funkcije Grada i druge državne administrativne funkcije sa svojim ispostavama),
- zdravstvene funkcije (dom zdravlja, specijalizirane ambulante, apoteke i sl.),
- funkcije veza (pošta i telefonske centrale: krajnje i čvorna),
- trgovačke funkcije, većina ostalih uslužnih i sl. funkcija.
- U gradu je smještena i najveća koncentracija gospodarskih funkcija (poslovnih, industrijskih i sličnih proizvodnih subjekata).

2/ *Sjeverni dio prostora Grada*, koji je smješten na brežuljkastim i brdovitim izdancima Moslavačke gore u razmjerno nižim dijelovima mozaik je poljodjelskih površina - oranica, livada i vinograda prošaranih rastočnim šumskim površinama brežuljkastih šuma hrasta kitnjaka, većinom u privatnom vlasništvu. Viši dijelovi Moslavačke gore pokriveni su gustim gospodarskim šumama.

Ovaj je prostor smješten sjeverno od prethodno opisanog središnjeg prostora Grada, razmjerno je prometno izoliran. Pripada brežuljkastim ograncima Moslavačke gore što se pružaju prema savskoj ravnici. Uglavnom je prazan i oslobođen značajnijih funkcija. U potpunosti je

- namijenjen poljodjelstvu i
- naseljima što su ostala izvan intenzivnih prometnih tokova središnjeg dijela Grada. U njemu je ukupno smješteno 12 naselja s svega 2978 stanovnika, ili 12,0 % stanovništva Grada. Unutar ovoga prostora su se smjestila naselja:
 - * Kutinska Slatina, Kletište, Brinjani, Šartovac i Stupovača sa 1861 stanovnikom ili 67,5% stanovnika ovoga sjevernog dijela Grada. Sva naselja smještena uz važnu cestu D-45 koja u nastavku, od naselja Kutine, ide prema Garešnici.
 - * Mišinka i Gojlo razmjerno su najbliža naselja središnjoj zoni Grada.
 - * Ostala naselja smještena su u sjevernoj zoni podno Moslavačke gore, a to su Kutinske Čaire, Selište, Krajiške Kutinice Kutinica i Čaire razmjerno su izolirana naselja brežuljkastog dijela Grada što se postepeno pruža prema vrhovima Moslavačke gore.

Osim stambenih funkcija ovo je isključivo prostor namijenjen poljodjelstvu.

Uz Lonjsko polje, ovo je naj slikovitiji i u smislu vrijednosti prirodnog nasljeđa također vrijedan dio prostora Grada. Šume hrasta kitnjaka obrasle su padine Moslavačke gore koje se spuštaju prema dolini Save, U ovom prostoru potencijalno je moguć začetak značajnije turističke aktivnosti, jer krajobraz i rustikalna poljodjelska proizvodnja to izvrsno omogućavaju

3/ *Južni dio prostora Grada* (južno od auto-cesta Zagreb-Lipovac) obuhvaća izrazito savski dolinski prostor, dijelom i poplavni prostor savske nizine. Velikim dijelom ovaj prostor zauzima Lonjsko polje. Prostor je nenastanjen i bez ikakvih izgrađenih funkcija.

Možemo ga podijeliti na:

- dolinu dijela Lonjskog polja zaštićenog kao park prirode, koji dio je u Gradu Kutini
- dijelove što su namijenjeni kao prostori deponija kemijske industrije za proizvodnju gnojiva. i
- poljodjelske i šumske površine doline rijeke Save.

Zaključno

Najživotniji dio Grada predstavlja središnji dio Grada u kojemu se smjestila velika većina stanovništva Grada i u kojemu su se prema tome razvila najveća naselja na čelu s gradom Kutina. Naselja su se smjestila duž prometnica koje te prostore na relativno brz i jednostavan način povezuju s Siskom, Zagrebom na zapadu, Novskom, Novom Gradiškom na istoku te Garešnicom dalje na sjeveru.

Sjeverna unutrašnjost Grada praktično je prazna i loših demografski pokazatelja, iako su prostori krajobrazno vrijedni i privlačni za odmor i rekreaciju te zauzimaju skoro pola površine Grada.

1.1.4.5. Ocjena stanja prirodnih vrijednosti i krajobraznih svojstvenosti kraja

1.1.4.5.1. Prirodne odrednice

U okviru opisanih prirodnih prostora Grada, prirodne odrednice u kontekstu vrijednosti i krajobraznih svojstvenosti kraja, morfološki se mogu podijeliti na:

- a) dolinske dijelove Grada južno od auto-ceste Zagreb-Lipovac slabo nastanjene poljodjelski orijentirane sa još znatno očuvanim razmjerno netaknutim prirodnim prostorima i dijelom parka prirode «Lonjsko polje»,
- b) brežuljkaste sjeverne dijelove Grada što su se smjestili na izdancima Moslavačke gore u spustu prema savskoj dolini što su pokriveni mozaikom poljodjelskih i rastočenih šumskih površina sa malom gustoćom stanovništva,
- c) središnji dio Grada smješten u kontaktnoj zoni savske doline i brežuljkastih izdanaka Moslavačke gore u kojemu se odvijaju najsnažniji procesi primarne i sekundarne urbanizacije pa je i prirodna komponenta prostora u ovom dijelu najviše promijenjena.

Ovoj reljefnoj podlozi vegetacijski pokrov strukturiran od šumskih i poljoprivrednih površina daje osobit krajobrazni identitet svojstven krajobrazu savske doline i Moslavačke gore. Šumske površine i poljodjelske površine podjednako su zastupljene, no njihova usitnjenost i međusobna isprepletenost i izmiješanost krajobrazu daju atribut svojstvenog mozaika poljoprivrednih i šumskih površina.

Teško se mogu razlučiti izvorni prirodni od kultiviranih prirodnih elemenata koji uz graditeljske sadržaje i reljefnu raščlanjenost čine današnju sliku poljodjelskog krajobraza Grada.

Usprkos znatnom iskorištavanju prirodnih resursa nekonzistentnom izgradnjom, prirodna komponenta u okviru kultiviranog krajobraza Grada još zadržava svoje svojstvenosti u vidu livada, šuma i vodotoka, šumskih i livadnih asocijacija osobito u manje pristupačnim dijelovima Grada, uz još sačuvanu izvornu vegetaciju doline rijeke

Save. Zahvaljujući to još uvijek, srećom, razmjerno koncentriranoj stambenoj izgradnji u sjevernijem dijelu iznad auto-puta Zagreb-Lipovac..

Za razliku od još ponegdje sačuvanih dijelova prostora Grada što su zadržali izvorne prirodne svojstvenosti, prostorom Grada ipak velikom većinom prevladavaju kultivirane prirodne površine, dijelom već znatno obezvrjeđene. To osobito vrijedi za šumske površine, izuzev površina u sklopu rijeke Save i njenih poplavnih površina. Poljodjelske površine nadilaze površine pod šumama (Tablica 18). Veličina zemljišnog posjeda onemogućava racionalnu organizaciju poljoprivredne proizvodnje, a većina zemljišta nalazi se ipak na dobrom terenu, gdje konfiguracija dozvoljava primjenu veće mehanizacije, a sastav tla je također dobar.

Kultivirane elemente čine poljodjelske kulture, žitarice, voćnjaci, povrtnjaci, vinogradi, i livade koje se kontinuirano koriste i kao košarice.

Zakonom o proglašenju Parka prirode Lonjsko polje (NN 11/90) proglašeno je područje Lonjskog i Mokrog polja s pojasom uz lijevu obalu Save u ukupnoj površini od 50650 ha Parkom prirode. Dio parka prirode Lonjsko polje nalazi se unutar administrativnih granica Grada Kutine. Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje donesen je 2010. godine (NN 37/10).

U posebno vrijedne dijelove prirode ulaze šume "Djed", "Trsište" i "Ciglenica", koje su u obuhvatu GUP-a grada Kutine a namijenjene su odmoru i rekreaciji. U ovu grupu spadaju i parkovno oblikovane površine unutar pojedinih naselja. Također i stanište jastrebova u zoni naselja Kutine Brunkovac, koje će biti vrijedno štititi.

Uredbom Vlade Republike Hrvatske (NN 68/11) 2011. proglašen je Regionalni park „Moslavačka gora“, ukupne površine 15111,32 ha, dio kojega je smješten u sjevernom dijelu područja jedinice lokalne samouprave te obuhvaća dijelove naselja Mikleuška, Selište, Kutinica i Krajiška Kutinica.

1.1.4.5.2. Stanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti

Osnovni sadržaj krajobraza čine šume i poljodjelske površine s većim ili manjim grupama ponegdje i pojedinačnim stambenim i gospodarskim poljodjelskim zgradama. Svojstvenosti krajobraza bitno doprinosi mozaičnost njihovog rasporeda u prostoru pri čemu značajniju ulogu u slikovitosti i pitomosti krajobraza čine oranice i zelene livade uz oaze većih i manjih šumskih cjelina. Oranice i livade su uz šume ne samo prostorne vrijednosti krajobraza nego doprinose i biološkoj raznolikosti kraja. Prirodne vrijednosti se očituju u ostacima izvornih dolinskih i brežuljkastih livadnih zajednica, šumama i šumskim gajevima te relativnoj očuvanosti flore i faune u dolini Save.

Osim središnjeg dijela Grada kojega pokrivaju skupine naselja smještenih duž glavnih županijskih prometnica, ostali prostor Grada nije značajnije izgrađen. Razmjerno je očuvan u smislu izgrađenosti, a tek su duž ceste D-45 prirodne i krajobrazne vrijednosti Grada izrazito izložene pritisku intenzivne urbanizacije i procesu gospodarske preorijentacije od poljodjelskih prema unosnijim djelatnostima. Navedeni se procesi zbivaju ne samo u granicama Grada nego i znatno šire. Analizom prostora Grada možemo ustvrditi da se sačuvane prirodne vrijednosti područja Grada u dijelu prirodnih i kultiviranih krajobraznih vrijednosti mogu razlučiti na:

a) ostatke izvornih prirodnih prostora i vrijednog krajobraza šumovitih dolinskih

prostora rijeke Save,

b) kultivirane prostore i svojstvene krajobraze sjevernog dijela Grada, kulturne (izgrađene) dijelove središnjeg dijela Grada u okviru kojih se još ponegdje tek naziru elementi tradicijskih ruralnih cjelina i nešto značajnije tradicijske ruralne arhitekture⁵;

Naravno, oštre granice između ovih gornjih pojava u prostoru nema.

Vegetacija predstavlja najznačajniju komponentu u oblikovanju krajobraza uz čimbenike ljudskih aktivnosti. Stoga je njeno očuvanje i zaštita i u smislu održavanja ekološke stabilnosti sustava od bitne važnosti. Područje Grada Kutine kao i kontinentalni pojas Hrvatske pripada eurosibirskoj-sjevernoameričkoj regiji ilirske provincije s jasno izražena dva visinska pojasa i tri vegetacijska područja i to:

Nizinski šumski pojas

* Područje šuma mokrih i vlažnih terena

- šuma hrasta lužnjaka i običnoga graba
- šuma hrasta lužnjaka, jasena i brijesta
- šuma hrasta lužnjaka i velike žutilovke
- šuma jasena
- šuma crne johe

Šumski pojas prigorskih bregova i brežuljaka

*-Područje šuma nižeg gorja i prigorja

- šuma hrasta kitnjaka i običnoga graba (pridolazi u više asocijacija)
- * brdska bukova šuma.

U nizinskom dijelu najznačajnije s prirodnog gledišta su šume hrasta lužnjaka i običnoga graba (*Carpino betuli-Quercetum roboris*) i šume hrasta lužnjak i graba s velikom žutilovkom (*Genisto elatea – Quercetum roboris*). U navedenim šumskim zajednicama prevladava visoka vlaga u proljetnim mjesecima, kada je tlo pokriveno vodom od poplava potoka i rijeka ili od zadržavanja oborinskih voda zbog teških i nepropusnih tala.

Poseban izgled u sastojini hrasta lužnjaka u proljeće daje žutilovka koja prekriva velike površine tla svojim žutim cvjetovima. U vlažnim depresijama lužnjakovih šuma pridolazi asocijacija šume poljskog jasena s kasnim drijemovcem (*Leucoio- Fraxinetum angustifolia*) i dosta je rasprostranjena u nizinskim šumama Kutine.

Nizinske šume u Europi su rijetkost, stoga ove naše šume su izuzetno vrijedne u ekološkom i znanstvenom smislu i upotpunjuju biološku raznolikost ne samo zadanog područja nego Hrvatske i Europe u cjelini.

U području prigorja najrasprostranjenija je šuma hrasta kitnjaka i graba (*Epimedio – Carpinetum betuli* Ht.1938.g.).U šumskoj zajednici kitnjaka dominira hrast kitnjak, zatim pridolazi obični grab, lipa, trešnja i dr. Odlikuje se bogatom pokrovnošću grmlja

⁵ Dijelove prostora gdje se tradicijske ruralne arhitektonsko-urbanističke strukture, kako pojedinačnih građevina tako u naseobinskih sklopova prožimaju s kultiviranim poljodjelskim prostorom, možemo svesti pod pojam *kulturni krajobraz*. ukoliko prevladavaju umjetne, antropogene strukture.

i prizemnog rašća. Velik dio ovih šuma se nalazi periferno, jer su krčene i pretvarane u obradive površine oranica i vinograda. Javlja se u više asocijacija što je uvjetovano tipom tla i ekspozicijom.

U masivu Moslavačke gore pretežno su zastupljene šume hrasta kitnjaka i graba a u jarcima i na strminama gorskih kosa i na sjevernim ekspozicijama pridolazi brdska šuma bukve (*Fagetum illiricum montanum*). Brdske šume bukve u Moslavačkoj gori zastupljene su u dvije asocijacije što ovisi o kiselosti i bazičnosti tla. Razlike u kiselosti su minimalne te su i razlike u asocijacijama uglavnom izražene u prizemnoj flori.

Šumama u državnom vlasništvu gospodare J.P.: Hrvatske šume Šumarija Kutina, Uprava šuma Zagreb. Šumama u državnom vlasništvu gospodari se na temelju izrađenih gospodarskih osnova. Šume u privatnom vlasništvu znatno su devastirane i za njih do danas nisu izrađene primjerene osnove gospodarenja.

Prirodni krajobrazi:

U Gradu nema većih površina izvorne prirode. Proces sekundarne urbanizacije i poljodjelske aktivnosti, uništili su sve oaze "netaknute prirode". Može se, međutim, kao izrazito vrijedan prostor i u znanstvenom smislu izlučiti:

- površina prirodnog krajobraza sačuvana u okviru šumom obraslih i travnatih dolinskih prostora rijeke Save u okviru parka prirode «Lonjsko polje».

Park prirode Lonjsko polje proglašen je 1990. godine Zakonom o proglašenju Parka prirode «Lonjsko polje» (NN 11/90). Površina parka iznosi 50 600 ha. Proteže se savskom ravnicom od Siska sve do Novske. To je najveće zaštićeno močvarno stanište u Hrvatskoj. Park ima i status Ramstarskog područja. Prema Ramstarskoj konvenciji ili «Konvenciji o močvarnim staništima koja su od međunarodnog značenja, osobito kao prebivališta ptica močvarica» neko močvarno područje smatra se značajnim u međunarodnim okvirima:

- ako je osobito dobar primjer prirodnog ili gotovo prirodnog močvarnog predjela tipičnog za određenu biogeografsku regiju,
- ako je temeljem biljaka i životinja koje obitavaju na tom području osobito vrijedno stanište,
- ako hrani znatan skup rijetkih, ranjivih ili ugroženih vrsta i podvrsta,
- ako se redovito hrani 20000 vodenih ptica,
- ako se hrani 1% pojedinih primjeraka populacije jedne vrste ili podvrste vodenih ptica.

Prostor parka je kao obitavalište velikog broja ptičjih vrsta važan i zbog Pariške konvencije (Međunarodna konvencija o zaštiti ptica – 1950.) i zbog Bonnske konvencije (Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja) i sporazuma o zaštiti afričkih-eurazijskih migratornih vrsta ptica močvarica (AEWA, 1995.)

Na području parka obitava mješovita kolonija čaplji: čaplja žličarka, čaplja danguba, gakovci, male bijele čaplje i druge vrste ptica. Lonjsko polje važno je stanište i za mrijest riba.

Osim specifičnih prirodnih vrijednosti Lonjsko polje u cijeloj svojoj površini bogato je i kulturnim dobrima osobito tradicijskom arhitekturom kraja.

Park prirode Lonjsko polje Međunarodna udruga za zaštitu prirode i prirodnih bogatstava (IUCN) izabrala je za jedno od sedam oglednih primjera (područja) u okviru projekta «Primjeri dobre prakse u planiranju očuvanja prirode i zaštite u ruralnim sredinama» srednje Europe, a zbog očuvanosti slavonske šume hrasta lužnjaka i graba te hrasta lužnjaka i velike žutilovke uz prisutnost ostalih šumskih asocijacija koje prirodno pridolaze na vlažnim i poplavnim staništima, kao i zajednica topola, vrba i johe koje dominiraju prostorom.

Području Grada Kutine pripada mali dio parka prirode «Lonjsko polje» To su šumski pojas Jasenik, vlažne livade Vrbak te donji tokovi vodotoka Repušnice, Stare Kutine i Trebeža.. Unutar granica parka, na njegovom istočnom dijelu, a unutar granica Grada Kutine nalazi se odlagalište krutog komunalnog otpada Grada i odlagalište «fosfor gipsa» Petrokemije Kutina, a koje se površine ovim Planom nastoje izdvojiti iz parka smatrajući ih nespojivim s parkom prirode..

Kulturni krajobrazi⁶

Krajolik, osobito u središnjem dijelu Grada, dopunjuju brojni i upečatljivi elementi kulturnog krajobrazu, svojevrsnog spoja prirodnog kultiviranog poljodjelskog prostora i struktura graditeljskog, dijelom još sačuvanog tradicijskog, nasljeđa. Ove strukture su daleko najzastupljenije u razmjerno najpristupačnijem središnjem dijelu Grada okolo i u okviru naselja Kutine, Repušnice, Husaina, Banove Jaruge itd.

Na žalost mnogi izrazito vrijedni prostori ili su devastirani ili su upravo u procesu devastacije. U naselju Kutini sačuvani su i vrijedni zaštitne šumski prostori:

Šuma «Ciglenica»

Šumski predjel Šanac – Ciglenica pruža se sjeverno i sjeveroistočno od grada Kutine. Južna granica šume određena je Mihanovićevom ulicom. U tom šumskom pojasu prevladava sastojina hrasta i graba, a pojedinačno su unesene i skupine crnogorice. Uz prirodno i ekološko značenje ovog šumskog pojasa na rubu naselja Kutine, šuma ima estetske I krajobrazne vrijednosti u slici grada i šire okolice. Blizina naselja Kutine potencira njenu vrijednost u smislu neposrednog gradskog prostora za odmor i rekreaciju.

Šumski pojas predjela «Trsište» iznad Kutine

Sjeverno od središta naselja Kutine između Vinogradske ulice i ulice Hrvatskih branitelja (D-45) te ceste za Selište pruža se mlada mješovita hrastova sastojina koju treba očuvati i namijeniti za “tiho” uživanje u prirodi, bez unošenja nekih većih sadržaja.

Režim korištenja šume između dviju gradskih ulica treba dogovoriti s nadležnom Šumarijom kao i mogućnosti zaštite, kako bi se spriječila tendencija gradnje u šumi. Zaštita bi se protezala od početka južnog ruba šume sve do bivše moto-kros staze.

Šuma «Djed»

⁶ Pojam “kulturni krajobraz” pobliže je opisan u dijelu “Ocjena stanja kulturno-povijesnog nasljeđa”, jer ga, već i po samom nazivu pojma većim dijelom tvori ta komponenta, međutim, kako se u njegovom sklopu u Općini pojavljuje i komponenta prirode spomenut je i u ovom poglavlju.

Stara šuma u gradu Kutini što je treba obnoviti.

Stanište Brunkovac uz ulicu Matije Gupca

U tom dijelu prema podacima dobivenih na terenu gnijezdi se jastreb. Obzirom na tu činjenicu, kao i obzirom na smještaj prostora u samom naselju, prostor je potrebno zaštititi.

Objekti parkovne arhitekture

Mjerama prostornog plana treba zadržati i očuvati postojeće parkovne površine grada Kutine. Među najstarije parkove ubraja se park ispred sadašnje zgrade poglavarstva Grada. Mlađi parkovi uređeni su uz potok Kutinicu i park 56. bojne ispred škole i Zavoda za platni promet.

Park uz Trg kralja Tomislava

Ovaj se park nalazi uz zgradu poglavarstva Grada i uz gradski muzej (nekadašnja Erdodijeva kurija). Park je podigao 1902. godine kraljevski kotarski predstojnik dr. Josip Moholač. U parku je podignuta i ploča u spomen na osnivača parka. Dominiraju stabla divljeg kestena (*Aesculus hippocastanum*), zatim stoljetne skupine crnog bora (*Pinus nigra*), a pojedinačno su zastupljeni jasen, lipa, katalpa i platana.

Park je u jakom prometnom okruženju. Park nije uređen na odgovarajući način obzirom na njegov položaj u tkivu naselja Kutine. Park je opterećen brojnim asfaltiranim prometnim površinama.

Nužno bi bilo izraditi genezu parka od osnutka do danas sa svim flornim promjenama tijekom vremena te konačno projekt njegovog uređenja sukladno njegovoj važnosti

Park šetališta uz potok Kutinicu

To je mlađi park koji se formirao uz obalu potoka Kutinice, a u samom središtu grada. U parku je podignut i manji vrtni paviljon (saletl). Prevladavaju manja stabla vrba i topola uz pojedinačne primjerke četinjača. Nalazi se u urbanom sklopu između škole i zgrade Zavoda za platni promet.

Sve parkovne površine u cijelosti treba očuvati u sadašnjim prostornim obuhvatima. Treba izraditi i projekte obnove u odnosu na parkovne objekte i biljni materijal. Osim parkovnih površina vrijedni su i kućni vrtovi ispred pročelja obiteljskih kuća a što je jedna od svojstvenosti slike urbanih prostora Grada.

Izvan opisane vegetacijske strukturne u okviru naselja Kutine prepoznaju se svojstveni krajolici i prirodne sredine šireg prostora kraja:

Kultivirani krajobraz («kulturni» u smislu Zakona o zaštiti kulturnih dobara):

Skoro u cijelosti Grad pokriva osobito vrijedni kultivirani krajobraz. To je već spomenuti mozaik šumskih i poljodjelskih površina tipičnih za ovaj kraj Moslavine.

Relativno očuvani i vrijedni s estetskog gledišta i gledišta biološke raznolikosti mogu se strukturirati kao:

krajobrazi intenzivne poljodjelske djelatnosti u dolini rijeke Save,

- krajobrazi ostalog dijela Grada pokrivenog šumskim i poljodjelskim površinama sjeverno od središnjeg dijela Grada i
- krajobrazi padina Moslavačke gore obrasle šumama hrasta kitnjaka.

Prostor Grada usprkos znatne primarne i sekundarne urbanizacije, koja je sveprisutna i koja se najviše doživljava upravo s prometnicama, kojima se kreće velika većina ljudi, predstavlja vrijedan i svojstven vid kultiviranog krajobraza. U odnosu na zastupljenost i očuvanost šuma i livada s jedne strane, te izgrađenost i strukturu naselja s tradicijsko-graditeljskog i estetsko-krajobraznog gledišta s druge strane, može se zaključiti da je prostor Grada u većini tipičan ruralni krajobraz “točkasto” devastiran nekvalitetnom i neplanskom izgradnjom, srećom koncentriranom uzduž cesta i u okviru naselja oko glavnih prometnica. Ova je izgradnja većim dijelom obezvrijedila kako prirodni okoliš, tako i stare tradicijske ruralne naseobinske jezgre sagledive putniku sa državne ceste D-45, a osobito sa županijskih cesta Ž-3124 i Ž-3168

Uredbom Vlade Republike Hrvatske (NN 68/11) 2011. proglašen je Regionalni park „Moslavačka gora“, ukupne površine 15111,32 ha, dio kojega je smješten u sjevernom dijelu područja jedinice lokalne samouprave te obuhvaća dijelove naselja Mikleuška, Selište, Kutinica i Krajiška Kutinica.

1.1.4.6. Ocjena stanja kulturno-povijesnog nasljeđa kraja

1.1.4.6.1. Prostorno-razvojne i resursne značajke

Jugoistočni obronci Moslavačkog gorja koji se postupno spuštaju prema nizinskom prostoru doline rijeke Save i osobito vrijednom Lonjskom polju prirodni je okvir prostora Grada Kutine. U njenom sjevernom dijelu izbalansiran je slikovit odnos poljoprivredno-šumskih površina, zatvorenih vizura, dinamičan prostor umjerene izgrađenosti i stoga visoko valorizirana mikroregija. Srednji brežuljkasti pojas, sasvim niskih obronaka Moslavačkog gorja širokih je vizura, umjerene izgrađenosti sa orijentirima u prostoru, dok je južni nizinski dio definiran širokim ravnim potezima koji teku paralelno sa tokom rijeke Save čiji je uski neizgrađeni pojas Lonjskog polja, također visoko vrednovan kroz mikroregionalnu podjelu Republike Hrvatske.

Potrebno je sagledati sve kulturno-povijesne vrijednosti prostora kako bi uz prirodne značajke poslužile kao temelj za daljnji gospodarski i kulturni razvitak Grada. Područje Grada Kutine zbog svog geografskog smještaja ima velike mogućnosti za razvitak kulturnog turizma koji je u europskim zemljama dosegao već visok stupanj. Naime, sjeverni brežuljkasto-šumoviti dijelovi prostora Grada obogaćeni tragovima naseljenosti još od pretpovijesti pružaju značajne mogućnosti za razvoj izletničkog turizma koji, međutim, treba promišljeno i sustavno osmisliti i gospodarski realizirati.

S time u vezi treba izdvojiti središte naselja Kutina gradskih obilježja i drugi dio naselja seoskih obilježja (Kutinsko Selo), potom očuvane dijelove okolnih seoskih naselja kao i niz pojedinačnih primjera tradicijskog stambenog i gospodarskog graditeljstva koji danas predstavljaju samo ostatke vrijednih ruralnih ambijenata. Upravo zbog toga je potrebno ove preostale primjere etnoloških obilježja uključiti u sustavan program kako naselja ne bi poprimila sasvim suvremen izgled.

Iz Kutine kao središta ovog područja moguće je osmisliti raznoliku kulturno-izletničku ponudu u koju bi bili uključeni vrijedni očuvani krajolici sa sveobuhvatnim vrijednostima čovjekovog prisustva i djelovanja na ovom prostoru, arheološkim lokalitetima, objektima sakralne arhitekture i javnim objektima i brojnim pojedinačnim primjerima tradicijskog graditeljstva. Naselja bi mogla formirati zavičajne zbirke kako bi se ponuda upotpunila, a stvorila bi se i slika nekadašnjeg života naselja što bi imalo i edukativan karakter.

Obnova, revitalizacija i odgovarajuća prezentacija povijesno-graditeljskih cjelina, odnosno ovom prilikom evidentiranih i izdvojenih dijelova seoskih naselja mogla bi značajno pridonijeti turističkoj, kulturnoj i edukativnoj ponudi Grada, pogotovo u najočuvanijim i sa povijesno-graditeljskog aspekta najvrednijim dijelovima seoskih naselja

Očuvanje graditeljske baštine ovdje je nužno i neodvojivo povezano sa očuvanjem pripadajućih okolnih površina obradivih polja, pašnjaka i šuma, te šireg krajobraza, ukoliko onoga što čini identitet prostora. Ovim bi se održao povijesni kontinuitet prostora.

Tipologija i stanje naselja i narodnog graditeljstva. Svaki prostor ima određene pejzažne vrijednosti i kao takav utječe na kvalitetu života, a dominantni elementi krajolika utječu na identitet prostora i organizaciju života unutar njega. Uravnoteženost antropogenih i prirodnih elemenata također utječe na vrijednost krajolika i kvalitetu cjelokupnog življenja na određenom prostoru. Naselja su važan produkt kontinuiranog djelovanja čovjeka u prostoru i bitan element za njegovo vrednovanje.

Naselja Grada Kutina su tipološki ujednačena što je omogućilo prirodno okruženje, blago valoviti i gotovo ravan nizinski teren između Moslavačke gore i Lonjskog polja u dolini rijeke Save na kojemu uz stari regionalni i lokalne putove nastaju izrazito linijska naselja. Za naselja na blago valovitim obroncima Moslavačke gore, ispod 200 m n.v. važno je istaknuti da su nastala u veoma odmjerenom odnosu sa prirodnim okvirom, tako da se oko naselja uočava potez obradivih površina i livada koji oštro graniče sa moslavačkom šumom.

Tipološki su sva naselja seoskih obilježja nastala uz kapilarnu mrežu lokalnih putova koja meandrira prilagođavajući se terenu tako da je matrica izrazito linijska, dužine i po nekoliko kilometara. Mali broj naselja ima odvojak koji sa glavnim putem čini "T" ili "L" matricu. Svojom prostornom organizacijom izdvaja se razvedeno naselje Gojlo organske matrice sa kratkim izgrađenim potezima na odstojanju. Naselja nisu uspjela razviti unutrašnju organizaciju na viši nivo, tako da su ostala bez identiteta osim u pojedinačnim detaljima. Osim prostorne organizacije i položaja u prirodnom okruženju naselja nisu uspjela očuvati svoje izvorne elemente. Naime, sačuvan je niz pojedinačnih primjera tradicijske gradnje unutar naselja, međutim, ne može se izdvojiti niti jedna cjelina očuvanih ambijentalnih vrijednosti. Unutar naselja mogu se izdvojiti samo kratki potezi, najčešće sa jedne strane puta koji sa očuvanim pojedinačnim primjerima tradicijske arhitekture svjedoče o izvornom izgledu naselja (Ilova, Jamarica, Janja Lipa, Katoličke Čaire, Kutina, Kutinica, Mikleuška, Repušnica). Tradicijska organizacija parcela koje se nižu uz put slijedi se i u novije vrijeme, stambena građevina smještena je uz rub parcele prema putu, starije orijentirane zabatno, kasnije podužno u odnosu na put. Gospodarske građevine zatvaraju gospodarsko dvorište iza kojega slijede obradivi

dijelovi parcela. Parcele su u nizovima s obje strane puta, mjestimično isprekidanim kod nekih naselja, tako da se parcelacija čita i sa distance što pruža vrijedne vizure na naselja.

Tradicijske stambene građevine su raznolike drvene i čerpićem građene prizemnice zabatno orijentirane u donosu na put, troprostorne unutrašnje organizacije sa kuhinjom u sredini, odmah na ulazu i dvije bočne sobe. Ulaz je sa verande duž cijelog dužeg pročelja ili samo sa okomito postavljenog uskog trijema na duže pročelje. Kasnije nastaju zidane prizemnice slijedeći izgled drvene uske izdužene prizemnice podražavajući izvorni ambijent, dok je u novije vrijeme sve više katnica potpuno novih gabarita i oblikovanja ne slijedeći građevinsku liniju, niti bilo koji element tradicijskog graditeljstva. Najvrjedniji primjeri tradicijske gradnje su drvene katnice-čardaci, nekad dominantan tip tradicijskog graditeljstva u naseljima ovog dijela toka rijeke Save, očuvane u zavidnom broju, također, kao pojedinačni primjeri. Gospodarske drvene i građevine od čerpića su etnološki vrijedni primjeri, međutim, rijetke su parcele na kojima je očuvano izvorno stanje svih gospodarskih građevina (štala, kotac, svinjac, sjenik, komora, bunar), zamjenjuju ih zidani objekti od opeke u nešto izmijenjenom gabaritu što znatno utječe na izgled naselja stoga je veoma bitno očuvati parcele koje je moguće revitalizirati i staviti u funkciju izletničkog turizma. Naime, novi gospodarski objekti dominiraju na parceli gabaritom i oblikovanjem tako da se mijenjaju odnosi unutar parcele, osobito ako je stambeni objekt manji i oblikovno skroman.

1.1.4.6.2. Ocjena stanja kulturno-povijesnih vrijednosti

Današnjim granicama Grada Kutine obuhvaćena su 23 naselja: Brinjani, Banova Jaruga, Čaire, Gojlo, Husain, Ilova, Jamarica, Janja Lipa, Katoličke Čaire, Kletišće, Krajiška Kutinica, Kutina, Kutinica, Međurić, Mikleuška, Repušnica, Selište, Stupovača, Šartovac i Zbjegovača.

Na ovom je području do sada bila provedena zaštita za svega 13 kulturnih dobara.

Prema pravnom statusu

registrirana (R) kulturna dobra su:

- kapela sv. Duha u Gojlu (R 392),
- potez stambenih kuća etnoloških obilježja u Crkvenoj ulici kbr. 42-52 u Kutini (R 456),
- župna crkva Majke Božje Snježne u Kutini (R 393) i
- spomeničko mjesto u Ulici S. Radića 158 u Kutini (R 437),

preventivno (P) su zaštićeni:

- župna crkva Prečistog Srca Marijina u Ilovi,
- kapela sv. Martina u Janja Lipi,
- partizanska škola u Krajiškoj Kutinici,
- arheološki lokaliteti Kutinska Lipa i Plovdin Grad u Kutini,
- stambene kuće etnoloških obilježja u Ulici S. Radića 3 i 136 u Kutini,
- župna crkva sv. Nikole u Međuriću i
- arheološko nalazište gradina Marić u Mikleuški.

Zaštita je dakle provedena na razmjerno malom broju objekata kulturno-povijesnog nasljeđa. Iz tog je razloga u sklopu izrade konzervatorske podloge za potrebe ovog Plana bio predviđen detaljni obilazak terena te detaljno popisivanje i valoriziranje kulturne baštine Grada Kutine s ciljem da se sve kulturno povijesne posebice

graditeljske vrijednosti zaštite, te da se stvore uvjeti za njihovu adekvatnu obnovu. Na taj su način evidentirani mnogobrojni novi baštinski elementi o kojima do sada nije bilo spoznaja, od čega je za zaštitu predloženo (PR) 14 građevina, cjelina ili zona:

- kapela sv. Barbare u Jamarici,
- dio naselja gradskih obilježja, te
- dio naselja seoskih obilježja – Kutinsko Selo u Kutini,
- raspelo u Kutini,
- stambena kuća – Pazderina na Trgu kralja Tomislava 19 u Kutini,
- dvorac Erdody (danas Muzej Moslavine) u Kutini,
- građanska palača Ausch (danas Galerija) u Kutini,
- vila Sofija, Kolodvorska 42 u Kutini,
- škole u Crkvenoj ulici 59 i 62 u Kutini,
- kapela sv. Georgija, te
- stambena kuća etnoloških obilježja kbr. 21 u Kutinici,
- župni dvor u Međuriću,
- kapela sv. Ilije u Mikleuški i
- pravoslavna crkva sv. Dimitrija u Stupovači.

Popisivanje je provedeno po važećoj konzervatorskoj metodologiji kod koje valja osobito istaknuti: sagledavanje svih vrijednosti i gledišta kulturne baštine prema razrađenoj tipologiji, vrednovanje izvornih i postojećih prostornih i ambijentalnih obilježja te nedjeljivost spomenika i prirodnog okoliša.

1.1.4.6.3. Valorizacija baštine

U pogledu valorizacije baštine najviše su vrijednosti dva spomenika makroregionalne važnosti (II - okvirno značenje na nivou regije sjeverozapadne Hrvatske): kapela sv. Duha u Gojlu i župna crkva Majke Božje Snježne u Kutini. Mikroregionalne su važnosti (III - okvirno značenje na nivou županije) kapela sv. Martina i stambena kuća etnoloških obilježja u Janja Lipi, stambena kuća etnoloških obilježja u Krajiškoj Kutinici, dio naselja gradskih te seoskih obilježja, raspelo južno od crkve, kurija (Narodno sveučilište), dvorac Erdody (Muzej Moslavine), župni dvor i vila Sofija u Kutini, stambena kuća etnoloških obilježja u Kutinici, župna crkva sv. Nikole i župni dvor u Međuriću, kapela sv. Ilije u Mikleuški i crkva sv. Dimitrija u Stupovači. Samo su tri kulturna dobra kategorije III/IV: župna crkva Prečistog Srca Marijina u Ilovi, kapela sv. Barbare u Jamarici te kapela sv. Georgija u Kutinici, a sve su ostalo spomenici niže vrijednosti odnosno lokalnog značenja (IV - nivo općine).

1.1.4.6.4. Kulturni krajobraz

Kulturni krajobraz Grada kojeg čine područja prirodnog i antropogenog prostora, u kojem je osobito izražen kvalitetan suživot graditeljske baštine i prirodnih osobitosti pripadajućeg okruženja izuzetnih je estetskih vrijednosti. U okviru takve valorizacije diferencirani su pojedini prostori koji imaju i pojedinačnu vrijednost, te ih kao takve treba štititi od daljnjeg propadanja, zapuštanja ili potpune promjene. Osobito su izdvojene zone park šuma u urbanom dijelu naselja Kutine kao vrijedne oaze zelenila u neposrednoj blizini centra naselja.

Nezakonita izgradnja bitno utječe na izgled kulturnog i kultiviranog krajobraza Grada. Kreće se u rasponu od manjih rekonstrukcija i dogradnja postojećih objekata u

građevinskom području, do nove izgradnje na područjima van građevinskih zona. Bespravna rekonstrukcija postojećih objekata u smislu otvaranja poslovnih prostora dovodi do poremećaja planiranog prostornog sustava.

Razlozi bespravne gradnje uvjetovani su neriješenim vlasničkim odnosima, nedostatkom infrastrukture, nemogućnošću ishođenja građevinske dozvole, cijenama zemljišta, cijenama prenamijene poljoprivrednog zemljišta, kao i cijenama pri ishođenju suglasnosti i dozvola, kao i naknadom za komunalni doprinos. Dio problema bespravne gradnje leži u neusklađenosti plansko prostorne dokumentacije (postotak izgrađenosti parcele, određenja pojma bučne i tihe poslovne djelatnosti i dr.).

Za postizanje planirane organizacije prostora, važno je izgradnju držati u okvirima planiranih površina, kako bi se očuvali urbani predlošci pojedinih naselja, neizgrađena područja između njih, a posebno između rezidencijalnog dijela grada Kutine i industrijske zone. Time se, uz odgovarajuće ekološke prednosti osigurava, da izgrađena područja ne poprime izgled amorfne mase, koja nekontrolirano zaposjeda neizgrađeni prostor, često visoke vrijednosti.

U ukupnoj prostornoj slici, potrebno je zaštititi postojeću raznolikost prostora i spriječiti izgradnju «bilo kuda».

1.1.4.7. Temeljne ekološke svojstvenosti kraja

Na području Grada Kutina postoje razni oblici ugrožavanja okoliša, zraka, tla i vode, a rezultat su intenziteta procesa korištenja prostora, kao i pomanjkanje ekološke svijesti dijela žitelja.

Zrak. Na uže područje grada Kutine posebno mjesto ima utjecaj petrokemijske industrije. Dijelom je u onečišćenju prisutna i čađara, ali i asfaltna baza.

U tehnološkom procesu proizvodnje mineralnih gnojiva i asfaltna asfaltna baze dolazi do onečišćenja zraka na području grada i bliže okoline osobito naselja Husain, Batina i Ilova, koja su naselja u neposrednoj blizini kutinske kemijske industrije, plinovitim onečišćenjima zraka (amonijak, sumporni dioksid, dušikovi oksidi, fluoridi), kao i onečišćenjima česticama sirovina i gotovih proizvoda (fosfat, gnojiva NPK, UREA, KAN). U procesu proizvodnje čađe, kao nusprodukt nastaju i otpadni plinovi, koji sadrže: vodik, ugljični monoksid, sumporovodik, metan i čestice čađe, a tijekom procesa proizvodnje gline, dolazi do emisije čestica gline.

Osim industrije, zrak u gradu Kutina onečišćuju i mobilni izvori (promet), te kotlovnice centralnog loženja, odnosno kućna ložišta.

Ostala su naselja na području Grada bez značajnih izvora onečišćenja zraku.

Tlo. Izuzev grada Kutine u kojemu je najveća koncentracija industrije, ostala područja Grada uglavnom su poljodjelski krajevi. Međutim, poradi migracija stanovništva u manje izolirane prostore, naročito mlade populacije i pada broja stanovništva u tim krajevima, zapušta se obrada poljoprivrednih površina. S druge strane smanjuju se i poljoprivredne površine radi njihove prenamijene u građevinska područja u zonama koje su bliže naseljima. Najčešće se gube upravo najpovoljnije poljoprivredne površine za obradu.

Ne kontroliraju se nastale fizičke, kemijske i biološke promjene tla sa stanovišta zaštite okoliša. Tla u neposrednoj okolini kemijske industrije podložena su jakom utjecaju onečišćenja industrije zbog taloženja brojnih štetnih tvari, a poljoprivredna zemljišta se zagađuju zbog upotrebe mineralnih gnojiva, pesticida i drugih sredstava za zaštitu bilja.

Podzemne vode. Područje Grada Kutine po svom geološkom sastavu spada pretežito u teško propusne gline, tako da u podzemlju nisu nađene dovoljne količine voda za piće, izuzev nekoliko bunara male izdašnosti. Izuzetak je nizinski dio Lonjskog polja, koji je u hidrološkom smislu bogatiji koncentracijom podzemnih voda zbog uticaja rijeke Save i zadržavanja vode u kišnom periodu.

Na području Grada nalazi se više površinskih vodotoka (rijeke Pakra, Ilova, potoci Kutinica, Huseinac), te akumulacija "Pakra" zapremnine 10,500.000 m³ vode. Međuzavisnost površinskih i podzemnih voda je izrazita, a korištenjem se mijenja njihovo prirodno stanje s degradacijom kvalitete, pa je i tu potrebna najveća zaštita.

Opasnost od zagađenja podzemnih voda dolazi i od deponija tehnološkog i komunalnog otpada, ispuštanja fekalnih voda u naseljima bez kanalizacije, te nekontroliranog odlaganja otpadnih predmeta i izlivanja ulja. Stoga je potrebno provoditi i mjere za poboljšanje i unapređivanje prirodnoga, kultiviranoga i kulturnog krajobraza. Isto tako i mjere za sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš:

Za područje Grada Kutina izrađeno je Izvješće o stanju okoliša (ožujak 1997. god), koje je obradilo problematiku zraka, voda (površinske, vodoopskrba, otpadne vode), otpada (tehnološki, komunalni, glomazni). Temeljem navedenog Izvješća izrađen je Program zaštite okoliša za dvogodišnje razdoblje (IRI-Sisak d.d. istraživanja i ispitivanja Sisak).

Mjere za poboljšanje okoliša

Za provođenje ovih mjera treba:

- Izgraditi sustav kanalizacije s uređajima za pročišćavanje, osobito na svim mjestima gdje se javljaju veći onečišćivači;
- Spriječiti mogućnost aerozagađivanja;
- Redovito treba čistiti naselje od krutog i krupnog otpada i sprječavati divlja odlagališta otpadaka po poljodjelskim i šumskim površinama te otpad odlagati na propisnu deponiju; riješiti problem kućnog i industrijskog otpada;
- Smanjiti uporabu agrotehničkih sredstava koja onečišćuju tlo (pesticide i sl.) i pravilno primjenjivati mineralno gnojivo i biološka sredstva u provođenju zaštite poljodjelskih kultura, naročito u dolinama vodotoka.

Mjere za očuvanje okoliša

U sklopu ovih mjera podrazumijeva se da treba:

- Na djelotvorni način štititi kulturne, prirodne i krajobrazne vrijednosti.
- Čuvati prirodna bogatstva i prirodne izvore (šume, poljoprivredne površine, izvore vode, vodotoke i dr.).
- Uključiti lokalne vlasti u aktivno čuvanje okoliša te zaštitu zaštićenih građevina i područja kroz novčanu potporu i gradske odluke.

Mjere za unapređenje okoliša

Ove mjere podrazumijevaju:

- Stvaranje javnoga mnijenja u korist zaštite krajolika, zaštite kulturne i prirodne baštine, smanjenje onečišćenja te gradnju stambenih zgrada na zasadama tradicijskoga graditeljstva;
- U svaki urbanistički i arhitektonski projekt ili studiju, bilo koje vrste, ugraditi elemente zaštite okoliša i krajobraznoga oblikovanja.

Na građevinskom području ne smiju se graditi građevine koje bi svojim postojanjem, ili upotrebom neposredno, ili potencijalno ugrožavale život, zdravlje i rad ljudi u naselju, ili vrijednost okoliša, niti se smije zemljište uređivati, ili koristiti na način, koji bi izazvao takve posljedice.

Važno je navesti slijedeće:

Ako se na dijelu građevnog područja izgradi javna kanalizaciona mreža i ako postoje za to tehnički uvjeti, postojeće stambene i ostale građevine se moraju priključiti na nju.

- a) Ako na dijelu građevnog područja na kojem će se graditi građevina postoji javna kanalizaciona mreža, stambene i druge građevine se moraju priključiti na nju.
- b) Otpadne vode iz domaćinstva bez kanalizacije moraju se prije ispuštanja u okoliš pročišćavati metodom autopurifikacije u septičnim jamama.
- c) Otpadne vode iz gospodarskih zgrada u domaćinstvu s izvorom zagađenja i gospodarskih postrojenja moraju se prije upuštanja u recipijent pročititi do stupnja na kojem se nalazi recipijent, odnosno, do stupnja i na način predviđen posebnom odlukom Gradskog vijeća.

U svezi razmjerno najvećeg problema za naselje Kutinu i šire, u svezi čistoće i kvalitete zraka, treba se pozvati na Program zaštite okoliša Grada Kutine (Kutina, IRI Sisak d.d., 2003) koji konstatira današnje stanje kakvoće zraka u Kutini (str. 10. i 11.):

- Srednje godišnje koncentracije za sva razmatrana onečišćenja bile su tijekom 2001. godine niže od zakonom određenih gornjih vrijednosti (GV).
- U usporedbi s 2000. godinom utvrđeni su niži srednji godišnji iznosi za:
 - vodik sulfid (44,4 %),
 - sumpor (IV) oksid (36,6 %),
 - dušik (IV) oksid (25,0 %),
 - amonijak (11,0 %),
 - fluoride (7,0 %),
 - ukupnu taložnu tvar (1,1 %).
- Preporučene vrijednosti (PV98) prekoračene su za amonijak u mjernim postajama: Vatrogasni dom, Meteorološki krug i Husain, a za ukupnu taložnu tvar u mjernoj postaji Husain. Navedene mikrolokacije imale su tijekom 2001. godine II. kategoriju kakvoće zraka (umjereno onečišćen zrak).
- Na svim ostalim lokacijama i za sve ostale mjerne parametre, kakvoća zraka bila je I. kategorije (neznatno onečišćen zrak).
- Srednje 24-satne koncentracije fluorida i vodika sulfida na svim su mikrolokacijama bile između GV i GV98. Za ova onečišćenja kod nas nisu određene preporučene vrijednosti.

Iz utvrđenih parametara može se zaključiti da je kvaliteta zraka u naselju Kutina na granici između I. i II. kategorije kakvoće sa laganim poboljšanjem. To ukazuje na osjetljivost odabira gospodarskih programa koji bi se u budućnosti trebali graditi u

gradu, budući njihovi proizvodni procesi ne bi smjeli pogoršavati zatečeno stanje kakvoće zraka.

1.1.4.8. Svojstvenosti prometne i komunalne infrastrukture

1.1.4.8.1. Promet

Cestovni promet

U cestovnom kontekstu Grad Kutina je odlično povezan sa širim prostorom. Gradom prolazi auto cesta D-4, kojom je prostor Grada povezan i sa Zagrebom i sa Slavonskim Brodom i dalje zapadnije i istočnije. Osim navedene prometnice Gradom prolazi i državna cesta D-45 koja s auto cestom preko čvora «Kutina» povezuje Grad i naselje Kutinu preko Šartovca, Brinjana i Stupovače s Općinom Garešnica i sjevernijim prostorima.

Mreža županijskih cesta povezuje prostor Grada unutar sebe i sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. Pri tome su najprometnije Ž-3124: Popovača-Kutina-Banova Jaruga-Novska i Ž-3168: Banova Jaruga-Međurić-Poljana-Uljanik (D-26). Županijske i lokalne ceste dobro povezuju sva naselja Grada, a trebalo bi im poboljšati tehničke elemente i kvalitetu kolovoza.

Međutim, upravo zahvaljujući to svom dobrom geo-prometnom položaju i prolazu važnih cestovnih pravaca svojim teritorijem i naseljem Kutina, ono se suočilo s problemom tranzitnog prometa kako na potezu zapad – istok županijskom cestom Ž-3124, isto tako i jug sjever državnom cestom D-5. Obje ceste i promet koji se njima odvija prolazi najužim središtem naselja Kutine što je teško održivo, pa će ovaj Plan predložiti rješenje ovoga problema.

Postojeći sustav prometnica u okviru Grada danas sačinjavaju:

državne ceste:

- D-4, autocesta, GP Bregana – Zagreb –Kutina - Sl. Brod - GP Bajakovo,
- D-45, čvor «Kutina» (D-4) – Kutina – Garešnica - V. Zdenci,

županijske ceste

- Ž-3124: Popovača – Kutina - Banova Jaruga - Novska,
- Ž-3163: Kutina (D-45) - Selište,
- Ž-3164: Kutina (D-45) - Kutinska Slatina,
- Ž-3167: Međurić (Ž-3168) - Općina Garešnica,
- Ž-3168: Banova Jaruga (Ž-3124) -Međurić – Poljana - Uljanik (D-26),
- Ž-3212: Ž-3124 - Husain,
- Ž-3213: Piljenice - Gojlo,
- Ž-3214: Ž-3124 - Zbjegovača,
- Ž-3216: Ž-3124 - Jamarica,
- Ž-4096: Poljana (Ž-4236) - Janja Lipa.

lokalne ceste

- L-33021: Ž-3124 - Ciglenice - Mikleuška,
- L-33022: L-33023 - Kraiška Kutinica,
- L-33023: Ž-3164 - Katoličke Čaire - Kutinica,

- L-33024: Ž-3163 - Kletište,
- L-33025: Katoličke Čaire (L-33023) - Općina Garešnica,
- L-33069: Repušnica (Ž-3124) - Željeznički kolodvor,
- L-33070: Kutina (D-45) - Husain - Batina - Općina Garešnica,
- L-33071: Kutina (L-33070) - Mišinka - Ž-3213,
- L-33072: Ilova (Ž-3213) - Ž-3124,
- L-33073: Jamarica (Ž-3216) - Janja Lipa – Općina Garešnica,
- L-33142: L-33141 - Novi Grabovac - (L-41006) (Kraćim dijelom prolazi Gradom),
- L-37139: Gojlo (Ž-3213) – Općina Garešnica.

Željeznički promet

Područjem Grada Kutine prolazi koridor planirane željezničke pruge za međunarodni promet M103 Dugo Selo – Novska koja je dio trase željezničke pruge koridora RH1 (bivši X. paneuropski koridor) te željeznička pruga o za lokalni promet L204 Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić rasputnica.

Izgradnjom nove dionice dvokolosiječne željezničke pruge M103 na dionici Kutina – Lipovljani predviđa se prekategorizacija postojeće željezničke pruge na dionici Kutina – Banova Jaruga u prugu za lokalni promet, dok se za prugu na dionici od kolodvora Banova Jaruga do spoja s novom dionicom željezničke pruge predviđa ukidanje.

1.1.4.8.2. Pošta i telekomunikacije

a) Telekomunikacijska mreža

Na području Grada postoji telekomunikacijska infrastruktura u svom osnovnom vidu koji se sastoji od uređaja za komutaciju (centrala), prijenosnog puta (telekomunikacijska mreža) i krajnjih korisnika u smislu telefonskih priključaka.

Telekomunikacijska mreža pokriva sva naselja Grada. Iz kartografskog prikaza uočljivo je da su naselja na području Grada Kutine riješenja najsuvremenijom telekomunikacijskom infrastrukturom sa pristupnim mrežama i udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS) kako slijedi:

1. UPS Mikleuška
2. UPS Repušnica
3. UPS Čaire
4. UPS Kutinska Slatina
5. UPS Stupovača
6. UPS Husain
7. UPS Ilova
8. UPS Banova Jaruga
9. UPS Jamarica

Uži centar naselja Kutine pokriven je sa:

10. UPS Kutina 2 (Brunkovac)
11. UPS Kutina 1, 3 i 4 (smješteni u zgradi TK centra).

U strogom centru Kutine izgrađena je DTK kanalizacija tako da je spremna s modifikacijama na komutacijama pružiti cjelovite integralne usluge (POST, ISDN, DATA, videokonferencija, Internet, telemedicina, video, HDTV itd.).

Prethodno navedene UPS pozicije povezane su najsvremenijim spojnim putovima (SVK) sa PC/TC Kutina.

U navedenom koridoru prolaze međunarodni i magistralni svjetlovodni kabeli (SVK) u kartografskom prikazu šrikazani žutom bojom koje treba obvezatno štiti poradi njihovog značaja. elenom bojom prikazani su SVK spojne veze do pozicija UPS-a.

b) Poštanska mreža

U skladu s Pravilnikom o unutrašnjem ustroju pošte Središte pošta Sisak ima na području Grada Kutine organiziranu Operativnu jedinicu Kutina u čijem je sklopu

- poštanski ured 44320 Kutina te
- poštanski ured 44326 Kutina - Husain i
- poštanski ured 44320 Repušnica (Repušnica).

Obzirom na postojeću mrežu poštanskih ureda, smatra se da poštanski uredi u Gradu zadovoljavaju potrebe.

c) Mobilna telefonija

Na području obuhvata Plana smještene su odgovarajuće bazne stanice za potrebe mobilne telefonije.

d) Radiotelevizija

Na području Grada Kutine postoji izgrađeni objekt HRT-a na lokaciji Humka na Moslavačkoj gori. U objektu su instalirani uređaji za emitiranje prvog, drugog i trećeg televizijskog programa HRT-a. U istom objektu instalirani su i uređaji veze. Na grafičkom prilogu ucrtani su i radijski koridori i smjerni kutevi (azimuti) prema lokacijama:

- Bjelovar (antenski stup HT)
- Psunj (objekt HTR)
- Sisak (HRT dopisništvo)
- Zagreb (dom HRT)

1.1.4.8.3. Elektroenergetika

Stanje elektroenergetike u Gradu promotrit ćemo kroz dva vida:

- a) kroz transport električne energije prostorom Grada i
- b) kroz elektroenergetsku opskrbu Grada.

U smislu transporta električne energije sustav u okviru Grada Kutine dio je sustava šireg prostora u kojemu prostor Grada ima važnu ulogu i to skoro isključivo središnji prostor između auto ceste i južno od županijske ceste Ž-3124. Izvan ovoga prostora, sjevernije, padinama Moslavačke gore prolazi u smjeru sjevero-zapad - jugo-istok

- DV 400kV

dalekovod nemajući s područjem Grada osim prolaza nikakvu vezu putem TS.

Daleko intenzivnije iskorišten prostor mrežom DV jest spomenuti prostor između auto ceste i županijske ceste Ž-3124. Tom prostorom prolaze dalekovodi

- DV 220 kV,

- DV 110 kV i
- DV 35 kV.

U Gradu smještene su dvije važne transformatorske stanice:

- TS 220/110 kV Međurić i
- TS 110/35 kV Kutina uz Petrokemija.

Cijelo područje Grada opskrbljeno je električnom energijom. Sustav DV 10 kV i 99 TS 10/0,4 pokriva područje Grada i dovodi električnu energiju do svih naselja.

1.1.4.8.4. Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina

Proizvodnja i cijevni transport nafte

U obuhvatu Plana smještene su postojeća (odobrena) eksploatacijska polja: Janja Lipa, Jamarica, Vrbak, Kozarica i Mramor brdo, te planiran eksploatacijska polja: Gojilce i Gojilo-istok. Istražni odnosno eksploatacijski radovi unutar ovih područja provode se sukladno prostornom planu šireg područja (Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije) te posebnom propisu.

Prostorom Grada položene su cijevi za cijevni transport nafte:

- magistralni naftovod za međunarodni transport JANAF, Sisak – Slavonski Brod
- magistralni naftovod Stružec – Lipovljani Ø 8 5/8
- magistralni naftovod Stružec – Lipovljani Ø 20"

Naftovodi prolaze područjem Grada koridorom duž trase auto ceste s njene južne strane. Zona zaštite naftovoda iznosi 100 metara sa svake strane mjereno od osi naftovoda, a zona opasnosti, unutar koje je zabranjena izgradnja objekata, iznosi po 30 m sa svake strane.

Transport i opskrba plinom

Problematiku transporta i opskrbe Grada plinom možemo sagledati kroz dva vida:

- a) kroz transport plina prostorom Grada i
- b) kroz opskrbu Grada plinom.

Na području Grada Kutine transport plina vrši se sljedećim magistralnim plinovodima:

- Zagreb istok – Kutina DN 600/75
- Kutina – Slavonski Brod DN 600/75
- Virovitica – Kutina DN 500/50
- Ivanić – Kutina DN 500/50
- Ivanić – Kutina DN 3500/50
- Kutina – Dobrovac DN 200/50
- Piljenice – Čvor Janja Lipa DN 150/50
- Pljenice – Čvor Janja Lipa 150/50 – izvan funkcije
- Janja Lipa – Lipovljani DN 150/50
- Kutina – garešnica DN 150/50
- Lipovljani – Popovača DN 100/50

Prostorom Grada još prolaze plinovodi od MRS Kutina 1:

- plinovod Kutina – Garežnica Ø 65/8
- plinovod Kutina – Virovitica Ø 65/8

Opskrba grada vrši se putem magistralnih plinovoda i putem šest mjerno-redukcionih stanica:

- MRS Kutina I
- MRS Kutina II
- MRS Ilova
- MRS Banova Jaruga
- PČ Kutinsko Selo
- Priključak Repušnica
- BIS Šartovac
- IS Mramor Brdo

Područje Grada Kutina je uglavnom pokriveno plinskom mrežom, izuzev nekoliko naselja u brdskom dijelu područja, za koje se planira osigurati plin u narednom 2-3 godišnjem razdoblju. Korištenje plina, kao goriva za upotrebu u kućanstvu i gospodarstvu pogoduje smanjenju zagađenja od ložišta.

1.1.4.8.5. Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Snabdijevanje vodom Grada Kutine osigurano je iz Ravnika preko vodospreme «Veliko Brdo», s područja općine Popovača, iz kojega se iz 10 bušotina dubine do 60 m crpkama voda crpi i cjevovodima potiskuje na uređaj za obradu vode u pitku vodu, kapaciteta 80 lit/sec. Iz ovog izvora pitkom vodom snabdijevaju se stanovnici i pretežitog dijela Općine Popovča, dijelom općine Velika Ludina i naselje Kutina s dijelom naselja Repušnica i Husain.

Od uređaja u Ravniku do naselja Kutina izgrađen je magistralni vodovod Ø 400 mm u dužini 18 km. Cjevovod je u funkciji direktnog snabdijevanja usputnih potrošača, a višak vode se ulijeva u dva betonska rezervoara zapremnine 2 x 1.250 m³ na povišenom dijelu grada Kutine iz kojih se podmiruje dnevna potreba u "špicama" potrošnje.

Problem ovoga sustava vodoopskrbe je učestalo pucanje cijevi magistralnog vodovoda od PVC-a materijala, te se pristupilo postupnoj izmjeni cijevi s čeličnim cijevima. Naredni problem su nedovoljne količine dopremljene pitke vode u satima vršne potrošnje i niski pogonski tlakovi u višim gradskim zonama zbog nisko smještenog brdskog spremnika.

Osim dijela naselja Repušnica i Husain, ostala manja naselja na području Grada Kutina nemaju riješen javni vodoopskrbni sustav, već se koriste bunari. To isto važi za dio grada Kutine na višim terenima.

U dugoročnijem programu treba ovaj sustav vodocrpilišta Ravnik i vodoopskrbe pitkom vodom Grada Kutine povezati u regionalni sustav (Ivanić Grad, Kutina, Novska) s novim izvorima vode, doradom preradbenih kapaciteta, te izgradnjom magistralnog

cjevovoda i rezervoarskih prostora, a potom izgraditi sustav vodoopskrbe svih naselja Grada.

Odvodnja otpadnih voda

Problematiku otpadnih voda možemo podijeliti na:

- problematiku komunalne vode
- problematiku tehnološke vode

Kanalizacijski sustav grada Kutine mješovitog je karaktera. Pretežit dio područja naselja Kutine ima izgrađenu sabirnu kanalizacionu mrežu, sustav kolektora i uređaj za pročišćavanje na razini mehaničkog pročišćavanja. Otpadne vode naselja Kutine, a dijelom i Repušnice ispuštaju se u kanal u blizini Lonjskog polja. U ovaj kanalizacioni sustav upuštaju se i sanitarne te zauljene vode Petrokemija d.o.o. Šira industrijska zona u kojoj je smještena i Petrokemija d.d. veliki je industrijski zagađivač.

Ostala naselja na području Grada Kutine nemaju izgrađeni kanalizacioni sustav, te se otpadne fekalne vode akumuliraju u betonskim komorama (septičke jame, ili tzv. crne jame) s preljevom u okolne cestovne kanale ili poljoprivredne površine. Takvi djelomični sustavi postoje u naseljima

Batina – Ilova sa dva ispusta u lokalne vodotoke

Banova Jaruga s jednim ispustom u lokalne vode.

Problemi područja bez kanalizacije s gradnjom nepropusnih sabirnih jama naglo se povećavaju s povećanjem potrošnje vode, a situaciju čine još i gorom visoke razine podzemnih voda. Oboje nalaže poduzimanje potrebnih aktivnosti izgradnje kanalizacionog sustava u cilju smanjenja potencijalnih žarišta infekcije i osiguravanje epidemiološke situacije.

Otpadne vode Petrokemije d.d. odvođe se spojnim kanalom Ilova – Kutinica u potok kutinica i dalje rijekom Ilovom direktno u rijeku Savu. U isti se kanal ulijevaju i obrađene otpadne vode s gradskog uređaja za obradu komunalnih voda. Sanitarne vode Proizvodnje gnojiva i oborinske vode Proizvođača čađe odlaze kroz glavni kolektor komunalnih voda na obradu u gradski uređaj

Vodno gospodarstvo

Vodno gospodarstvo Grada Kutine pokriva složenu problematiku korištenja i zaštite od voda područja Grada Kutine. Obuhvaća

- zaštitu Grada od poplavnih voda što se slijevaju sa viših predjela Moslavačke gore
- zaštitu od poplavnih u nizinskom dijelu voda rijeke Save
- hidromelioracije nizinskog dijela Grada

Zaštita od poplavnih voda što se slijevaju sa Moslavačke gore zahtijevat će izgradnju sustava akumulacija čija će se voda moći koristiti i za druge svrhe.

Zaštita od poplavnih voda rijeke Save zahtijevat će izradu sustava površina namijenjenih poplavnom odnosno kontroliranom poplavnom korištenju površina. U tome smislu danas područje Lonjskog polja predstavlja retenciju za poplavne vode rijeke Save.

Hidromelioracije nizinskog dijela Grada obuhvaćaju površine između županijske ceste Ž-3124 i auto ceste, odnosno Lonjskog polja. U tu svrhu uz lateralni kanal Lonjskog polja izgrađena je

- crpna stanica koja je u funkciji odvodnjavanja dijelom izvedenih a dijelom planiranih hidromelioracija.

Korištenje akumulacija za potrebe navodnjavanja i tehnoloških procesa već dijelom postoji. Izgrađene su i u funkciji su

- akumulacija južno od Petrokemije d.d. smještena uz auto cestu s njene sjeverne strane koja služi za navodnjavanje
- akumulacija «Pakra» južno od Banove Jaruge

1.1.4.8.6. Postupanje s otpadom

Zasad još uvijek nema kvalitetnog rješenja zbrinjavanja krutog otpada u skladu sa Zakonom, pravilnicima i normama. To stvara ekološke mrlje u blizini raspoloživih prirodnih resursa za razvoj poljodjelstva i eventualno seoskog turizma, također, ukoliko se ne riješi na kvalitetan način i jedinstveno za cijelo šire područje, može predstavljati ograničenje u budućem razvoju.

Na području Grada Kutine možemo podijeliti otpad na:

- tehnološki (industrijski)
- komunalni

Tehnološki otpad javlja se kod proizvodnje mineralnih gnojiva. Najveća količina se javlja u proizvodnji fosfatne kiseline, tzv. fosforgips u količini približno 203 000 t/god. Ovaj otpad odlaže se na posebnoj deponiji izgrađenoj na rubu Lonjskog polja, približno 1,5 km južno od auto ceste Zagreb - Lipovac na površini 150 ha.

Osim fosforgipsa u proizvodnji mineralnih gnojiva, javlja se talog od obrade fluornih voda u količini 10.000 t/god., koji se odlaže na posebna deponija uz neutralizaciju silikofluorovodične kiseline. Kod filtracije taljenog sumpora nastaje filterski kolač u količini 600 t/god., koji se deponira na deponiji fosforgipsa.

Od ostalog otpada u tvornici mineralnih gnojiva javlja se otpad u obliku istrošenih katalizatora u količini 25 t/god., koji se odvozi u inozemstvo na recikliranje, te istrošeni ionski izmjenjivači u količini 5 t/god koja se odlaže na deponiju komunalnog otpada.

Lokacija odlagališta tehnološkog otpada Petrokemije d.d. (odlagalište fosforgipsa) u neposrednoj blizini Parka prirode Lonjsko Polje, primjer je sukobljavanja različitih interesa u prostoru. Uz deponiju su izvedeni piezometri za kontrolu eventualne kontaminacije podzemnih voda koje su pod stalnom kontrolom.

Komunalni otpad zbrinjava trgovačko društvo "Moslavina" d.o.o. Kutina, koje obavlja djelatnost na području Grada Kutine, Grada Popovača i Grada Vel. Ludina. Godišnja količina komunalnog otpadu od domaćinstava i poslovnog prostora iznosi približno 23.000 m³, te približno 6.000 m³ otpada od proizvodnih firmi.

Komunalni otpad odvozi se kontrolirano na djelomično uređenu deponiju u okviru Parka prirode Lonjsko polje, koja se nalazi na njegovom rubu na glinovitom, teško

propusnom tlu. Uz deponiju su izvedeni piezometri za kontrolu eventualne kontaminacije podzemnih voda, koje su pod stalnom kontrolom.

Odvozom kućnog otpada na području Grada Kutine obuhvaćeno je približno 70 % domaćinstava s tendencijom povećanja. Skupljanje kućnog otpada nije riješeno na ekološki razdvajanjem pojedinih vrsta otpada. U dijelu naselja Kutine, gdje su postavljeni kontejneri za odlaganje stakla, plastike, papira učinak je nedovoljan, zbog toga što kod građana nije stvorena ekološka svijest o potrebi selekcije otpada i što ne postoji interes prerađivača sekundarnih sirovina za ovim otpadom.

Glomazni otpad poseban je problem za odlaganje (bijela tehnika, olupine automobile i dr.), što je naročito izraženo u naseljima van naselja Kutine. Trgovačko komunalno društvo "Moslavina" organizira besplatan odvoz glomaznog otpada dvaput godišnje, ali unatoč toga građani odlažu krupni otpad nekontrolirano uz poljske i šumske putove, vodotoke ili na nepristupačnim strminama šumaraka, tako da je prikupljanje otpada otežano.

1.1.4.8.7. Groblja

Na području Grada Kutina postoji 17 aktivnih groblja i tri groblja na kojima se više ne vrši ukop.

Najveće groblje je u gradu Kutini na kojem se pored pokojnika iz Kutine pokapaju pokojnici iz naselja Repušnica, Husain, Šartovac i Mišinka. Sadašnja lokacija groblja u Kutini može zadovoljiti potrebe naselja Kutine narednih 15-20 god., te u tom vremenu treba osposobiti groblje na novoj lokaciji, koje je predviđeno GUP-om grada Kutina istočno, prema naselju Husain. Uz groblje grada Kutine postoji suvremena mrtvačnica s rashladnim komorama, dok groblja u ostalim naseljima nemaju takve objekte, te se pokop obavlja ispraćajem iz kuće pokojnika.

U narednom periodu u planu je izgradnja mrtvačnica za naselje Međurić i Banovu Jarugu (u tijeku), te Ilovu i Repušnicu, tj. u naseljima uz regionalne prometnice. U ostalim naseljima će se graditi sukcesivno, ovisno o financijskoj mogućnosti.

Prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu, groblja su u nadležnosti lokalne samouprave, tako da na području Grada Kutine brigu o grobljima vodi vlastiti pogon - Komunalno gospodarstvo, koje održavanje i upravljanje koncesijom ustupa trgovačkom komunalnom društvu "Moslavina" d.o.o. Kutina.

1.1.4.9. Mogućnosti i ograničenja prostornog razvoja i uređenja

Iako prirodni potencijal Grada karakterizira razmjerno oskudan izvor sirovinskih resursa, bogatstvo prirodnih uvjeta, klima, reljef, vegetacija, vrijedni krajobrazi zajedno s naslijeđenim materijalnim i drugim kulturnim svojstvenostima, premda u skućenim prostornim okvirima i ne u najatraktivnijem izboru, Gradu ipak daje mogućnosti za razvoj osobito određenih vrsta djelatnosti, prvenstveno poljodjelskih, turističkih i uslužnih.

1.1.4.9.1. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na gospodarski razvoj

Na temelju izrađene analize trenutnog gospodarskog stanja u Gradu te dosad stvorenih preduvjeta za daljnji gospodarski razvoj mogu se razložiti slijedeće mogućnosti, ciljevi i ograničenja gospodarskog razvoja od interesa za cjelokupni održivi razvitak Grada i poboljšani društveni standard.

Razvojne mogućnosti i prednosti

Činjenica da se Grad nalazi razmjerno blizu gradu Zagrebu, razvijenom i demografski visoko naseljenom te da se nalazi u blizini važnog cestovnog pravca, daje Gradu velike razvojne prednosti i mogućnosti.

Naprijed navedene prednosti i raspoloživi ostali postojeći gospodarski i prirodni resursi stvaraju mogućnosti za budući gospodarski razvoj prvenstveno orijentiran na:

- a) razvoju poljodjelstva
- b) razvoju industrije,
- c) razvoju određenih uslužnih djelatnosti, što bi bilo bi povoljno obzirom na visoko učešće ljudskih potencijala izraženo kroz stručnu naobrazbu,
- d) razvoju izletničkog i seoskog turizma u krajobrazno privlačnim zonama Lonjskog polja i Moslavačke gore,
- e) razvoju malog poduzetništva i obiteljskih gospodarstava u obrtničkim zanimanjima u ovisnosti interesima napućenog stanovništva.

Jedna od prednosti jest moguće usuglašavanje zahtjeva za ekonomskim i ekološkim održivim razvojem u poljodjelstvu kao osnovnoj gospodarskoj djelatnosti i njenim komplementarnim djelatnostima s mogućnošću razvoja seoskog turizma podređenog bogatijim gostima upravo poradi navedenog današnjeg prometnog položaja. Prednost dosadašnje, a i buduće poljodjelske proizvodnje proizlazi iz njezine strukture, prvenstveno orijentirane na uzgoju poljodjelskih lakopokvarljivih povrtlarskih kultura tipičnih za blizinu i okolicu potrošačkog centra kao što je Zagreb.

U energetici Grad ima potencijale na proizvodnim poljima nafte i plina koja su Planom zacrtana. U prerađivačkoj industriji u Gradu se nalaze najveći kapaciteti u grani petrokemije u okviru Petrokemije d.d Kutina, koja svojom proizvodnjom podmiruje cjelokupne potrebe poljodjelstva Hrvatske za mineralnim gnojivima i značajan je izvoznik. U grani elektronske industrije SELK, a u grani elektronske industrije SEPIA zauzimaju značajno mjesto. U prehrambenoj industriji »Moslavka».

Ograničenja gospodarskog razvoja

Pored istaknutih prednosti i mogućnosti gospodarskog razvoja temeljenih prvenstveno na izraženim prednostima, postoje i određeni ograničavajući činitelji za ubrzani i željeni gospodarski razvoj.

Smatra se da je kakvoća zraka u naselju Kutina temeljni ograničavajući čimbenik za razvoj onih gospodarskih djelatnosti koje bi svojim proizvodnim procesom dodatno doprinijele pogoršanju stanja zraka. Stoga se u smislu izbora gospodarskih djelatnosti treba orijentirati isključivo prema gospodarskim djelatnostima koje imaju za Kutinu ekološki prihvatljive i čiste proizvodne procese, jer je zrak u Kutini već onečišćen preko graničnih vrijednosti.

Nadalje, dok se na razini Županije ne riješi sustavno zbrinjavanje otpada, odlaganje otpada Grada na današnjoj lokaciji djelomično neuređenog odlagališta otpada u okviru Parka prirode Lonjsko polje predstavlja naredni ograničavajući čimbenik. Ovaj čimbenik nije moguće zanemariti. Prvi i temeljni uvjet njegovog daljnjeg funkcioniranja jest njegova obvezatna sanacija i uređenje. Stoga, kod izbora gospodarskih djelatnosti i količina otpada u okviru proizvodnog procesa pojedinih gospodarskih djelatnosti predstavlja do daljnjeg ograničavajući čimbenik.

Značajni prostori Grada, njegova sjeverna relativno izolirana područja iskazuju slabu naseljenost, nedostatak prirodnih resursa i nedovoljnu gospodarsku razvijenost. Iznad svega neracionalno korištenje zemljišta. Jedan od ograničavajućih činitelja za razvoj poljodjelstva, pored već iznesenih prednosti, u svakom slučaju je usitnjenost posjeda kao vrlo ograničavajući čimbenik.

Imajući u vidu postojeću razvijenost gospodarstva i svojstvenosti prirodnih potencijala za razvoj, može se ustvrditi da mogućnosti gospodarskog razvoja postoje, da upućuju na razvijanje poljodjelstva koje bi trebalo temeljiti na prigradskim kulturama i seoskom turizmu, i osobito industriji i razvoju servisa i usluga.

Dobra povezanost i blizina Zagreba bitno utječe na pravac razvoja Grada, koji bi lako mogao postati pojeftinjenjem prijevoza njegova rezidencijalna četvrt.

1.1.4.9.2. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na demografski razvoj

Tipovi općeg kretanja stanovništva u razdoblju od 1994. do 1998. godine pokazuju za Grad u cjelini, a osobito za naselje Kutinu, za sva godišta II - ekspanziju imigracijom. S druge strane opći tip kretanja stanovništva prostora Grada bez naselja Kutine iskazuje vrlo slabu regeneraciju imigracijom što znači da prostor nazaduje a relativno ga održava imigracija, što se osobito odnosi na naselja koja iskazuju negativne pokazatelje rasta populacije.

Dakle, u cijelom promatranom razdoblju cijeli prostor Grada ima imigracijski tip općeg kretanja stanovništva a svi takvi tipovi općeg kretanja stanovništva imaju pozitivnu migracijsku bilancu različitog intenziteta. Razmjerno povoljnim pokazateljima prednjače naselja smještena blizu glavnih prometnih sustava što ukazuje na važnost tih sustava.

Ustanovljeni tipovi općeg kretanja stanovništva Grada odraz su cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja prostora, koji je imao utjecaj i na sve demografske procese. Blizina središta kao što su Zagreb, Sisak, te brojna manja regionalna središta oko Kutine Popovača, Garešnica, Novska, Nova Gradiška itd. utječu na stanje i kretanje stanovništva Grada, njegovu strukturu i prostornu distribuciju. Broj radnika što rade u istom mjestu u kojemu i stanuje iznosi 66,5%. Za naselje Kutinu to iznosi čak 91,8%. Iz do sada rečenog proizlazi nadalje, da širi prostor Grada ima potencijale kojima može privući stanovništvo, ali u ovom trenutku Grad raste samo u dijelu dobro povezanih naselja nizinskog dijela.

Zastupljenost po djelatnostima aktivnog stanovništva pripala je sekundarnim djelatnostima s 52,6% s izrazito naglašenim brojem zaposlenih u djelatnostima industrije 48,6%. U Gradu je još uvijek razmjerno mnogo domaćinstava s mješovitim izvorom prihoda, odnosno preko pola domaćinstava Grada je još uvijek jednom nogom

vezano za zemlju i dodatne prihode sa zemlje. Gledajući cjelinu Grada očita je njegova vezanost uz zemlju i rad u industriji.

Sve govori o investicijama kao ograničavajućem čimbeniku razvoja te potrebi stimuliranja uslužnog sektora i malih gospodarstava uz zaustavljanje negativnih demografskih trendova kretanja u sjevernom dijelu Grada. U domeni poboljšanja demografske strukture, samo vitalna, radno sposobna i izobražena populacije može potaknuti ozbiljan razvoj, koji prostorno moraju omogućiti rješenja ovoga Plana.

1.1.4.9.3. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na prostorno-krajobrazne i prirodne vrijednosti

Doživljaj krajolika Grada složen je od nekoliko čimbenika koji u zajedničkom djelovanju ostavljaju na promatrača povoljne dojmove. S jedne strane to je valoviti krajobraz padina Moslavačke gore pokriven mozaikom šumskih i poljodjelskih površina. S druge strane to je impresivan reljef doline rijeke Save zajedno s Lonjskim poljem i nizinskim poplavnim šumama hrasta Lužnjaka.

Nabrojeno su prepoznatljive prirodne i krajobrazne vrijednosti, koje čine ovaj kraj osobitim. Posebnost je izražena u izmjenama prirodnih i kultiviranih segmenata, njihovom stapanju u jednu cjelovitu sliku, naglašavajući identitet prostora.

Stoga u prostornom razvoju Grada treba uzeti u obzir ove vrijednosti i ugraditi ih u rješenje.

Treba očuvati postojeće šumske komplekse i šumska staništa. Šume se ne mogu krčiti radi izgradnje niti se može graditi na potencijalnim šumskim staništima. Očuvati današnja plodna polja od izgradnje. Izuzeti od prostornog razvoja područja vrijednih krajobraza.

1.1.4.9.4. Mogućnosti i ograničenja u odnosu na kulturno-povijesne cjeline i građevine

Termini “ograničenja” i “moćnosti” zorno oslikavaju odnos današnjeg društva spram baštine i njene zaštite (ispada da je kočnica razvoju!!!). Tome nas zaključku vodi i nedovoljna aktivna briga za spomenike kulturne baštine od kojih mnogi još nisu sustavno ni obrađeni na način neophodan za provedbu mjera zakonske zaštite. Ona bi se pak trebala voditi sa trijeznom zoniranjem područja mogućeg budućeg rasta i razvoja naselja. Izuzetno bi bilo važno sačuvati još neke malobrojne elemente kulturnog krajobraza osobitosti kulturnog krajobraznog nasljeđa Grada još jedinog vrijednog da se zbrine i zaštititi.

Zbog određenog režima zaštite ograničava se korištenje zemljišta u granicama zaštićenih naseobinskih cjelina odnosno njihovih dijelova, arheoloških lokaliteta, te na cjelokupnim površinama pripadajućih parcela pojedinačno zaštićenih spomeničkih objekata (pobliži režim specificiran je u provedbenim odredbama).

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA DRŽAVNOG I ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

Činjenica je da suvremeni problemi u prostoru Republike Hrvatske proizlaze uglavnom iz neodgovarajućeg korištenja toga prostora i njegove zaštite, a istovremeno novi zemljišni vlasnički odnosi (kvalitetnija zaštita privatnog vlasništva) i tržišno gospodarstvo mijenjaju i samu suštinu i postupak prostornog planiranja.

U prethodnom kontekstu Sabor Republike Hrvatske donio je Strategiju prostornog uređenja Republike Hrvatske 1997. godine i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske 1999. godine kao krovne dokumente prostornog uređenja Države.

S time u svezi, prije svega, navode se iz Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske njegove temeljne smjernice za uređenje prostora, kako Države u cjelini tako i njenih pojedinih prostornih cjelina. One se odnose prvenstveno na:

(6-2)

Racionalno korištenje i namjenu prostora

Odnosi se prvenstveno na određivanje prostora za izgradnju na način da se ne smanjuju šumske i kvalitetne poljoprivredne površine, da se omogući uređenje, korištenje i zaštita mora i voda (podzemnih i nadzemnih) te da se tako poveća zaštita osobitih vrijednosti prostora i gospodarenja resursima na održiv-štedljiv način.

Ograničenja korištenja prostora odnose se na područja na kojima se ne mogu locirati određeni sadržaji ili je za to potrebno ispunjenje posebnih uvjeta, odnosno prilagodba posebnim okolnostima. Takva se ograničenja odnose na poljodjelske površine visoke kvalitete tla, područja uz obalu mora i voda, otoke, povijesne cjeline i cjeline zaštite prirodne baštine te prostor osjetljive geološke, hidrološke, geomorfološke i biološke strukture.

Nužno je isključivanje određenih djelatnosti na pojedinim područjima, kao i izuzimanje nekih površina od bilo kakvog građenja, osobito u nacionalnim parkovima i drugim zaštićenim dijelovima prirode, na dijelovima prirodne obale, na kvalitetnom poljoprivrednom zemljištu, u vodozaštitnim zonama, u koridorima prometnica i infrastrukture.

(6-3)

Određivanje građevinskih područja

treba temeljiti na stručnim argumentima i iskazu površine izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja, uvažavajući sljedeće smjernice:

- ispitati mogućnost gradnje (prostorne rezerve) unutar postojećeg građevinskog područja, a posebno nedovršenih dijelova te u odnosu na kapacitete postojeće infrastrukture,
- prilagoditi gustoću stanovanja i gustoću stanovništva prema tipu naselja,
- oblikovati građevinska područja primjereno geomorfološkim značajkama kao naseljsku cjelinu, odvojeno od druge takve cjeline.

Treba posebno obrazložiti zauzetost prostora po stanovniku ako ona prelazi 300 m²/st i pri čemu se uzima u obzir izgrađena cjelina i kompaktni dijelovi naselja unutar građevinskog područja, bez poljoprivrednih, te šumskih i vodnih površina koje nisu u funkciji naselja.

Proširivanje građevinskih područja treba primijeniti samo ako su iscrpljene mogućnosti izgradnje u važećim granicama tih područja i na temelju argumentirane razvojne potrebe (porast broja stanovnika, središnje funkcije, razvoj gospodarstva), a koju trebaju pratiti i programi izgradnje i uređenja zemljišta.

Prijedlozi proširenja moraju sadržavati podatke o iskorištenosti postojećega građevinskog područja s obrazloženjem o razlozima nekorištenja dijelova i poduzetim mjerama za iskorištenje, osobito u slučaju kada neizgrađena površina prelazi 10% ukupne površine građevinskog područja. Pri tom treba ispitati mogućnost smanjenja građevinskog područja u dijelovima koji se ne privode planiranoj namjeni.

(6-5)

Gradenje građevina izvan građevinskog područja

koje po zakonu mogu biti izvan građevinskog područja mora biti uređeno tako da se ne mogu formirati naselja, ulica i grupe građevinskih parcela, da se ne zauzima prostor područja uz obalu mora, jezera i vodotoka te tako da se ne koristi prostor uz postojeće prometnice i površine vrijednih, a posebno uređenih, poljoprivrednih zemljišta.

(6-6)

Prostor za razvoj infrastrukture i uvjete realizacije

treba planirati i provoditi po najvišim standardima zaštite okoliša uz ugrađen interes lokalnog stanovništva.

Vođenje infrastrukture treba planirati tako da se prvenstveno koriste postojeći koridori i formiraju zajednički za više vodova, tako da se izbjegnu šume, osobito vrijedno poljoprivredno zemljište, da ne razaraju cjelovitost prirodnih i stvorenih struktura, uz provedbu načela i smjernica o zaštiti krajolika iz poglavlja 5.4. ovog Programa.

(6-7)

Prostor za razvoj gospodarstva i djelatnosti

treba osigurati uvažavanjem prioriternih djelatnosti područja koje ovise o značajkama i tipu prostora-krajolika i koje čine glavno fizionomsko obilježje područja (prostorno-gospodarsku strukturu), te temeljiti na kriteriju predodređenosti prostora za djelatnosti pri čemu se na određenom prostoru prioriterno lociraju one funkcije koje su vezane za taj prostor i resurs.

(6-8)

Usklađenje interesa i rješavanje konflikata u prostoru

treba temeljiti na stručnim analizama u sklopu pripreme i izrade dokumenata prostornog uređenja i razvojnih programa, a uvažavajući prioritetne djelatnosti područja. To se posebno odnosi na sukob:

- širenja građevinskih područja s interesima poljoprivrede i zaštite obalnog područja uz more, jezera i vodotoke,
- izgradnje novih kapaciteta turizma, industrije i energetike s ciljevima očuvanja prirodnih i neizgrađenih cjelina, osobito na obalnom području Jadrana, i obalama vodotoka i jezera,
- lociranja trasa velike infrastrukture i proizvodnih objekata s interesima očuvanja vrijednih prirodnih resursa.

Sukobe u prostoru koje izaziva bespravna izgradnja treba utvrditi sa svih gledišta, a posebno s gledišta posljedica takove gradnje na prostornim planom utvrđene

- ciljeve,
- zaštitu i
- namjenu prostora te
- uvjete uređenja prostora,

a preventivnim mjerama pravodobno uočavati interese i ostvariti uvjete za zadovoljavanje potreba i gradnje uključujući i pripremu zemljišta i ponuda lokacija.

Sukladno navedenim temeljnim smjernicama pobliže su razrađeni ciljevi i prostorno-planska rješenja Plana.

2.1.1. RAZVOJ GRADOVA I NASELJA POSEBNIH FUNKCIJA I INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

Razvoj Grada kao i naselja Kutine kao središnjeg naselja skupine naselja u središnjem dijelu kao i preostalih naselja na području Grada, a i šire temelji se na zamislima iskazanim u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske.⁷ Te se opće zamisli mogu ukratko prikazati kroz slijedeća polazišta:

- U cilju porasta nataliteta i prirodnog priraštaja poželjno je poticati naseljavanja u srednje i male gradove, kao i lokalna središta, gdje valja poboljšati kakvoću življenja.
- Temeljem opredjeljenja prema policentričnom razvitku R Hrvatske treba poticati razvitak srednjih i malih gradova. Razvitak treba ostvariti poticajnom investicijskom politikom i decentralizacijom gospodarskih činitelja za što treba osigurati prostorne preduvjete i izgradnju vrsnog prometnog, vodoopskrbnog i energetskog sustava.
- Planiranje mreže naselja temeljiti na razvoju lokalnih žarišta razvitka, kao uporišta za policentrični razvitak mreže gradskih središta.

Usmjeravanje urbanizacije mora biti temeljeno na mreži svih tipova lokalnih središta u ruralnim krajevima, što se u svakom slučaju odnosi i na prostor Grada Kutine. S tim ciljem treba planirati ravnomjerniji i usklađeniji razvitak i razmještaj stanovništva te raspršenost stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih namjena. Valja izbjegavati pre naglašeno usmjeravanje ili specijalizaciju na samo jednu djelatnost. Oživljavanje seoskih krajeva, kakvi su sjeverni krajevi Grada, treba provoditi povezivanjem seoskih i gradskih gospodarstava i tako osnažiti pojedina područja.

⁷ "PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE", Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zagreb, srpanj, 1998.

Preobrazba postojećih gradova i naselja treba ostvariti veće razvojne mogućnosti te poboljšati sveukupne uvjete života, uz istovremeno ostvarivanje programa zaštite krajobraza te prirodne i kulturne baštine. Preobrazbu gradskih područja potrebno je temeljiti na urbanoj obnovi i politici povećanja komunalnih i drugih standarda življenja. Preobrazbu prijelaznih (gradsko-seoskih) područja kao što su prostori Grada treba usmjeravati prema širenju i učvršćivanju gradskog načina života uz nužnu obnovu infrastrukture. Preobrazbu seoskih (ruralnih) područja valja temeljiti na revitalizaciji zbog ukupnih civilizacijskih ciljeva i zbog demografske i socijalne iscrpljenosti.

Manji gradovi kao subregionalna središta trebali bi se potvrditi u ulozi nositelja urbanizacije uz prevladavanje oskudne ponude životnih mogućnosti i nerazvijenosti institucija što umanjuje privlačnost.

Područna i lokalna središta (mali gradovi - trgovišta, općinska središta i ostala razvojna žarišta) treba osposobiti da budu organizatori razvojnih promjena na većim lokalnim područjima. Kao osnovica njihove preobrazbe predlaže se primjena metode reurbanizacije, revitalizacije i infrastrukturne rekonstrukcije s ciljem poboljšanja uvjeta života, učvršćivanja građanskog životnog stila i osposobljavanja tih naselja za ulogu lokalnih središta. Sela treba dugoročno ciljano i usmjeravano oživljavati. Trebalo bi prepoznati sela za koja postoji nedvosmisleni javni interes, sela gdje je javno zanimanje ograničeno samo na potporu u izgradnji najvažnije tehničke infrastrukture i sela koja ovise samo o autonomnoj motivaciji

Iako su navedeni ciljevi dani na razini Države, nepobitno je da se oni mogu preslikati i na prostor Županije, osobito imajući u vidu prvo njen geografski položaj i geografski oblik, potom vrijednosti i kvalitete prostora i okoliša koje su još ipak razmjerno očuvane. Proizlazi da su, ukratko, opći prostorno-razvojni ciljevi i Županije:

- osnaživanje prostorno-razvojne strukture,
- povećanje vrijednosti i kvalitete prostora i okoliša, te
- integracija u europske razvojne sustave⁸.

U ovom općem kontekstu Grad se nalazi u povoljnom geoprometnom položaju. To će otvoriti perspektive potencijalno boljem gospodarskom i svekolikom drugom razvoju, ali će s druge strane izazvati jače pritiske na prostor i njegovo korištenje.

Cilj je, dakle, Plana, da osigura prostorne predispozicije, a one će se očitovati kroz

- osiguravanje građevnih područja za poticanje demografskog rasta,
- osiguravanje prostornih pretpostavki za gospodarski razvitak sredine, kako u smislu proizvodnih i servisnih djelatnosti,
- nudeći i štiteći kao važnu komparativnu prednost prirodne i kulturne svojstvenosti kraja, koje ovaj Plan valorizira i ističe.

Prirodno i kulturno nasljeđe relativne su vrijednosti koje se ističu. Među selima i zaselcima je zamjetna postupnost građenja s porastom stanovništva. Proces pak njihova današnjeg unutrašnjeg rasplinjavanja teče na štetu tradicijske autohtonosti ne samo razvijenih oblika etno-arhitekture nego i prostornog sustava, vrlo izvornih načela i rješenja po sistemu uobičajene adicije raznolikih čelijskih jedinica. Svima je pak zajedničko većinom građenje u kamenu, što je danas rijetko slučaj.

⁸ Ibidem.

Sela imaju zasebnu unutrašnju tradicijsku matricu građenja, koja nije unaprijed zadana nekim planskim geometrijama svojstvenim koloniziranim područjima, nego se povodi za potrebama malih seoskih gospodarstava na razini poluzadružnoga života osobito sukladno situ na kojemu su smještene i na kojemu se razvijaju. Ovi interesantni otisci prošlih vremena danas bivaju rastočeni skoro do neprepoznatljivosti.

2.1.2. *RACIONALNO KORIŠTENJE PRIRODNIH IZVORA*

Odrednice ponašanja i korištenja prirodnih sustava trebaju biti:

1. racionalnost - vrijeme je racionalnog raspolaganja prostorom u skladu s trenutnim mogućnostima. Racionalnost u pristupu ne znači eliminaciju prostornih mogućnosti razvitka u budućnosti, odnosi se prvenstveno na racionalno korištenje prostora za izgradnju, očuvanjem fizičke i funkcionalne cjelovitosti te kvalitete poljoprivrednog i šumskog zemljišta;
2. zaštita prostora - očituje se kroz zaštitu njegovih vrijednosti, vrijednih prirodnih i stvorenih resursa te kroz očuvanje biološke raznolikosti. Pretjerana urbanizacija i nerespektiranje prirode, ekološki su degradirali i u cijelosti uništili brojne prostore u zemlji i svijetu, prostore važne za čovjekovo življenje i njegovu budućnost. Svijest o potrebi zaštite okoliša svakim danom sve više jača i postaje čimbenik kojega se ne može zaobići,
3. valorizacija naslijeđa - bogatstvo naslijeđa, kako kulturno-povijesnog, tako i prirodnog, spoznaje o važnosti zaštite kulturne i prirodne baštine traže da s osobitom pažnjom pristupi valorizaciji i revalorizaciji svega što je vrijedno u prostoru, što je važno za njegov identitet i što bi moglo biti u funkciji gospodarskog napretka.

Usprkos degradacijama u prostoru koje su se i kod nas desetljećima dešavale, a nastavljaju se i danas, pa tako i u ovoj Županiji, stupanj ugroženosti okoliša je umanjen upravo zahvaljujući razmjerno kontinuiranoj izradi prostorno planske dokumentacije i ipak kontroli građenja u prostoru.

U povijesti čovječanstva čovjek je uvijek težio napretku i uvijek ga je ostvarivao. Problem je nastao onda kada je prestao respektirati prirodni ambijent, kada ga je počeo svjesno ili nesvjesno uništavati možda i ne sluteći da su razmjerno male granice izdržljivosti prirode. Oni najrazvijeniji u svijetu postaju svjesni da su te granice dostignute i da sve učinjene devastacije treba sanirati. Da ne bismo učinili iste greške prostornog razvitka i korištenja prostora potrebno je ponašati se s osobitom skrbi prema zaštiti prostora, prema slikovitom i vrijednom prirodnom ili kultiviranom krajoliku, koji nije samo naša baština nego mora biti i baština svih budućih generacija. Bilo je ovo nužno istaknuti jer je zaštita prostora važan i nezaobilazan cilj ovog plana, time i dijela prostora Županije.

Iz prethodnog analitičkog postupka zaključuje se da postoje mnogi ograničavajući čimbenici potencijalnog razvoja, ali i da postoje razmjerno mnoge komparativne prednosti kojima raspolaže Grad, a koje u danom trenutku mogu, uz odgovarajuću pripremu bitno utjecati na povoljan opći razvitak. Svrha je ovog Plana da osigura prostorne planske elemente za potencijalan razvoj.

Područje Grada prostor je razmjerno vrijednih, ali još neiskorištenih potencijala, koje treba postepeno razvijati pazeći na kriterije zaštite okoliša i prirodnih resursa. Pri tome

se mora imati u vidu naseljenost, razvijenost mreže infrastrukture i potreba njenog racionalnog razvoja, te dogradnja i zaokruživanje društvene infrastrukture.

U skladu s postojećim društveno-političkim i gospodarskim prilikama, koje nameću razumno, svrsishodno i odmjereno korištenje prostora, te u skladu sa suvremenim europskim i svjetskim spoznajama o nužnosti zaštite okoliša i prostora u kojemu živimo, prilikom izrade ovoga prostornog plana uređenja Grada, postavljeni su slijedeći ciljevi:

2.1.3. OČUVANJE EKOLOŠKE STABILNOSTI I VRIJEDNOSTI DIJELOVA OKOLIŠA

Rješenja Plana temelje se na principima koji pomažu očuvanje stabilnosti i vrijednosti dijelova okoliša, a time i Županije. Rješenja se, dakle, temelje na principima:

- održivog razvoja, koji će koristiti prostor Grada, njene prirodne i stvorene resurse tako da ne dođe do nepovratnog uništavanja prostora;
- zaštite prostora i okoliša, čiji se elementi u počecima planiranja ravnopravno vrednuju u kontekstu svih planskih potreba;
- mogućnosti prostora da primi određene namjene bez posljedica.

Analizom mogućnosti prostora, koje su u krajnjem slučaju okviru mogućeg razvoja, i želja prostornog rasta, dolazi se do prostorno planskih rješenja Prostornog plana uređenja Grada, koja niti u kojem slučaju nisu, niti bi trebala pogoršavati, već po mogućnosti čak poboljšavati, prirodno-ekološko stanje prostora.

Osobito vrijednim prostorima Grada, time i važnim čimbenicima planiranja prostornih rješenja smatraju se:

- prirodna baština, kako ona već zaštićena, tako i ona čiju zaštitu predlaže ovaj prostorni plan uređenja Grada;
- spomenici graditeljske baštine, koje revalorizira ovaj Plana i predlaže ih za određenu razinu zaštite;
- Park prirode «Lonjsko polje» ;
- Regionalni park Moslavačka gora.

U obuhvatu Plana nalaze se područja ekološke mreže RH utvrđena temeljem Uredbe o ekološkoj mreži kako slijedi:

- područja očuvanja značajna za ptice:
 - Donja Posavina HR100004
 - Poilovlje s ribnjacima HR1000010
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:
 - Lonjsko polje HR2000416
 - Ilova HR2001216.

Krajolik i njegove komponente izraz i odraz su identiteta nas, naše kulture i prošlosti. On je odraz svih naših dobrih i loših postupaka u prostoru i time je veća planerska obaveza njegove zaštite. Međutim kako je krajolik rezultanta svekolikih prostornih aktivnosti, njegova zaštita se ne sastoji samo u identifikaciji i zaštiti određenih prostora kroz kategoriju zaštićeni krajolik, već i u korektnoj izradi planova, a iznad svega kontroli njihove provedbe, što naravno, vrijedi i za Grad i ovaj Prostorni plan uređenja Grada.

Zaštita prostora. Nakon što su u Europi i svijetu, uslijed pretjerane i nepromišljene urbanizacije kao i nepoštivanja prirode i njenih zakonitosti, degradirani ili ekološki u cijelosti uništeni brojni prostori važni za čovjekovo življenje i njegovu budućnost, svijest o potrebi zaštite okoliša svakim danom sve je jača. Postao je to čimbenik kojega se nigdje, pa ni u politici, više ne može zaobići. Usprkos dugotrajnom zanemarivanju hrvatskog prostora, koje se nerijetko nastavlja i danas, stupanj degradacije u većini slučajeva još nije katastrofalan, odnosno, to je, srećom, tek u okviru ograničenih zona. Uništavanje prostora (krajolika) posljedica je bezobzirnog ponašanja, želje za ostvarenjem brzog profita i nekontroliranog prostornog razvoja.

Uzimajući u obzir činjenice o razinama zagađenja u Kutini o kojima je već bilo govoreno temeljni cilj gospodarske izgradnje treba biti usmjeren prema izboru gospodarskih djelatnosti koje ne bi svojim proizvodnim procesom dodatno doprinijele pogoršanju stanja zraka. Stoga se u smislu izbora gospodarskih djelatnosti treba orijentirati isključivo prema gospodarskim djelatnostima koje imaju za Kutinu ekološki prihvatljive i čiste proizvodne procese.

Također, važan cilj u segmentu zaštite prostora predstavlja rješavanje odlaganja otpada, koje treba riješiti na razini Županije.

2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA GRADSKOG ZNAČAJA

Općim ciljem prostornog razvoja gradskog značaja može se smatrati težnja za postizavanjem višeg (objektivno mogućeg) stupnja razvijenosti kroz ostvarivanje održivog razvitka poradi bolje kvalitete života stanovništva na svim područjima Grada, ali i šire. Taj će se cilj ostvariti, odnosno može se ostvariti:

- unutrašnjom konsolidacijom i integracijom prostora (demografskom revitalizacijom, gospodarskim (disperznim !) oživljavanjem, postojećom prometnom povezanošću, boljom funkcionalnom organizacijom prostora i sl.);
- očuvanjem i povećanjem vrijednosti kvalitete prostora (čuvanjem i unapređivanjem svih čimbenika prirodne i kulturne baštine zbog čuvanja privlačnosti kraja), poboljšavanjem ekološke kvalitete prostora;
- kroz već postojeće mogućnosti za uključivanje u hrvatske i europske razvojne i integracione sustave.

S gledišta korištenja prostora težište je na

- očuvanju fizičke cjelovitosti područja, prvenstveno racionalnim korištenjem prostora za gradnju, uz
- uvažavanje prirodnih značajki prilagođivanjem proizvodnje biološkim ciklusima i lokalnim uvjetima bez komponente zagađivanja (na žalost u okvirima mogućeg) i
- uvažavanje strukturnih značajki kroz očuvanje krajobrazne fizionomije kao sinteze djelovanja prirodnih i kulturnih komponenata jednog cjelovitog vizualnog prostornog fenomena.

Proizlazi da osobito značenje ima stroga zaštita posebno vrijednih resursa: nezagađenog tla tamo gdje ono još nije zagađeno, prirodnih šuma, neizgrađenih površina u važnim vizurama, krajobraznih vrijednosti izraženih kroz čimbenike prirodne i kulturne graditeljske baštine. Dakle, opći razvojni ciljevi, Grada, ali Županijski i nacionalni, koji trebaju biti ugrađeni u ovaj Plan odnose se na:

- osnaživanje prostorno-razvojne strukture kroz uravnoteženi razvitak područja stvaranjem okosnica i težišta razvitka oslanjanjem na sustav naselja.,
- kvalitetnu evoluciju razvoja u prostoru s osloncem na resurse, koje čine prirodna i kulturna graditeljska dobra ljudski potencijal, ljepota, raznolikost i osobitost dijelova prostora.

U Gradu, do danas se (donekle) održao samo povijesno utemeljen odnos slobodnih agrarnih predjela i izgrađenih naseljskih zona, prožet htijenjem vizualnog mirenja prirodnog i kultiviranog, pitomog i skladno modificiranog prostora. Zato se u Gradu kao postulat urbanističkog planiranja i programiranja razvoja nameće temeljno načelo uređenja putem integralnog očuvanja povijesnih i prirodnih uglavnom modificiranih dobara poradi zaštite preostalih autohtonih vrijednosti i vrsnoća čitave zone.

2.2.1. *DEMOGRAFSKI I GOSPODARSKI RAZVOJ*

2.2.1.1. *Ciljevi demografskog razvoja*

Današnji demografski razvoj naselja Kutine možemo tipološki opisati kao - ekspanziju imigracijom. S druge strane opći tip kretanja stanovništva prostora Grada bez naselja Kutine iskazuje vrlo slabu regeneraciju imigracijom što znači da prostor nazaduje a relativno ga održava imigracija, što se osobito odnosi na naselja koja iskazuju negativne pokazatelje rasta populacije. Dakle, u cijelom promatranom razdoblju cijeli prostor Grada ima imigracijski tip općeg kretanja stanovništva.

Zbog toga što je u vrlo kratkom roku došlo do velikih političkih i demografskih promjena u ovom dijelu Hrvatske, teško je utvrditi i opisati njezinu sadašnju demografsku sliku. U svakom slučaju gospodarski razvoj Grada i radna mjesta, kao važni čimbenici razvoja nekog kraja trebali bi u budućnosti utjecati na oživljavanje demografskog razvoja. Bez ovog preduvjeta teško se može računati sa aktivnijom demografskom situacijom u okviru Grada.

Osim što je u budućnosti potrebno osigurati stabilan trend rasta populacije Grada, potrebno je poboljšati i sastav populacije osobito u smislu poboljšanja starosne strukture, a donekle i stručne kvalifikacije.

2.2.1.2. *Ciljevi gospodarskog razvoja*

Osnovni cilj upravljanja i kreiranja gospodarskog razvoja treba biti usmjeravanje razvoja prema gospodarskom, tehnološkom i ekološki optimalnom iskorištavanju ukupnih raspoloživih prirodnih i kadrovskih potencijala s ciljem poboljšanja standarda življenja. Ovaj se cilj treba temeljiti na ciljevima regionalnog razvitka, te strategiji gospodarskog i prostornog razvitka Hrvatske.

Ostvarivanje toga cilja mora se zasnivati na načelima:

- održivog razvoja;
- decentralizacije;
- donošenja odluka sa što većom neposrednom suradnjom svih čimbenika što participiraju u uređenju prostora;
- zajedničkom pristupu gospodarskom razvoju županijske i lokalne razine.

U tom smislu, a i u ovisnosti o raspoloživim ukupnim resursima ne smije se dozvoliti monostrukturna orijentacija gospodarstva na samo jednu granu već treba raditi na koncepciji raznovrsne gospodarske strukture oslobođene industrijskih zagađivača.

Pored raznovrsnosti razvoja gospodarskih grana, potrebno je razvijati i polivalentnost domaćinstava, odnosno gospodarstava tako, da se može osiguravat prihod iz više izvora što je i dosad bio slučaj, ali sada to vršiti na višoj i kvalitetnijoj razini.

Kao jedan od prioriteta budućih ciljeva svakako mora biti i težnja da se ulaganja u razne oblike gospodarstva gospodarski zaostali prostori Grada financijski izjednače s profitabilnijim prostorima. Isto treba postići i u izjednačavanju javnog standarda i društvene opremljenosti (kompletna infrastrukturna opremljenost, školske, zdravstvene, kulturne, sportske i ostale usluge).

- Navedeni ciljevi trebali bi se ostvarivati kroz određene poticajne i razvojne mjere, promicanje ulaganja u vidu izrade prostornih planova niže razine, ali malog prostornog obuhvata, investicijskih projekata, idejnih rješenja određenih zona i slično, a sve usklađeno prema vrsti i vremenskoj dinamici. Za neposrednu realizaciju zacrtanih ciljeva i provođenje navedenih mjera biti će potrebna usklađenost i zajedničko djelovanje odgovarajućih službi na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini, a sve u cilju ostvarenja zacrtanih programa i kvalitetnijeg načina života, koji će onemogućiti iseljavanje, a poticati će useljavanje uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite i unapređenja prostora i okoline.

Sukladno već navedenom, a u zavisnosti o raspoloživim prirodnim i kadrovskim resursima, osnovne aktivnosti u planiranom gospodarskom razvitku trebaju se usmjeriti na tri temeljne djelatnosti i to na:

- poljoprivredu, osobito u smislu privođenja raspoloživih resursa tradicionalnim kulturama, okrupnjivanjem posjeda⁹ gdje je to moguće i oslanjanjem na proizvodnju zdrave ekološke hrane;
- industriju, oslonjenu na razvoj malih i srednjih kapaciteta uz eliminaciju bilo koje vrste zagađivanja;
- uslužne djelatnosti i obrtništvo utemeljeno na stvaranju zona male privrede poduzetničkih "inkubatora" i razvitaka obiteljskih gospodarstava i obrta.

U odabiru i poticanju određenih gospodarskih aktivnosti u svakom slučaju treba protežirati one, koje su stručno utemeljene i dokazane bez obzira da li se radi o radnim ili kapital intenzivnim djelatnostima, one koje koriste i unapređuju raspoložive prirodne resurse, nisu veliki energetske potrošači, te ne zahtijevaju veće količine sirovina i repromaterijala.

Pored navedenog treba voditi računa o stvaranju potreba za radnim mjestima, koja se najvećim dijelom mogu popunjavati iz rezerve radne snage, dijelom doškolovanjem ili prekvalifikacijom.

Gospodarske aktivnosti uz određenu međuovisnost gospodarskih subjekata i njihov multiplikativni utjecaj jednih na druge moraju se temeljiti na kvaliteti u odnosu na kvantitet.

⁹ Okrupnjivanje ne podrazumijeva eliminiranje mozaika šumskih i poljodjelskih površina. Već se pod tim podrazumijeva vlasničko okrupnjivanje uz zadržavanje strukture koja tvori današnji izgled krajobraza.

U cilju prevladavanja teškoća, uz optimalno korištenje svih raspoloživih resursa i programiranja održivog razvoja, potrebno je poduzeti slijedeće mjere i radnje:

- Razvoj svih djelatnosti i gospodarskih grana usmjeravati prema donesenim programima uz poduzimanje investicijskih aktivnosti;
- Prostor Grada razvijati «policentrično» izbjegavajući monostrukturnu proizvodnju;
- Osigurati svu potrebnu infrastrukturu za gospodarski razvoj najvećim dijelom uz potporu države i njezinih institucija;
- Pripremati programe razvoja svih djelatnosti na temelju donesenih kriterija i iste ponuditi zainteresiranim ulagačima;
- Kroz donošenje i prilagođivanje prostornih i eventualno drugih planova, osigurati prostorne mogućnosti zacrtanog razvoja uz primjenu ekoloških normi očuvanja okoline;
- Poticati osobito razvoj obiteljskih gospodarstava i mogućnost dvojnih zanimanja;
- Stvoriti pretpostavke za demografski razvitak i povećanje broja stanovnika;
- Svim mjerama osigurati povećanje broja radno aktivnog stanovništva i zaposlene radne snage;
- Sve navedene radnje i aktivnosti poduzimati u cilju povećanja životnog i cjelokupnog društvenog standarda.

Navedena analiza, demografskih kretanja i zaposlenosti, raspoloživih prirodnih izvora i strategije gospodarskog razvoja, može poslužiti kao koristan materijal za izradu modela razvoja, a s ciljem razvoja malih sredina i time smanjivanja pritisaka na useljavanje u veće urbane cjeline. Ovakvim bi se modelom mogla uz znatno manja ulaganja po radnoj jedinici osigurati mnoga nova radna mjesta i potrebni sadržaji za postojeće stanovnike i povrat dijela iseljenih domicilnih stanovnika.

U skladu s navedenom analizom potrebno je osigurati prostorno-planske elemente, koji će u prostornom smislu osigurati mogućnost ostvarenja navedenih gospodarskih ciljeva. To će se osigurati prvenstveno kroz određenje prostora za gospodarski i turistički razvoj.

2.2.2. ODABIR PROSTORNO-RAZVOJNE STRUKTURE

Smanjivanje lokalnih utjecaja i nadvladavanje prirodnih ograničenja lokalnog prostora, podređivanje prirode sve većim zahtjevima čovjeka, izjednačavanjem društvenih vrijednosti u velikim geografskim zonama, prodiranjem urbanog u sve pore prostora zahvaljujući to mnogim tehnološkim rješenjima, vodi gubitku lokalnih specifičnosti i krizi identiteta svojstvenih lokalnih prirodnih i umjetnih ambijenata, utopljenih u urbano-ruralnim prostorima okolice većih aglomeracija, pa i šire, u prostranom ruralno-urbanom kontinuumu intermetropolitanskog prostora kojem pripada i prostor Grada Kutine, a i ne samo oni već i znatno širi prostori duž savskog prometnog koridora.

Spriječiti jednoličan kontinuirano izgrađen prostor, fizičko spajanje elemenata strukture naselja duž prometnica, sprječavanje velikih kontinuiranih građevnih površina naselja, temeljni je cilj odabira prostorno razvojne strukture Grada. Cilj se treba ostvariti kroz:

- svrhovito i restriktivno određivanje građevnih područja naselja, što će u mnogome, ipak, zavisiti o već izgrađenim prostorima, a u duhu lokalne tradicijske izgrađenosti;
- oblikovanje relativno uočljive strukture izgrađenog - neizgrađenog (prirodnog) prostora u okviru izgrađenih dijelova građevnih područja;

- čuvanje tradicijskih jezgara (ako ih još kao takovih uopće ima);
- izgradnja ostalih građevnih zona na način da se spriječi prostrana i kontinuirana izgrađenost prostora;
- čuvanje elemenata prirodne baštine kao strukturnih elemenata prostora, koji će pokušati osigurati, uz zaštitu preostalih elemenata kulturno-prostornih tradicijskih struktura, prepoznatljivost i regionalnu svojstvenost prostora Grada.

U kontekstu potonjeg podrazumijeva se oblikovanje sustava zaštite prostora različitih razina strogoće.

2.2.3. RAZVOJ NASELJA, DRUŠTVENE PROMETNE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Nastanjeni prostori Grada spadaju prema svojim karakteristikama većinom u prijelazna područja, osim nekoliko izoliranih naselja, ali koja su još uvijek na razini tek nižeg stupnja urbanizacije. Seoskih naselja ima tek nekoliko. Opća svojstvenost daljnjeg pravca razvoja naselja prijelaznih područja (gradsko-seoskih, urbano-ruralnih, odnosno ruralno-urbanih) treba biti infrastrukturna rekonstrukcija i izgradnja. Glavni ciljevi trebaju biti:

- olakšati pučanstvu pristup društvenim dobrima i institucijama;
- povećati svakodnevnu ekološku i funkcionalnu sigurnost područja;
- poduprijeti i poboljšati osobnu i obiteljsku perspektivu stanovnika područja i proširiti mogućnost individualizacije lokalnog načina života¹⁰.

Obzirom na rečeno, treba naglasiti da se infrastrukturni sustavi smatraju glavnim čimbenikom usmjerenja razvoja. Cilj je uspostaviti mrežu infrastrukturnih sustava Grada, odnosno poboljšati njeno današnje stanje, osigurati potrebne kapacitete uz:

- sigurno i kvalitetno prometno povezivanje prostora Grada unutar sebe (sjevernog dijela Grada se središnjim dijelom);
- osiguranje sustava kvalitetne opskrbe vodom;
- osiguranje dovoljnih količina kvalitetne energije;
- bolje korištenje postojećih infrastrukturnih kapaciteta.

2.2.4. ZAŠTITA KRAJOBRAZNIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

Težište zaštite krajobraznih vrijednosti temelji se na integralnom vrednovanju prostora kao kulturnog krajolika. U okviru Sisačko-moslavačke županije područje Grada Kutine pripada «moslavačkom» tipu krajobraza. Manjim dijelom «posavskim» tipovima zahvaljujući to Lonjskom polju.

Suvremena europska načela vrednovanja i zaštite kulturne baštine temelje se na saznanju da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezan s neposrednom okolinom, samim tim i širim regionalnim prostorom i krajolikom. Jedno od osnovnih načela zaštite graditeljske baštine je težnja da se spriječi uništavanje neposrednoga krajolika, kako bi arhitektonski spomenik očuvao svoje izvorno okruženje, a time i svoje prostorne vrijednosti i cjelovito značenje. Uveden je izričaj kulturni krajolik koji potiče cjelovit pristup vrednovanju kulturne i prirodne baštine.

¹⁰ "PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE", op.cit.

Na takvim shvaćanjima izrasta i zamisao prostorne baštine. Pod prostornom baštinom podrazumijevamo “topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti”. Uz tradicijski pojam zaštite spomenika kulture i prirode, ravnopravno se pojavljuje i zaštita kulturnih i prirodnih dobara ili zaštita kulturnih, prirodnih i krajobraznih vrijednosti, odnosno vrednovanje svih oblika proizvoda prirode i ljudske stvaralačke djelatnosti. Smatrajući da kulturno i prirodno naslijeđe predstavlja skladnu cjelinu, čiji su elementi nedjeljivi, proširena je terminologija zaštite na izričaje zaštite kulturne i prirodne, odnosno prostorne baštine. U takvom ozračju ocjenjivani su krajolici područja Grada.

Suvremena zamisao očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno-povijesnih (graditeljskih) vrijednosti polazi od pretpostavke sveobuhvatne (cjelovite, integralne) zaštite gdje je nemoguće utvrditi njihovu međusobnu granicu.

Prirodne, krajobrazne i graditeljske vrijednosti međusobno se isprepleću, često i međusobno uvjetuju. Iako se zaštita provodi po posebnim (različitim) zakonima, prostorni plan je prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu.

U cilju sustavne skrbi za zaštitu graditeljske baštine, kako je određeno u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, osnovna opredjeljenja su slijedeća:

- Uspostava cjelovitog i usklađenog sustava zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti prostora;
- Neprekidno istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine te poticanje temeljne stručne i znanstvene obrade radi djelotvornije zaštite, ali i radi uključivanja u razvojne programe;
- Zaštita arheoloških predjela i mjesta u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti;
- Uspostava uravnoteženih odnosa između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja kojemu pripadaju;
- U sklopu modela revitalizacije seoskih cjelina primijeniti integralne oblike zaštite, te poticati osnivanje muzeja na otvorenom i predstavljanja narodnoga stvaralaštva radi odgojno-obrazovnih, ekoloških i turističkih učinaka.

Europskom konvencijom o krajoliku, krajolikom se smatra područje izgled kojega je određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i ljudskih čimbenika. Krajolik se mora shvatiti kao prostorno-ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu u kojoj valja štovati načelo raznolikosti i posebnosti krajolika. Prema smjernicama prostornog uređenja Radne zajednice Alpe Jadran (1997.) ciljevi i opredjeljenja su osigurati vitalni kvalitetni krajolik uz čuvanje i naglašavanje identiteta pojedinih područja. Potrebno je prepoznati i sačuvati pojedine tipove krajolika, primjerice: krajolik s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti, krajolik s visokim stupnjem prirodnosti, krajolik s visokim stupnjem identiteta, nove kakvoće krajolika (osobito vezano uz naselja).

Danas je u većini europskih zemalja kulturni krajolik prepoznat kao nositelj nacionalnog kulturnog identiteta. Pod pojmom kulturnog krajolika podrazumijevaju se topografski definirana područja sa evidentnim kvalitetnim odnosom prirodnih i

antropogenih elemenata. Kultivirane ili izgrađene krajolike, stvarane u dugom vremenskom slijedu čovjekovim nastojanjem da životni prostor oplemeni i prilagodi svojim potrebama nazivamo kulturno-povijesnim krajolicima. Takva cjelina treba sadržavati neke od navedenih iznimnih vrijednosti: povijesnu, arheološku, etnološku, kulturnu, umjetničku, socijalnu ili tehnološku. Zakonski su zaštićeni krajolici definirani kao prirodni ili kultivirani predjeli veće estetske ili kulturno-povijesne vrijednosti ili krajolik karakterističan za pojedino područje, a za razliku od parka prirode zahvaća manje područje s jednako važnim prirodnim i kulturno-povijesnim obilježjima.

Planiranim zahvatima u prostoru treba što manje mijenjati krajolik kako bi se očuvale lokalne posebnosti, a pri projektiranju trasa infrastrukturnih mreža treba skrbiti o njihovu uklapanju u krajolik, i gdje je moguće uspostavljati zajedničke infrastrukturne pojaseve.

Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske zacrtana je u tom smislu uspostava Krajobrazne osnove Hrvatske kao dugoročan projekt, pri čemu je nužna suradnja nadležnih službi za prostorno uređenje, zaštitu prirode i zaštitu kulturne baštine.

U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti u Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske propisuje se sljedeće:

Izbjegavati pravocrtne regulacije vodotoka, a duž postojećih regulacija i agromeliorativnih zahvata omogućiti postanak i mjestimičnu obnovu bujnih vlažnih biotopa i ambijenata.

- Duž međa vratiti živicu u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Otvarati proplanke u šumovitim predjelima, osobito oko mogućih vidikovaca.
- Spriječiti daljnju neplansku izgradnju ladanjskih zgrada i drugih građevina na krajobrazno izloženim mjestima.
- Očuvati seoske krajolike i omogućiti razvitak sela uz oživljavanje seoskoga gospodarstva, biopoljodjelstva, šumarstva, obrtništva, rukotvornih vještina, turizma, te poticanja seoskoga stanovanja kao mogućnosti izbora. Pri tom je potrebno očuvati sliku naselja i kultiviranoga krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morfološke) i ustrojbene (strukturne) značajke graditeljske baštine, poglavito oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski obiteljski vrt.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa spomeničkim obilježjima, zajedno sa svojim okolišem moraju biti na vrstan način (tj. u skladu s njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim označnicama) uključeni u budući razvitak. To prije svega podrazumijeva sljedeće:

- Zadržavanja povijesnih oblika komunikacija – starih cesta, pješačkih putova i planinarskih staza, često praćenih pokloncima;
- Očuvanje povijesnoga naseobinskoga ustroja, parcelacije i tradicijske građevne tvorevine;
- Oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava, koji su danas katkada gotovo bez stanovnika, prometno su odijeljeni i teško pristupačni, a izuzetne su etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti;
- Očuvanje i obnovu tradicijskih drvenih zgrada (stambenih i gospodarskih), mlinova i svih ostalih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora;
- Očuvanje povijesnih slika krajolika i prepoznatljivih vidika;

- Očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih uporaba građevina i sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje;
- Zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziv sela, zaselaka, brijegova i potoka – od kojih neki imaju simbolično, ali i povijesno značenje.
- Očuvanje i obnovu svih građevina i sklopova sa spomeničkim obilježjima;
- Istraživanje i izlaganje arheoloških nalaza i mjesta.

U cilju očuvanja zaštite i unapređenja kulturne i prirodne baštine, što znači očuvanje prepoznatljivosti, navodimo načela zaštite koja bi trebala biti polazna osnova budućega razvitka:

- Kulturna i prirodna baština predstavlja temelj prepoznatljivosti i dokaz je neprekinutoga slijeda razvitka sredine pa ju je potrebno štititi od svakog daljnjeg oštećenja i uništavanja temeljnih vrijednosti;
- Osim pojedinačnih građevina, kulturnu baštinu čini i prostorna baština – bilo da je posljedica ljudskoga djelovanja kroz povijest ili djelo prirode;
- Osim vrednovanih građevina, obično prepoznatljivih primjera određenoga stila, kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene izgradnje (drvene kuće) koje bi kao nositelje identiteta trebalo čuvati u izvornoj namjeni;
- Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevnih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i gubitak samosvojnosti prostora.
- Potrebno je ostvariti edukativne staze kulturne baštine što će potaknuti kulturni turizam.

Zaštita kulturnoga nasljeđa, osobito onoga graditeljskoga, ovisi o društvenim prilikama, stvarnim vlasničkim odnosima, novčanim sredstvima i drugim čimbenicima. Stručne konzervatorske službe i službe lokalne uprave (županijske i gradske) trebale bi izraditi model pomoći imaočima i korisnicima spomenika kulture te ustrojiti povjerenstvo za neprekidno praćenje zaštite i obnove kulturne baštine. Istodobno valja razvijati svijest o važnosti i vrijednosti baštine kroz edukaciju, razvijanjem estetskih kriterija i kritičke misli u smislu isticanja dobrih primjera te ukazivanja na loše i neprimjerene zahvate. Značajnu ulogu u tome mogao bi imati lokalni tisak, lokalni radio, izložbe i sl. Treba stalno isticati i promicati ideje očuvanja kulturne i prirodne baštine i okoliša. Vrijedno je poticati donacije, ali isto tako ostvarivati male zahvate uređenja u koje se uključuje čitava javnost.

Glede stupnja očuvanosti prirodnih i krajobraznih vrijednosti, te tradicijskih oblika izgradnje i naseljavanja područja potrebno je planirati razvitak koji će se temeljiti na uvažavanju i svrhovitom iskorišćivanju temeljnih vrijednosti područja. To znači, prije svega, očuvanje ravnoteže i odnosa izgrađenoga i prirodnoga krajolika, uz razumno planiranje građevnih područja kako ne bi došlo do narušavanja vrsno ocijenjenih kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti. Planiranje gospodarskih građevina prihvatljivo je u predjelima s nižom prostornom i krajobraznom kakvoćom i u naseljima svrstanim u niže razrede. Važno je osigurati djelotvorne načine za sprečavanje bespravne gradnje u vinogradima i ostalim kultiviranim krajolicima.

Zaštita cjelokupnosti prostora kulturne i prirodne baštine (krajolika) provodi se na način određivanja predjela (zona) zaštite, a zaštita pojedinačnih vrijednosti kulturne baštine (zgrada, građevina) provodi se određivanjem pravila ponašanja prilikom graditeljskih zahvata. Zbog toga su na kartografskom dijelu plana urisana područja (predjeli, zone)

zaštite za Grad Kutinu, za povijesna sela i naseobinske sklopove, za pojedinačne spomenički značajne građevine, kao i za predjele vrsnoga kulturnoga ili prirodnoga krajolika. Pojedine građevine spomeničke vrijednosti urisane su na spomenutim kartografskim priložima Plana, a mogućnosti građevnih zahvata na pojedinim spomenicima kulture bit će potanko utvrđeni u sklopu prethodnih uvjeta koje je potrebno pribaviti i zadovoljiti prilikom ishodaenja lokacijske i građevne dozvole. Za sve promjene i zahvate unutar granica područja (predjela) zaštite, kao i na spomenički vrijednim lokalitetima navedenim u pisanome dijelu Plana nadležna županijska služba trebat će zatražiti mišljenje i ishoditi dozvolu od nadležnih državnih institucija za zaštitu kulturne baštine te zaštitu prirode i okoliša.

Dosadašnjim vrednovanjem kulturne i prirodne baštine područja Grada Kutine utvrđeno je postojanje vrijednoga naslijeđa makroregionalnog (razina sjeverozapadne Hrvatske), mikroregionalnog (razina županije) i lokalnog (nivo općine) značenja.

Zbog toga bi razvojne i gospodarske planove, posebice turističke, valjalo temeljiti na korištenju i očuvanju kulturne i prirodne baštine. Trebalo bi izraditi programe za zaštitu i obaviti potanko istraživanje najvrednijeg kulturnoga i prirodnoga naslijeđa. Trebalo bi, primjerice, učiniti sljedeće:

- Potanko istražiti i dokumentirati vrijedna tradicijska naselja u svrhu obnove pojedinačnih zgrada i graditeljskih sklopova kako bi se mogli uključiti u seoski i seljački turizam;
- Izraditi studiju vinogradarstva u svrhu ispitivanja mogućnosti uređenja vinskih cesta i prikladne ugostiteljske ponude;
- Istražiti tradiciju mlinarenja i drugih starih obrta te potaknuti njihovu obnovu i obnovu starih zgrada;
- Izraditi studiju njege krajolika kojom će se istražiti mogućnosti krajobraznoga uklapanja pojedinih prevelikih i neprikladnih građevina;
- Izraditi studije sanacije pojedinih zapuštenih predjela prirodnog krajolika (napušteni površinski kopovi, smetlišta i sl.) te zapuštenih predjela u kojima treba predvidjeti zahvate obnove (prije svega se to odnosi na zapuštene industrijske predjele).
- Ustrojiti povjerenstvo koje će stalno brinuti o zaštiti i obnovi kulturne i prirodne baštine;
- Osigurati novčanu potporu vlasnicima spomenika kulture i utemeljiti fond za obnovu, uređenje i održavanje povijesnih naselja Grada Kutine i povijesno vrijednoga graditeljstva.

Razvitak čitave županije, trebao bi se temeljiti na spomenutim vrijednostima kako bi se stanovnicima omogućio kvalitetniji život, a budućim naraštajima sačuvalo vrijedno i stoljećima stvarano naslijeđe. Kod provođenja ovoga Plana bilo bi potrebno uspostaviti jači nadzor županijske službe, koja bi trebala pratiti neprimjerene zahvate u prostoru te zajedno s konzervatorskom službom usko surađivati na provođenju zaštite kulturne i prirodne baštine.

Konačno, stanovište je da će u budućnosti prirodna komponenta prostora, njegova netaknutost, njegove ljepote, uz svojstven identitet kraja i krajolika, uz izrazite kontraste što se mogu sresti u okviru razmjerno uskih geografskih prostora tu u Europi, biti od presudnog utjecaja na formiranje snažne komparativne prednosti u okviru opće turističke ponude Države. Stoga je iznimno važno čuvati vrijednosti prirodne komponente prostora, jer će očuvana prirodna komponenta prostora biti ona “roba” što

će se najviše tražiti u budućnosti. Raznolikost našeg krajolika, daje nam izrazitu prednost u odnosu na mnoge poznate izvan europske destinacije, koje jesu egzotične i svojstvene, ali su u konačnici bez izrazitih kontrasta u okviru širih prostora, krasne ali jednolične.

Na bogatstvu sačuvane prirode i krajolika, ispravno prezentirane, kulturne baštine i ambijentalnih (sačuvanih) vrijednosti, uz zaokruživanje ostale nužne ponude Grad treba temeljiti strategiju svog razvoja. U dijelu turističke privrede postoje mogućnosti, usprkos skučenosti prostora, za razvoj izletničkog turizma i s time u svezu povezanih usluga.

Očuvanje kvalitete prostora Grada, uvažavanje njegovih prostorno-ekoloških i socio-kulturnih parametara, uključivanje prirodne i kulturno-povijesne baštine u eventualnu turističku ponudu, osobito u smislu seoskog turizma, pomaganje razvoja poljodjelski orijentiranih prostora sjeverne unutrašnjosti Grada i njihova integracija u cjelinu razvoja, razvoj prerađivačke industrije, razvoj obiteljskih gospodarstava, servisa i usluga, parametri su na kojima počivaju prostorna rješenja ovoga Prostornog plana uređenja Grada i njegov doprinos navedenoj Strategiji i Programu prostornog uređenja RH, te PP Županije.

2.3. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA NA PODRUČJU GRADA (konceptija)

2.3.1. RACIONALNO KORIŠTENJE I ZAŠTITA PROSTORA

Nužno je provesti konsolidaciju prostornog uređenja naselja temeljem isticanja i čuvanja još usčuvanih njihovih temeljnih obilježja, očuvanje njihovih regionalnih tradicijskih vrijednosti, uz racionalno planiranje prostornih obuhvata građevnih područja sukladno potrebama smještaja stanovništva i gospodarskih djelatnosti, tamo gdje je to još moguće (Kutina, Banova Jaruga, Repušnica, ...)

U skladu s postojećim političkim i gospodarskim prilikama, koje zahtijevaju od svih svrhovito gospodarenje te u skladu sa suvremenim europskim i svjetskim spoznajama o nužnosti zaštite okoliša i krajolika u kojemu živimo, prilikom izrade ovoga Plana postavljena su sljedeća polazišta za racionalno korištenje i zaštitu prostora:

Europski pristup planiranju. Glavne težnje današnjeg europskog prostornog razvitka moguće je ukratko izraziti na slijedeći način:

- Prihvatiti pristup nadopunjavanja i suradnje gradova i naselja kako bi se izbjeglo nepotrebno i skupo nadmetanje;
- Promicati oživljavanje postojećih umjesto osnivanja novih gradskih (seoskih) područja;
- Ostvarivati novi razvitak sela obnovom urbano-ruralnih odnosa (jer razlika između gradskih i seoskih područja sve više nestaje) i promicanjem gospodarskih djelatnosti primjerenih ruralnim područjima;
- Očuvati različitost kulturnog krajolika;
- Učvrstiti rijetko naseljena izdvojena područja pristupom udruživanja javnih i privatnih djelatnosti u svrhu smanjenja i zaustavljanja iseljavanja pučanstva iz ruralnih područja;

- Omogućiti razvitak prirodnog i zdravog okoliša u područjima gdje se napuštanje zemljišta ne može izbjeći temeljem principa održivog razvoja;¹¹

Zamisao održivog razvitka.

Održivi razvitak je naziv koji se danas u svijetu koristi kada se želi označiti i istaknuti razvitak koji ide u susret današnjim potrebama, ali uz osiguranje mogućnosti razvitka i budućim naraštajima. Principi održivog razvitka ne ograničavaju gospodarski rast, ali on ne smije ugrožavati čovjekovo zdravlje, biljne i životinjske vrste, tijekom prirodnog razvitka i prirodna dobra. Dakle, održivi razvitak označava onaj razvitak koji skrbi o okolišu, koji je tehnički podoban, gospodarski provediv i društveno prihvatljiv.¹²

Sveobuhvatno planiranje i upravljanje prostorom i okolišem.

S gledišta održivog razvitka nameće se nužnost drugačijeg promišljanja prostora gdje ne će biti čovjek i njegove često puta nepromišljene i sebične potrebe prvi zadatak planiranja. U svijetu se danas prihvaća predložak sveobuhvatnog planiranja, tj. sveobuhvatnog pristupa razvitku vezanog za zaštitu okoliša uz uvažavanje zatečenih vrijednosti krajolika i trajno očuvanje okoliša kao razvojnog vrela od neprocjenjive vrijednosti, a sve uz puno sudjelovanje javnosti. U suvremenom gospodarskom razvitku prostor (zemljište) pomalo gubi svoje tradicijsko značenje najvažnijeg gospodarskog izvora, jer se težište pomiče prema znanju, poduzetništvu, informatičkim i prometnim sustavima. U tržišnom gospodarstvu prostor ima svoju uporabnu vrijednost, dok se vrijednost okoliša (pojam okoliša je širi od prostora) još uvijek teško vrednuje. I prostor i okoliš su ograničeni i zato je neophodno sveobuhvatno i sustavno planiranje i gospodarenje prostorom i okolišem. Pod sustavom upravljanja podrazumijevamo:

- društveni i gospodarski razvitak;
- svrsishodno korištenje prirodnih izvora i kulturnog nasljeđa,
- zaštitu okoliša i
- provedbu i kontrolu sustava upravljanja prostorom i okolišem.¹³

Štovanje kulturnog i prirodnog nasljeđa.

Bogatstvo kulturno-povijesnog, prirodnog i krajobraznoga nasljeđa te svjetska nastojanja i spoznaje u zaštiti kulturne i prirodne baštine zahtijevaju da s osobitom pozornošću pristupimo vrednovanju i ponovljenom vrednovanju svega što je važno za prepoznatljivost i očuvanje izvornih ili naslijeđenih vrijednosti hrvatskog krajolika. Očuvanje i skrb za kulturnu i prirodnu baštinu, kao i ispravno korištenje spomeničkih vrijednosti građevina i sklopova, važno je ne samo iz razloga očuvanja hrvatskog kulturnog identiteta, nego i s gledišta sveukupnog napretka, poglavito gospodarskog i turističkog.

Svrhovitost i razboritost u planiranju.

¹¹ **BLAŽEVIĆ-PERUŠIĆ, JOSIPA:** "EUROPSKI TRENDOVI I ZAŠTITA HRVATSKOG PROSTORA", u: Hrvatski prostor - temeljno nacionalno dobro, Zbornik radova okruglog stola, Zagreb, UIH, str. 19-22.

¹² **ČRNJAR, MLADEN:** "INTEGRALNO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE OKOLIŠEM I PROSTOROM", u: : Hrvatski prostor - temeljno nacionalno dobro, Zbornik radova okruglog stola, Zagreb, UIH, str. 42.

¹³ *Ibidem*, str. 41-48.

Kraj drugog tisućljeća u ozračju svjetskih promišljanja, te trenutne gospodarske mogućnosti Hrvatske nisu skloni pretjeranim i neostvarivim graditeljskim i prostorno-planerskim zamislima. Živimo u doba kada se nameće potreba za svrsishodnim raspolaganjem i trošenjem prostora u skladu s mogućnostima prostora i okoliša, kao i u skladu s gospodarskim mogućnostima. Sukladno navedenim načelima ovaj Plan, koliko je to njemu moguće na razini Grada, teži omogućavanju optimalnog, ujednačenog prostornog razvoja svih struktura Grada:

- fizičkih;
- gospodarskih,
- demografskih i
- društvenih
- uz čuvanje biološke i povijesno-kulturne sastavnice prostora Grada u skladu s već navedenim tezama.

Preduvjet svekolikog rasta jest kvalitetnije prometno povezivanje (sjeverne unutrašnjosti Grada) i infrastrukturno opremanje.

Principi racionalnog korištenja prostora utvrđeni su Zakonom o prostornom uređenju. Može se smatrati da su to društvena opredjeljenja u odnosu na prostor, shvaćanje njegove vrijednosti, njegove neobnovljivosti, te svijesti o štetnosti neracionalne i neorganizirane potrošnje prostora. Stoga izdvajamo opće ciljeve, koje je važno poštovati i prilikom izrade nove prostorno - planske dokumentacije za Grad:

- valorizacija zatečenog stanja s unapređenjem već postojećih vrijednosti (pejzaža, kulturne baštine, poljoprivrednih i vodenih površina, itd.),
- racionalno trošenje prostora novom izgradnjom,
- zaštita poljoprivrednih i šumskih površina od neplanske izgradnje,
- donošenjem novih dokumenata prostornog uređenja riješiti problem objekata "divlje izgradnje" u skladu s proklamiranim stavovima i pravilima struke
- ujednačavanje prostornih uvjeta života stanovnika Grada,
- razvoj naselja i radnih mjesta, te središnjih funkcija oko postojećih i potencijalnih jezgara razvoja,
- zaštita i unapređenje identiteta naselja, te fizionomije ostalih manjih naselja,
- osiguranje optimalne prometne povezanosti i prometne organizacije naselja,
- planiranje i osiguranje površina za budući prostorni razvoj uz njihovo osiguranje od neplanskog korištenja,
- smanjenje nepovoljnih utjecaja čovjeka na njegovu okolinu.

U postizanju navedenih općih ciljeva interes Grada je:

- da se elementi županijske, državne i šire integracije (prometne) iskoriste kao poticaj za unutarnju konsolidaciju gospodarstva, možda za razvoj turizma (osobito izletničkog i seoskog /Lonjsko polje/), infrastrukture, za povećanje interesa vanjskih gospodarskih čimbenika kao ulagača, za zaštitu prirodne i kulturne graditeljske baštine, razvoj specifičnih prostornih struktura i djelatnosti i razvoj ruralnog prostora,
- da se funkcionalna i ukupna ekološka cjelovitost i različitost područja Grada očuva, a razvoj planira po načelu predodređenosti prostora za određene djelatnosti primjerene temeljnim značajkama prostora,
- da se pod teretom težnje za ubrzanim razvojem ne izgube temeljne osobitosti prostornih struktura.

Razmjerno je velik broj čimbenika koji ograničavaju širenje naselja, odnosno izgradnju stambenih, ali i drugih građevina. Sva ograničenja, koja je bilo moguće spoznati tijekom izrade ovoga Plana uzeta su u obzir prilikom planiranja širenja naselja. Zbog nepostojanja i nemogućnosti izrade stručnih studija tijekom izrade Plana, mnogi od ovih činitelja su uzimani u obzir djelomično - na temelju obilaska terena i podataka koje je bilo moguće tom prilikom prikupiti. Ako se prilikom provedbe Plana utvrde precizna i na terenu uočljiva ograničenja, ne samo u Planu navedena nego i druga, potrebno je to zabilježiti i onemogućiti možebitnu izgradnju na takvim terenima.

2.3.2. KRITERIJI UTVRĐIVANJA GRAĐEVNIH PODRUČJA

Polazišta

Prilikom utvrđivanja građevnih područja smatrali su se relevantnim dokumentima:

1. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (Sabor, 1977.). Ona je temeljni dokument prostornog razvoja Republike Hrvatske. Daje i osnovne smjernice za planiranje koje definiraju cjelokupan društveni stav čuvanja i zaštite prostora.
2. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) Operacionalizira stavove Strategije, a u tome smislu normira veličinu građevnog područja naselja sa 300 m² po jednom stanovniku.
3. Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije (PPŽ).

Cilj

Slijedeći parametre iz navedenih viših dokumenata prostornog uređenja pri izradi Plana težilo se optimalnom rješenju građevnih područja naselja koje će Gradu osigurati razmjerno skladan prostorni i društveni razvoj, a sve u okviru zadanih parametara i ciljeva zaštite prostora i demografske revitalizacije dijelova prostora Grada.

Kriteriji i normativi

Granice građevnih područja u potpunosti su proizišle iz postojeće namjene prostora. Pri izradi granica građevnih područja poštovane su, do izvjesne razine,

A/

- postojeće granice građevnih područja zacrtane važećim Prostornim planom općine Kutina,
- nove pojave i procesi u prostoru Grada, koji su se u međuvremenu zbili, i konačno

B/

u potpunosti

- preporuke Prostornog plana Sisačko-moslavačke Županije.

pa u suglasju s PPŽ nisu planirana nova građevna područja naselja koja su iskazala pad svoje populacije.

C/

Kao dodatni čimbenik pri planiranju građevnih područja naselja uzeto je i pretpostavljeno zaustavljanje negativnih demografskih tokova u okviru planskog razdoblja za koji se donosi ovaj Plan. Vjeruje se da će 2021. godine Grad imati 26200

stanovnika, do koje se vrijednosti došlo linearnom aproksimacijom vrijednosti planirane PPŽ za 2010. godinu – 25700 stanovnika.

D/

Kako se postavljeni standardi ne bi prekoračili:

- već prilikom izrade Prijedloga Plana, građevinska područja naselja planirana su samo oko postojećih izgrađenih jezgri naselja i to kao kompaktne zaokružene cjeline. Sukladno citiranim stavovima,
- nisu prihvaćeni zahtjevi koji su tražili uključivanje pojedinih izdvojenih k.č. zemljišta u građevno područje naselja, kako poradi činjenice da bi takva rješenja bitno opteretila Grad u pogledu izgradnje komunalne infrastrukture, tako i poradi činjenice da bi takva rješenja bila presedani u kontekstu planiranja građevnih područja naselja i zaštite prostora,

Opisanim načinom rada površine građevnih područja zadržane su u okviru planskih opredjeljenja, a građevne površine naselja u okviru su očekivanih veličina građevnih područja naselja prema Prostornom planu Sisačko-moslavačke Županije.

Metodologija

U užem smislu postupak planiranja građevnih područja vršio se:

- temeljem građevnih područja u važećem Prostornom planu bivše općine Kutina;
- temeljem obilaska terena,
- susreta sa službama Grada;
- temeljem utvrđenih izgrađenih dijelova građevnih područja;
- temeljem procjene o mogućnosti uklapanja postojećih objekata u građevna područja planirana ovim Planom,
- temeljem procjene demografskog rasta/stagnacije stanovništva Grada u planskom razdoblju za koji se donosi ovaj Plan;

Uzeta su nadalje u obzir ograničenja uslijed vrijednosti i posebnosti krajobraza, te kulturno-povijesnih cjelina:

1. Tradicijska obilježja naselja.

U predjelima prepoznatljivih krajolika te vrijednoga kulturno-povijesnog naslijeđa izgradnja je onemogućena ili je svedena na mjeru koja je primjerena stupnju zaštite. Na planu građevnih područja urisani su predjeli i granice zaštite kulturnoga i prirodnog naslijeđa iz razloga da izdavanje lokacijskih i građevnih dozvola bude djelotvornije i u provedbi jednostavnije. Prilikom izdavanja lokacijske i građevne dozvole za građevine u ovim predjelima potrebno je ishoditi suglasnost nadležnih državnih institucija za zaštitu kulturne baštine te zaštite prirode i okoliša u Zagrebu. Građevna područja urisana su na katastarskim kartama umanjenima u mjerilo 1:5000. Na planu su označena građevna područja namijenjena za izgradnju, kao i predjeli zaštite kulturnoga i prirodnog naslijeđa gdje je moguća gradnja pod određenim uvjetima.

Predjeli zaštite kulturne baštine ograničenja su uglavnom za novu izgradnju (koja se svuda ne isključuje u potpunosti, ali je podvrgnuta pojačanoj kontroli prostornih intervencija), no istovremeno su i prednost u smislu prepoznatljivosti i korištenja raznolikih mogućnosti turističkog i kulturnog korištenja.

Da bi se to ostvarilo nužno je bilo planirati manju gustoću da bi parcele bile veće (dublje) i da bi udio voćnjaka, vrtova i gajeva neposrednog dijela uz stambenu jedinicu bio unutar obrisa naselja i ponegdje unutar granice građevnoga područja.

2. *Ograničenja zbog vrijedne kulturno-povijesne baštine*

Budući da su na području Grada brojna kulturna dobra, prilikom utvrđivanja građevinskih područja naselja potrebno je bilo poštivati sljedeća ograničenja i preporuke:

- za nove gradnje prvenstveno je uputno koristiti rezerve neizgrađenih prostora unutar naselja (dijeljenjem velikih parcela, redukcijom agrarnih dijelova okućnica, ispunom unutar blokova, izgradnjom praznih i "preskočenih" parcela, zamjenskom gradnjom na mjestu starih i dotrajalih kuća, itd.), a pri tome naselja ne širiti na vanjskim rubovima (koliko je to još uopće bilo moguće);
- važna proširenja građevnih područja moraju se oblikovati tako da podržavaju izvornu tipologiju / matricu uz izbjegavanje daljnje izgradnje duž ulice. Izgradnju prvenstveno planirati u dubini agrarnog prostora, tj. u zaleđu;
- potrebno je ograničiti linearno protezanje naselja uz jače prometnice (proces je osobito unapređivan uzduž ulice Ž-3124 Repušnica-Kutina-Husain-Ilova-Banova Jaruga) koje u konačnici može rezultirati nepoželjnim spajanjem bližih susjednih naselja u nečitljivu aglomeraciju bez identiteta;
- oko izdvojenih naseobinskih/gospodarskih točaka koje su nastale izvan, izdvojeno od naselja ne treba širiti građevno područje niti dozvoliti novu gradnju budući da je riječ o specifičnom obiteljskom tipu točkaste izgradnje u agrarnom zaleđu sela, koje nikada nije generiralo nastanak novih naselja
- sve poznate ili indicirane arheološke zone nužno je izuzeti iz građevnog područja, jer na njima u pravilu nije dozvoljena gradnja

3. *Valja istaknuti još neka važna ograničenja za izgradnju:*

- nastojanje u sprječavanju kontinuirane izgradnje duž prometnica (iako je to tipičan način izgradnje u Gradu);
- nastojanje da se izbjegnu velike površine građevnih područja kakove su bile planirane važećim prostornim planom bivše općine;
- nastojanje da odnos izgrađeno-neizgrađeno ne pređe odnos 50% : 50% u korist neizgrađenog;
- čuvanje vrijednoga poljodjelskog zemljišta;
- čuvanje predjela zaštite kulturnog i prirodnog nasljeđa (građevine i površine za zaštitu urisane su na listovima u grafičkom dijelu plana);
- zaštitni pojasevi tehničke infrastrukture.

2.3.3. *UNAPREĐENJE UREĐENJA NASELJA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE*

Zamisao prostornog uređenja Grada temelji se na:

- teoretskim polazištima za planiranje,
- na štovanju prirodnih, krajobraznih, kulturno-povijesnih i drugih naslijeđenih vrijednosti te
- na nastavljanju vrijedne i korisne tradicije gospodarenja i svekolikog čovjekova djelovanja u ovome kraju.

Ovim planom nisu predviđene i nisu dozvoljene one djelatnosti čovjeka, koje bi mogle ugroziti, oštetiti ili obezvrijediti kulturni krajolik po kojemu je Grad prepoznatljiv. Nisu dozvoljene niti one djelatnosti i ponašanje pojedinaca ili zajednica koje ne skrbe za zaštitu okoliša i ne jamče siguran i zdrav život budućim naraštajima. Polazeći od shvaćanja da želimo i moramo na najbolji mogući način odrediti pravila ponašanja u prostoru Grada, da moramo koliko je god to moguće udovoljiti potrebama današnjih stanovnika, ali da ne smijemo zaboraviti na buduće naraštaje. Stoga se ne bi trebale ponoviti greške prošlosti.

Poljodjelsko zemljište i šume zauzimaju razmjerno velike površine i one se moraju čuvati u najvećoj mogućoj mjeri. Osobito to vrijedi za vizualno eksponirane predjele obronaka Moslavačke gore. Slično vrijedi i za prostore parka prirode Lonjsko polje.

Planom su predviđene površine za izgradnju, kako stambenih zgrada, tako i gospodarskih. Plan daje mogućnost izgradnje malih pogona obiteljskih gospodarstava (čista industrija malog obima, obrt, poduzetništvo), što bi moglo pomoći rastu broja stanovnika iznad današnjeg ritma i razvitka naselja.

Postojeće kulturno i prirodno nasljeđe, iako nedovoljno šticeo u svakodnevnom životu i danas u reliktima, neprocjenjivo je bogatstvo za razvitak kulturnog identiteta ovoga kraja. Zbog toga je svim naslijeđenim vrijednostima posvećena osobita pozornost, skrb i zaštita, kako bi se stvorili zdravi i vrsni preduvjeti za jači gospodarski razvitak.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU GRADA U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

3.1.1. PLANSKO RAZDOBLJE

Ukupni planski period

Ukupni planski period ovoga Plana iznosi dvadeset godina, dakle do godine 2021.

Planski period novelacija

Treba imati, međutim, na umu da će se tijekom vremena sigurno pojaviti problemi prostorno-planskog karaktera koje će iznjedriti život, kako gospodarski tako i društveni, a koje je bilo ili jest vrlo teško sagledati iz današnje perspektive i danas poznatih podataka koji su utjecali na rješenja ovoga Plana. Stoga je ovim Planom predviđeno i nekoliko planskih perioda novelacija u okviru kojih je moguće, ali i potrebno vršiti određene izmjene i dopune Plana kao bi se ispravili ovim Planom postavljeni ciljevi u skladu s novim saznanjima i potrebama za odgovarajućim prostorno-planskim rješenjima, a s time u svezi i novi dvadesetogodišnji planski periodi. Pretpostavlja se da će svako tri do pet godina, što je duljina planskih perioda novelacija u okviru ukupnog planskog perioda biti potrebno izvršiti izmjene i dopune Plana. Planira se da će se u ukupnom planskom periodu izvršiti 4-6 novelacija

Kumuliranjem nekoliko novelacija i većeg broja novih saznanja, u određenom trenutku bit će potrebno izraditi i novi PPU ne čekajući nužno završetak ovim Planom planiranog planskog perioda od dvadeset godina.

3.1.2. RAZVOJI URBANIZACIJA

U kontekstu prostorne, gospodarske i demografske strukture Županije i njenog središta Grada Siska, razvoj i urbanizacija područja Grada Kutine temelji se na:

- a) budućoj boljoj prometnoj povezanosti unutar Županije i šire;
 - b) gospodarskim planovima razvoja Grada;
 - c) zaustavljanju demografskog nazadovanja osobito naselja izvan glavnih prometnih tokova;
 - d) raznim vidovima zaštite prostora u najširem smislu.
- što je u skladu s postavkama županijskog prostornog plana.

S rečenim u svezi, vjerojatno je za očekivati, da će se u prostoru Grada nastaviti proces sekundarne urbanizacije. Procesi primarne urbanizacije će se ograničiti u okviru građevnih područja koja su u odnosu na još važeći Prostorni plan, smanjena.

Za očekivati je, prema tome, da će Grad zadržati svoju poziciju u hijerarhiji Općina/Gradova Županije kako to i predviđa PP Županije. Naselje Kutina ostaje gradsko središte, a u prostorno-funkcionalnom smislu planira se kao manje regionalno (manje razvojno) središte Županije sa središtem u Gradu Sisku.

U prostoru koji se u okviru Grada urbanizira, a naselja poprimaju gradska obilježja, ovim Planom nastoji se ujednačiti razvoj prostora i proces urbanizacije naselja, ako pod urbanizacijom smatramo pozitivne elemente procesa primarne i sekundarne

urbanizacije, a uz svu pažnju zaštite prirodnog i kulturnog nasljeđa. Često spontani procesi širenja i građenja ovim su se planom nastojali usmjeriti prema planskom širenju i planskom zauzimanju prostora, osobito u središnjem, najvitalnijem dijelu Grada, tražeći optimum između potreba za prostorom (osobito za stambenu i gospodarsku izgradnju) i mogućnosti prostora da apsorbira želje. Ipak, teško se može u potpunosti ostvariti ravnomjeran razvoj prostora obzirom na povoljnost geo-prometne pozicije naselja u središnjem dijelu Grada u odnosu na naselja izvan glavnih prometnih tokova u podnožju Moslavačke gore.

Prostornim rješenjima, koliko je to njima moguće, ostvaruju se i pretpostavke za razvoj svih područja Grada. Od 23 naselja Grada:

- Jedno se naselje vodi kao naselje gradskog karaktera – naselje Kutina.
- Trinaest naselja iskazuje viši stupanj urbanizacije (Tablica 19).
- Četiri naselja iskazuju niži stupanj urbanizacije (Međurić, Selište, Stupovača, Mikleuška).
- Pet naselja ima obilježja ruralnih naselja (Brinjani, Kutinica, Čaire, Janja Lipa Krajiška Kutinica).

Plan nastoji elemente suprotnih razvojnih procesa gradskih prostora i neujednačenost razvoja prostornih cjelina, preokrenuti u smjeru osiguravanja mogućnosti za usklađeniji prostorni razvitak. U tome smislu prostorne pretpostavke razvoja, koje se donose ovim Planom, odnose se uglavnom na:

1. određivanje lokacija za gospodarske zone i izvan naselja Kutine;
2. otvaranje mogućnosti za izgradnju gospodarskih pogona za malo poduzetništvo u građevnim područjima naselja;
3. temeljito valoriziranje i zaštitu prostora s aspekta zaštite kulturne i prirodne baštine i restriktivno određivanje građevnih područja naselja koja iskazuju pad stanovništva, a planiranje novih građevnih područja u naseljima koja iskazuju rast populacije;
5. rješavanje prometnog problema što ga stvaraju ceste D-45 i Ž-3124 na prolasku kroz naselje Kutinu;
6. predviđanje bolje opremljenosti naselja u skladu s razinom središnje važnosti planirane Strategijom i Programom razvoja R. Hrvatske i PP Županije;
7. predviđanje izrade prostornih planova užih područja za odabrane zone određene ovim Planom;
8. planiranje poboljšanja infrastrukturne opremljenosti naselja u prostoru Grada (osobito izgradnje kanalizacionog sustava, izgradnje sustava plinoopskrbe, poboljšanje elektroopskrbe te vodoopskrbe i sl);

U navedenom smislu planiraju se najvažnije prostorne pretpostavke razvoja Grada.

3.1.3. *SUSTAV NASELJA I RAZMJEŠTAJ FUNKCIJA PO NASELJIMA*

U Gradu, koji ima 24829 stanovnika i 23 naselja, razvoj naselja slijedi geo-prometna obilježja prostora, pa sukladno tome, možemo izdvojiti naselja koncentrirana u središnjem dijelu Grada duž prometnica i naselja izvan ovoga sklopa naselja, kako je to već prethodno opisano. Za sustav naselja Grada, u okviru kojega postoje jasne kauzalne veze, teško je reći da je razvijen sustav naselja. To uglavnom zato što naselje Kutina dominira izborom uslužnih funkcija, slijedi je donekle opremljena Banova Jaruga te šest naselja nepotpune središnje važnosti, ostalih petnaest naselja su ili bez središnjih funkcija ili tek s ponekom.

Sustav funkcija

Za uspostavljanje sustava naselja i središnjih naselja u okviru toga sustava važan je raspored uslužnih djelatnosti (Tablica 23.). Jasno je da su naselja središnjeg dijela Grada obzirom na njihov povoljan geo-prometni položaj i u demografskom i u gospodarskom, a time i u opremljenosti funkcijama ispred naselja smještenih u sjevernom dijelu Grada. U naseljima središnjeg dijela Grada koncentriran najveći broj uslužnih funkcija, kako postojećih, tako i planiranih:

- a prosvjetne funkcije koncentrirane su u naselju Kutini u četiri osnovne škole, u dvije srednje škole, u četiri specijalističke škole i u Narodnom sveučilištu. Trinaest naselja ima područne osnovne škole: Čaire, Goilo, Ilova, Jamarica, Janja Lipa, Kutinska Slatina, Kutinske Čaire, Mikleuška, Repušnica i Stupovača. U ovom trenutku ne planira se širenje prosvjetnih funkcija osim osnovne škole u naselju Husain;
- b zdravstvene funkcije gotovo u cijelosti koncentrirane su u naselju Kutini u kojoj je smješten Dom zdravlja, deset ambulanta opće medicine, petnaest specijalističkih ambulanta, 12 stomatoloških ordinacija, tri apoteke. Izrazita je koncentracija zdravstvenih usluga u naselju Kutini. Dvije ambulante opće medicine postoje još u Banovoj Jarugi. Planira se podignuti zdravstvenu uslugu naselja sjevernog dijela Grada i naselja Husain;
- c socijalne funkcije zastupljene su kroz dva vrtića s jaslicama u naselju Kutini, tri vrtića i naselju Kutini te po jednim vrtićem u Banovoj Jarugi i Mađuriću. Postoji jedan đачki dom u naselju Kutini. Planira se poboljšati standard vrtićkih i jasličkih usluga;
- d kulturne funkcije zastupljene su gotovo u cijelosti u naselju Kutini. Izvan naselja Kutine u još šest naselja postoji dom kulture s dvoranom. U ovom trenutku na planira se širenje kulturnih funkcija izvan naselja Kutine osim otvaranja biblioteka u okviru domova kulture koji to još nemaju;
- e upravne funkcije koncentrirane su u cijelosti u naselju Kutina u kojemu su smještene gradske funkcije lokalne samouprave, općinsko sudstvo i organi financija (FINA), koje se i nadalje planiraju zadržati na zatečenoj razini usluga;
- f funkcije veze u vidu osnovne (zadnje) pošte nalaze se četiri naselja u: Kutini, Banovoj Jarugi, Husainu, i Repušnici. Krajnju telefonski centralu ima deset naselja. Planira se zadržati današnja razina usluga;
- g trgovačke i uslužne funkcije u velikoj su većini smještene u naselju Kutina iako se poneke nalaze i u drugim naseljima, naselje Kutina dominira. Ovaj sektor u potpunosti regulira zakon tržišta. Planira se da Grad poticajnim mjerama pomogne otvaranje ovih djelatnosti i u manje opremljenim naseljima, ako se za to ukaže mogućnost;
- h športske funkcije u Gradu smještene su u okviru naselja Kutine iako nogometna igrališta postoje i u ostalim naseljima. Uz glavno nogometno igralište u Kutini planira se izgradnja tribina.

Sustav naselja

Shodno rečenom, uvažavajući geografske datosti, Planom je preuzet realni postojeći sustav hijerarhije središnjih naselja, koji je samo preciznije teorijski definiran i kategoriziran uz preporuku nadopune funkcijama središnjeg značaja pojedinih naselja Grada, u skladu s procjenama potreba s terena, i u skladu s ciljevima razvoja gradskog prostora.

Prostornim planom uređenja određen je slijedeći sustav središnjih naselja:

Naselje drugog stupnja centraliteta ili manje regionalno središte je naselje Kutina. Ona ovu svoju poziciju zaslužuje temeljem brojnih funkcija, a posljedično i temeljem PPŽ;

Naselja prvog stupnja centraliteta (sukladno teoriji)¹⁴ u Gradu nema.

Naselja nepotpunog centraliteta ili manje lokalna središte. U prvom redu to je naselje Banova Jaruga. Naselje je neosporno najvažnije središnje naselje u svom uticajnom prostoru. Ono ipak nema sve potrebne sadržaje neophodne da bi se moglo svrstati u naselja prvog stupnja centraliteta. Ima školu, ambulantu, poštu i trgovine općeg tipa, a nema neki organ lokalne samouprave. U grupu naselja nepotpunog centraliteta moguće je još uvrstiti naselja koja osim što nemaju neki organ državne uprave nemaju još jednu središnju funkciju u ovom slučaju zdravstvenu. To su naselja: Husain, Jamarica, Kutinska Slatina, Mikleuška, Repušnica i Stupovača. PPŽ i ovim Planom naselja Repušnica i Ilova planiraju se također kao manja lokalna središta. Kao manje lokalno središte PPŽ planirano je i naselje Husain. Izgradnjom škole i zdravstvene stanice naselje Husain će se uključiti u ovu grupu naselja.

Naselja bez centralnog značenja. Naselja bez centralnog značaja su sva ostala naselja Grada. Iako je trgovina neosporno funkcija središnjeg značaja, ona sama po sebi danas jedva da odražava neki centralitet budući je to funkcija koju već ima skoro svako naselje. Područne škole također nisu dovoljne da bi naselje uz trgovačke sadržaje uzdigle na razinu središnjih naselja.

Dakle, sustav središnjih naselja i razvojnih središta Grada Kutine sukladno i PPŽ tvore naselja:

1. Kutina kao manje regionalno središte i manje razvojno središte ujedno i naselje drugog stupnja centraliteta;
2. Banova Jaruga, Ilova i Repušnica (koje to već jesu) te Husain (koji se to planira) kao manja lokalna središta i poticajna razvojna središta ujedno i naselja nepotpunog centraliteta;
3. Ostala naselja velikom većinom naselja bez središnjeg, centralnog značaja.

¹⁴ Naselje prvog stupnja centraliteta je naselje koje im pet središnjih funkcija: školu, ambulantu, poštu, neku ured državne uprave koji može izdati neki službeni dokument i trgovinu općeg tipa - "samoposlugu". Naselja kojima nedostaje jedna ili dvije navedene funkcije spadaju u naselja nepotpunog centraliteta. Naselja sa sve višim stupnjevima centraliteta, odnosno rangovima su sve važnija središnja ili centralna naselja.

3.2. OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

3.2.1. OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

Prema korištenju i namjeni površina, područje obuhvata Plana razgraničeno je kako slijedi:

- a) unutar građevinskih područja, na:
 - površine naselja - građevinska područja naselja (GPN) unutar kojih su razgraničene površine:
 - mješovite namjene,
 - isključive namjene:
 - i. sportsko-rekreacijske: sportsko-rekreacijski centar (R1), sportsko igralište (R2),
 - ii. gospodarske – proizvodne: pretežito zanatske (I2), prehrambeno-prerađivačke (I3),
 - iii. gospodarske – poslovne: pretežito uslužne (K1), komunalne (K3), servisne (K4)
 - iv. lokacija ulaza u park prirode (PP).
 - površine izvan naselja za izdvojene namjene – unutar izdvojenih građevinskih područja (izvan naselja), isključive namjene:
 - sportsko-rekreacijske: sportsko-rekreacijski centar (R1), sportsko igralište (R2),
 - gospodarske – proizvodne: pretežito industrijska (I1), pretežito zanatska (I2),
 - gospodarske – poslovne: pretežito uslužne (K1), pretežito trgovačke (K2), komunalne (K3), servisne (K4), prateći objekti željeznice (K5),
 - groblja (+),
 - površine posebne namjene,
 - komunalnu namjenu – odlaganje i pretovar otpada,
- b) izvan građevinskih područja na:
 - poljoprivredne i šumske površine:
 - šumske površine isključivo osnovne namjene:
 - i. gospodarske šume (Š1),
 - ii. zaštitne šume (Š2),
 - iii. šume posebne namjene (Š3),

- poljoprivredne površine isključivo osnovne namjene:

- i. osobito vrijedno obradivo tlo (P1),
- ii. vrijedno obradivo tlo (P2),
- iii. ostala obradiva tla (P3),

- ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište,

• površine infrastrukturnih sustava:

- površine infrastrukturnih koridora:

- i. prometnih,
- ii. elektroenergetskih,
- iii. telekomunikacijskih,
- iv. vodnogospodarskih,

v. cijevnog transporta nafte i plina,

- površine za infrastrukturne građevine (IS),

• vodene površine.

Građevinska područja

Građevinska područja naselja

Površine naselja, odnosno građevinska područja naselja (GPN) utvrđena ovim planom, razgraničena su na:

(a) površine mješovite namjene u kojima prevladava stanovanje, a osim njega sadrže i:

- javne i zaštitne zelene površine,
- površine infrastrukturnih sustava, prometnih građevina i pojaseva s površinama za promet u kretanju i mirovanju,
- površine javne i društvene namjene (upravne, socijalne, zdravstvene, školske i predškolske, kulturne, vjerske i sl.)
- sportsko-rekreacijske površine,
- manje površine gospodarske namjene (ugostiteljsko-turističke, uslužne, trgovačke, za proizvodnju manjeg opsega - zanatske, komunalno-servisne, i sl.) bez nepovoljnih utjecaja na život u dijelu površine naselja mješovite namjene,

- površine ostalih infrastrukturnih i komunalnih građevina i uređaja bez nepovoljnih utjecaja na život u naselju,
- druge namjene i sadržaje, koji nisu nespojivi sa stambenom namjenom,

koji se ostvaruju neposrednom provedbom Plana, odnosno razgraničavaju i detaljnije planiraju GUP-om Kutine i/ili urbanističkim planovima uređenja, u skladu s uvjetima utvrđenim ovim planom, te

(b) površine isključive namjene.

Izdvojena građevinska područja gospodarske namjene – proizvodne (I) i poslovne (K)

Unutar izdvojenih građevinskih područja gospodarske namjene dopušta se gradnja građevina za intenzivne proizvodne, servisne i prerađivačke potrebe, koje svojom namjenom i veličinom ne mogu biti smještene uz obiteljske zgrade u okviru obiteljskih građevnih parcela, te izgradnja različitih objekata i pogona potrebnih komunalnom servisiranju Grada. Prije izgradnje potrebno ih je opremiti infrastrukturom.

Pregled izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske namjene daje se u sljedećoj tablici:

<i>Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene – industrijske (I)</i>			
	Površina [ha]		
	Postojeće	Za razvoj	Ukupno
Repušnica 1		10,71	10,71
Kutina 1	3,43		3,43
Kutina 2	0,87	1,85	2,73
Kutina 4		2,24	2,24
Kutina 5	32,88	6,16	39,04
Kutina 6	14,50		14,50
Kutina 7		21,66	21,66
Kutina 9	6,81	27,54	34,35
Kutina 10		10,41	10,41
Kutina 11		4,37	4,37
Husain 1	117,43		117,43
Husain 2		38,68	38,68
Husain 3		90,71	90,71
Banova Jaruga 1	9,42		9,42
Banova Jaruga 2		2,61	2,61
Gojlo 1	1,37		1,37
Ilova 1		0,17	0,17
Međurić 1		9,47	9,47
Stupovača	0,75	0,70	1,45
UKUPNO	187,45	227,28	414,74
<i>Izdvojena građevinska područja izvan naselja gospodarske namjene – poslovne (K)</i>			
	Površina [ha]		

	Postojeće	Za razvoj	Ukupno
Husain 1, 2, 3 (ukupno)	4,67	8,52	13,19
Ilova		3,70	3,70
Kutina (ukupno)	21,56	67,75	89,31
Stupovača		7,30	7,30
UKUPNO	26,23	87,27	113,50

Izdvojena građevinska područja izvan naselja sportsko-rekreacijske namjene

Pregled izdvojenih građevinskih područja izvan naselja sportsko-rekreacijske namjene daje se u sljedećoj tablici:

<i>Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja sportsko-rekreacijske namjene</i>	Površina [ha]
Kutina 1	5,32
Kutina 2	15,69
Kutina 3	17,76
Kutina	0,04
Husain 1	1,44
Husain 2	1,67
Ilova	1,43
Banova Jaruga	3,23
Međurić 1	0,68
Međurić 2	1,25
Jamarica 1	0,29
Jamarica 2	1,67
Janja Lipa	0,41
Selište 1	0,68
Selište 2	0,28
Kutinica	0,96
UKUPNO	54,43

Površine koje nisu namijenjene izgradnji (izvan građevnih područja)

Šumske površine, (privatne i državne gospodarske šume)

Šumske površine i površine šumskog zemljišta: visoke šume, te površine branjevina i šibljaka obuhvaćaju veliki dio površine Grada i više je površina u državnom vlasništvu. Ostaju i nadalje u svojoj namjeni. Važan su sastavni dio krajobraza. Izraz su lokalnog vizualnog identiteta i sudjeluju u oblikovanju njegove "slike". Važno ih je čuvati u zonama gdje su osobito uočljive, stoga i vizualno vrijedne, kako na Moslavačkoj gori tako i u Lonjskom polju.

Gospodarske šume pokrivaju razmjerno velike površine. Koncentrirane su i smještene u sjevernom dijelu Grada na padinama Moslavačke gore, ali su značajno zastupljene i u drugim dijelovima Grada.

Privatne šume zauzimaju manje preostale šumske površine i površine šumskog zemljišta. Uglavnom su to površine koje se koriste za kolje, ogrjev i slične potrebe privatnih gospodarstava.

Šumske površine u obuhvatu plana razvrstane su prema kategorijama kako slijedi

NAZIV KATEGORIJE
Gospodarske šume (šumsko zemljište) (Š1)
Šume posebne namjene
Zaštitne šume – zaštita tla
Privatne šume i šumsko zemljište (PŠ)

Poljodjelske površine

Ove površine razvrstane su kao:

NAZIV KATEGORIJE (P1, P2, P3)
1 Osobito vrijedno obradivo tlo (pretežito oranice, vinogradi – intenzivno obrađivane) (P1)
2 Vrijedno obradivo tlo (pretežito oranice, livade, voćnjaci) (P2)
3 Ostala obradiva tla (pretežito livade, pašnjaci) (P3)

Vodene površine

Planiraju se vodene površine u sustavima kako slijedi:

Vodoopskrba i korištenje voda

Uz auto cestu Zagreb-Lipovac postoji i kao takova se zadržava:

- akumulacija za tehnološku vodoopskrbu – «Ilova».

U području naselja Međurić planira se površina ribnjaka:

- ribnjak «Međurić»

Regulacijski zaštitni sustav

U sklopu regulacijskog zaštitnog sustava planiraju se ili postoje vodene površine:

- U brdskom, sjevernom dijelu Grada na području padina Moslavačke gore planiraju se brdske akumulacije u sustavu regulacije i uređenja voda i vodotoka kao regulacijski zaštitni sustavi.

- U nizinskom, srednjem dijelu Grada na području naselja Banova Jaruga – Jamarica postojeća akumulacija planira se također kao akumulacija za obranu od poplava – «Pakra».

Pregled vodenih površina unutar obuhvata Plana daje se u sljedećoj tablici:

	NAZIV VODENE POVRŠINE	Površina ha
1	Akumulacija za tehnološku vodoopskrbu - «Ilova»	24,60
2	Ribnjak «Međurić»	182,92
3	Brdska akumulacija «Polojac»	58,03
4	Brdska akumulacija «Brinjani»	121,79
5	Brdska akumulacija «Bršljanica»	31,49
6	Akumulacija-retencija – «Pakra»	105,50
7	Vodena površina - Husain	6,18
	UKUPNO	377,23
	Vodotoci	5,87
	SVEUKUPNO	383,10

Površine za eksploataciju mineralnih sirovina

U obuhvatu Plana smještena su postojeća (odobrena) eksploatacijska polja: Janja Lipa, Jamarica, Vrbak, Kozarica i Mramor brdo, te planiran eksploatacijska polja: Gojilce i Gojilo-istok. Istražni odnosno eksploatacijski radovi unutar ovih područja provode se sukladno prostornom planu šireg područja (Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije) te posebnom propisu.

Posebna namjena

Posebnu namjenu tvore uređaji veze i sustav odašiljača na vrhu Moslavačke gore na Hunjki minimalne površine (pa je površina označena samo kao simbol na planu namjene površina).

Prometne i komunalne površine i infrastrukturni koridori (G, IS)

Ove površine zauzimaju razmjerno mali dio površine Grada odnose se na:

- površine groblja,
- površine odlagališta otpada,
- površine cestovnih koridora i površine koridora elektroenergetskih prijenosnih sustava - dalekovoda,

Groblja

U Gradu postoji dvadeset groblja. Sedamnaest groblja je aktivno, a tri se više ne koriste. Mnoga se koriste tek povremeno. Groblja u Kutini i planirano groblje u Repušnici su

grobne površine koje će se u budućnosti najviše koristiti. Osim planiranog groblja u naselju Repušnica sva su ostala groblja postojeća. Groblje u Kutini planira se proširiti.

GROBLJA			
Br.	Naziv groblja	Naselje	Površina ha
1	Groblje Kutinica	Kutinica	0,42
2	Groblje Selište (1)	Selište (1)	0,37
3	Groblje Selište (2)	Selište (2)	0,50
4	Groblje Selište (3)	Selište (3)	0,24
5	Groblje Selište (4)	Selište (4)	0,32
6	Groblje Mikleuška	Mikleuška	0,52
7	Groblje Čaire	Čaire	0,33
8	Groblje Brinjani	Brinjani	0,48
9	Groblje Stupovača	Stupovača	1,86
10	Groblje Šartovac	Šartovac	0,27
11	Groblje Repušnica	Repušnica	2,21
12	Groblje Kletišće	Kletišće	1,12
13	Groblje Kutina (1)	Kutina (1)	7,75
14	Groblje Kutina (2)	Kutina (2)	8,57
15	Groblje Ilova (1)	Ilova (1)	1,07
16	Groblje Ilova (2)	Ilova (2)	0,05
17	Groblje Zbjegovača	Zbjegovača	0,28
18	Groblje Međurić	Međurić	1,57
19	Groblje Jamarica	Jamarica	0,59
20	Groblje Janja Lipa	Janja Lipa	0,27
SVEUKUPNO			28,79

Odlagališta otpada

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, termička obrada ostataka organskog otpada, kao i lokacije objekata za trajno zbrinjavanje otpada) reguliran je prostornim planom županije.

Planira se sanacija i zatvaranje postojećeg odlagališta komunalnog otpada Grada Kutine, uvjetovana punom uspostavom županijskog sustava gospodarenja otpadom sa županijskim centrom za gospodarenje otpadom (ŽCGO).

U okviru postojeće površine odlagališta otpada sanacijom se planira mogućnost organiziranja uvjeta za razvrstavanje i prikupljanje korisnog otpada (reciklažno dvorište, zeleni otoci, pogon za razvrstavanje) te formiranje pretovarne stanice.

Planira se sanacija i dodatno opremanje deponije neopasnog proizvodnog otpada fosfogipsa na postojećoj lokaciji sukladno odredbama prostornog plana županije te županijskog plana gospodarenja otpadom.

KOMUNALNI SADRŽAJI – ODLAGALIŠTE OTPADA		Površina ha
1	Postojeće odlagalište komunalnog otpada (planirano za sanaciju: reciklažno dvorište, zeleni otoci, pogon za razvrstavanje, pretovarna stanica)	11,34
2	Odlagalište neopasnog tehnološkog otpada - fosfogipsa	172,99
SVEUKUPNO		184,33

VRSTA INFRASTRUKTURNOG KORIDORA (IS) izvan građevnog područja naselja		Površina - ha
1	Državna cesta D-4 L'= 10907 m'	32,72
2	Državna cesta (D-45) L'= 15000 m'	30,00
3	Županijske ceste L'= 5000 m'	7,50
4	Željeznica i željezničke instalacije L'= 14689 m'	41,95
5	Željeznica transeuropska L'= 1486 m'	4,45
6	Dalekovod 400 kV . L'= 34589 m'	1336,87
	Dalekovod 220 kV . L'= 21675 m'	
	Dalekovod 110 kV . L'= 60793 m'	
	Dalekovod 35 kV. L'= 28565 m'	
7	Trafostanica 220/110 kV.	1,50
	Trafostanice 110/35 kV	
SVEUKUPNO		1457,95

Površine su prikazane u Tablicama 25, 26 te Grafikonu 4.

3.2.2. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA

U Tablicama 25, 26 te Grafikonu 3 prikazani su odnosi planiranih površina.

TABLICA 25
ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA Grada Kutine

redni broj	GRAD KUTINA	oznaka	ukupno ha	% od površine Županije	% od površine Grada	stanovnika/ha	ha/stanovniku
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA						
1.1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	UKUPNO GPN	1804,89	0,40	6,13	12,61	0,08
	Izgrađeni dio građevinskih područja naselja		1489,12	0,33	5,06	15,28	0,07
1.2.	IZGRAĐENE STRUKTURE IZVAN GPN-a	UKUPNO	582,67	0,13	1,98	39,06	0,03
	proizvodna namjena	I	414,74	0,09	1,41	54,88	0,02
	povr. za iskorištavanje min. sirovina*	E					
	akvakultura	H					
	poslovna namjena	K	113,50	0,03	0,39	200,53	0,00
	ugostiteljsko-turistička namjena	T					
	sportsko-rekreacijska namjena	R	54,43	0,01	0,18	418,15	0,00
1.3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE - obradive	UKUPNO P	13438,90	3,01	45,66	1,69	0,59
	osobito vrijedno obradivo tlo	P1	491,96	0,11	1,67	46,26	0,02
	vrijedno / ostalo obradivo tlo	P2	860,93	0,19	2,92	26,44	0,04
	ostala obradiva tla	P3	12086,01	2,71	41,06	1,88	0,53
1.4.	ŠUMSKE POVRŠINE	UKUPNO Š	10328,28	2,31	35,09	2,20	0,45
	gospodarske	Š1	9960,40	2,23	33,84	2,29	0,44
	zaštitne	Š2	21,35	0,00	0,07	1066,04	0,00
	posebne namjene	Š3	346,53	0,08	1,18	65,68	0,02
1.5.	OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE	UKUPNO PŠ	1224,08	0,27	4,16	18,59	0,05
1.6.	VODENE POVRŠINE	UKUPNO V	383,06	0,09	1,30	59,42	0,02
	vodotoci		5,83	0,00	0,02	3903,95	0,00
	jezera		6,18	0,00	0,02	3682,85	0,00
	akumulacije		58,03	0,01	0,20	392,21	0,00

IV. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Kutine | II - 109

	retencije		130,10	0,03	0,44	174,94	0,01	
	ribnjaci		182,92	0,04	0,62	124,43	0,01	
1.7.	OSTALE POVRŠINE	UKUPN O	-	1672,12	0,37	5,68	13,61	0,07
	posebna namjena	N	1,05	0,00	0,00	21676,19	0,00	
	površine infrastrukturnih sustava	IS	1457,95	0,33	4,95	15,61	0,06	
	zbrinjavanje otpada		184,33	0,04	0,63	123,47	0,01	
	groblja	+	28,79	0,01	0,10	790,55	0,00	
	GRAD KUTINA	UKUPN O	29434,0 0	6,59	100, 00	0,77	1,29	

površina Sisačko-moslavačke županije: 446310 ha

površina Grada Kutine: 29434 ha

broj stanovnika prema Popisu 2011: 22760

* površine za iskorištavanje mineralnih sirovina - ugljikovodika (3820,82 ha) nisu obračunate kao kategorija namjena površina s obzirom da većim dijelom koincidiraju s građevinskim područjima, odnosno poljoprivrednim i šumskim površinama te se iste utvrđuju kao kategorija uvjeta korištenja

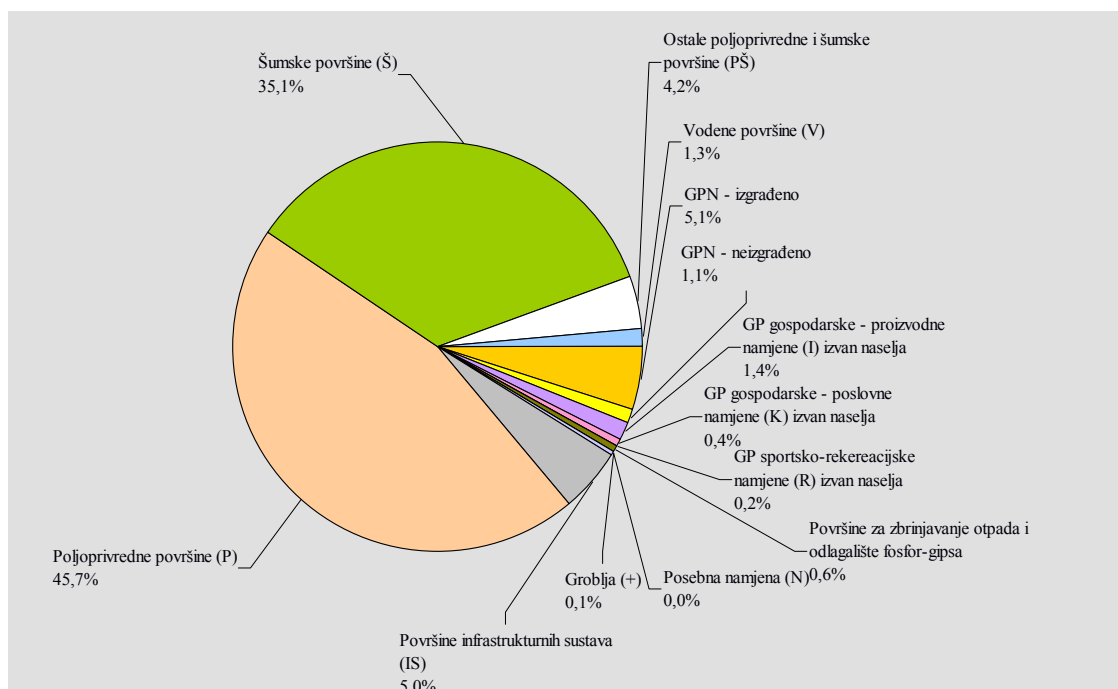
TABLICA 26
BILANS POVRŠINA U PPUG KUTINE

NAMJENA	POVRŠINA [ha]	%
GPN - izgrađeno	1489,12	5,1
GPN - neizgrađeno	315,77	1,1
GP gospodarske - proizvodne namjene (I) izvan naselja	414,74	1,4
GP gospodarske - poslovne namjene (K) izvan naselja	113,50	0,4
GP sportsko-rekreativne namjene (R) izvan naselja	54,43	0,2
Površine za zbrinjavanje otpada i odlagalište fosfor-gipsa	184,33	0,6
Posebna namjena (N)	1,05	0,0
Groblja (+)	28,79	0,1
Površine infrastrukturnih sustava (IS)	1457,95	5,0
Poljoprivredne površine (P)	13438,9	45,7
Šumske površine (Š)	10328,28	35,1
Ostale poljoprivredne i šumske površine (PŠ)	1224,08	4,2
Vodene površine (V)	383,06	1,3
Grad Kutina - ukupno	29434	100

Park prirode Lonjsko polje u okviru površine Grada Kutine zauzima površinu od približno 3317,29 ha. Za dio područja Grada Kutine unutar parka prirode Lonjsko polje primjenjuje se unutar svojih nadležnosti Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje (NN 37/10).

Regionalni park Moslavačka gora unutar područja Grada Kutine zauzima površinu od približno 3806,49 ha. Za predmetno područje primjenjivat će se PPPPO „Moslavačka gora“, a do njegova donošenja ovaj plan.

GRAFIKON 3.

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Cilj je PPŽ, a i ovoga Plana da ostvari prostorne mogućnosti za dugoročan skladan razvoj, u najvećoj mjeri koristeći izuzetan geoprometni položaj Županije i Grada Kutine, uz prilagodbu postojećih gospodarskih sustava, korištenjem prirodnih izvora, osobito obnovljivih, te unošenjem novih tehnologija visoke razine u razvojne programe i poboljšanje uvjeta života stanovništva kako u urbaniziranim tako i u ruralnim područjima Grada i Županije.

PPŽ pretpostavlja policentričan razvoj svoga prostora, a u takvoj zamisli razvitka Grad Kutina predstavlja nesumnjivo jedan od važnih centara razvoja kojega kao takvog prepoznaju i Strategija prostornog uređenja RH i Program prostornog uređenja RH svrstavajući ga u manje regionalno (manje razvojno) središte. U ovakvoj zamisli rasta i građevine društvenog standarda i komunalna opremljenost moraju pratiti kretanje gospodarskog rasta područja Grada i utjecati boljom kvalitetom života na povoljnija demografska kretanja i osobni standard stanovništva.

Pod utjecajem procesa sekundarne urbanizacije čije je djelovanje u Gradu Kutini izrazito, dio nepoljoprivrednog stanovništva i ostat će i dalje živjeti u ruralnim sredinama, ali će sastav lokalnih središta (Banova Jaruga, Ilova, Husain, Repušnica), kao manjih lokalnih (poticajnih razvojnih) središta omogućiti optimalne uvjete poboljšanja standarda stanovništva i zadovoljiti njihove težnje što će doprinijeti zaustavljanju depopulacije kraja.

3.3.1. GOSPODARSKE DJELATNOSTI.

Proizvodne djelatnosti.

Proces deagrarizacije je demografskim zbivanjima na području Grada gotovo završen. Selo je u svom naturalnom samoopskrbnom društveno-ekonomskom obliku skoro sasvim nestalo, ali je ostala posebna kvaliteta življenja u tim transformiranim seoskim prostorima izvan gradskih središta. Stoga je potrebno u uočenim i određenim naseljima kao središtima razvoja ostvariti mogućnosti zapošljavanja svog i okolnog gravitirajućeg stanovništva bilo u većim gospodarskim subjektima naselja Kutina, bilo u manjim pogonima proizvodno-prerađivačkih zona (čiste industrije) ili opet u tercijarnim i kvartarnim djelatnostima.

Stoga se ovim Planom za ostvarenje gospodarskog razvoja osiguravaju prostorne pretpostavke, koje se očituju u boljem difuznijem rasporedu planiranih gospodarskih zona u razvojnim središtima Grada uz, ipak neizbježnu koncentraciju gospodarskih površina u okviru samog naselja Kutine što je rezultat industrijske solidarnosti, odnosno već postignute infrastrukturne opremljenosti prostora.

Navedene prostorne pretpostavke razvoja gospodarstva na više točaka u okviru planiranih razvojnih središta omogućit će zapošljavanjem i povećanje osobnog standarda zaustavit demografsko nazadovanje.

Osim gospodarskog razvoja u navedenim središtima razvoja i njihove uloge u prostornom i gospodarskom napretku Grada, budućnost daljnjeg gospodarskog rasta u prostoru ovim je Planom u velikoj mjeri usmjerena i na obiteljska gospodarstva što će se očitovati u disperziji manjih pogona čiste industrije koja se može smjestiti i izvan

planiranih gospodarskih zona. Za očekivati je da će u takvim manjim gospodarstvima biti djelatnosti oslonjene na glavne nositelje razvoja u regiji i Gradu kroz dopunske specijalizirane i doradne djelatnosti, a sve to zahvaljujući dobrom prometnom položaju.

U tome smislu očekuje se razvoj slijedećih djelatnosti:

- specijalizirane čiste industrije u malim pogonima;
- gospodarskih pogona utemeljenih na lokalnim izvorima (drvo, građevni materijal);
- razvoj usluga proizvodnog i uslužnog zanatstva;

U gospodarskoj strukturi potrebno je od bazične industrije koja traži velike količine energije, nestručne radne snage, zahtijeva velike površine po radniku i znatno zagađuje svoj okoliš usmjeriti budući razvoj prema industriji koja koristi razvojne prednosti prostora:

- geoprometni položaj;
- prirodne izvore;
- obrazovane radnike;
- blizinu tržišta;

Nadalje, treba uočiti važnu preobrazbu koja se promjenom društvenog sustava odvija u gospodarstvu, a očituje se u preobrazbi velikih sustava u manje samostalne fleksibilne proizvodnje cjeline. Dobra prometna pozicija prostora u kojima su takva gospodarstva smještena od presudne je važnosti za njihov razvoj. Taj će proces imati utjecaja na prostor, a u krajnjem slučaju utjecat će i na razvoj obiteljskih gospodarstava.

Manji proizvodni sadržaji mogu se odredbama ovoga Plana u prostoru Grada smještavati na dva načina:

- u planiranim gospodarskim zonama;
- u okviru građevnih područja naselja ukoliko im godišnja proizvodnja udovoljava kriterije odredaba ovoga Plana.

Kao moguće djelatnosti predviđaju se prvenstveno manji prerađivački pogoni na temelju proizvodnje hrane, prerade drva, proizvodnje građevnog materijala, komunalnih usluga, proizvodnog i uslužnog zanatstva i sl. U manjim će se naseljima Grada potreba za lociranjem manjih i srednjih pogona pojaviti samo pojedinačno i ne osobito često, te će se najveći dio njih rješavati u sklopu planiranih gospodarskih zona.

Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina.

U obuhvatu Plana smještena su postojeća (odobrena) eksploatacijska polja: Janja Lipa, Jamarica, Vrbak, Kozarica i Mramor brdo, te planiran eksploatacijska polja: Gojilce i Gojilo-istok. Istražni odnosno eksploatacijski radovi unutar ovih područja provode se sukladno prostornom planu šireg područja (Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije) te posebnom propisu.

Uslužna i trgovačka djelatnost

Uslužna i trgovačka namjena obzirom na policentričnost razvoja kako Županije tako i Grada Kutine imat će značajno mjesto u poboljšanju kvalitete života i bolje opskrbe stanovništva. U građevnim područjima naselja moguća je gradnja:

- manjih građevina za rad bez štetnih utjecaja na okoliš (obiteljskih gospodarstava)

- građevina za javne i prateće, trgovačke i uslužne, turističke i ugostiteljske sadržaje;
- vjerskih građevina;
- infrastrukturnih i komunalnih građevina i uređaja bez štetnih utjecaja na okoliš, te
- zelenih površina, športsko-rekreacijskih površina, dječjih igrališta i sl.

Način gradnje detaljno je određen odredbama za provođenje Plana.

Ugostiteljska i turistička djelatnost

Ugostiteljstvo i turizam sigurno nisu temeljna gospodarska grana u Gradu Kutini. Grad Kutina ne obiluje izrazito privlačnim i atraktivnim turističkim lokalitetima. Ipak mogu se izdvojiti:

- park prirode «Lonjsko polje» (manji dio što se nalazi u Gradu);
- padine Moslavačke gore;
- mogući uslužni sadržaji na cestovnom pravcu Novska - Kutina - Popovača..

Planom nisu predviđene posebne površine gospodarske namjene za ugostiteljstvo i turizam. Ove funkcije se mogu smjestiti u okviru građevnim područja naselja.

3.3.2. JAVNE I DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Javne i društvene djelatnosti nedvojbeno čine nadogradnju nekog područja. Usmjerene su prema podizanju standarda i kvalitete života pučanstva. Podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu i zdravstveni standard cjelokupnog stanovništva u okvirima njihovih uticajnih područja. Nedovoljno shvaćanje i vrednovanje uloge društvenih djelatnosti kao poticajnog činitelja ekonomskog i društvenog razvoja dovelo je do toga da je dosadašnji razvoj društvenih djelatnosti bio substandardan.

Važnost budućeg razvoja u kontekstu planiranog policentričnog razvoja nalaže puno snažniji razvoj javnih i društvenih djelatnosti s obzirom da svojom ulogom pridonose kvaliteti življenja na nekom području i javljaju se kao bitni kvalitativni čimbenici ekonomskog razvitka kao i standarda stanovništva.

Uprava i pravosuđe

U skladu sa zakonom i novim političko-teritorijalnim ustrojem RH uspostavljen je i sustav javnih službi državne uprave te lokalne samouprave i uprave na gradskoj i mjesnoj razini. Za sadržaje javnih službi državne uprave, zatim lokalne samouprave i uprave na gradskoj i mjesnoj razini, te djelatnosti ostalih upravnih funkcija, odnosno općih službi i institucija, koje su od posebnog značaja za državu i pojedine jedinice lokalne samouprave treba osigurati potrebne uvjete rada i razvoja.

Zdravstvo i socijalna skrb

U sklopu ciljeva za unapređenje kvalitete života, a temeljem opće strategije hrvatskog zdravstva, utvrđenog zdravstvenog sustava i zdravstvenog zakonodavstva, te prihvaćenih temeljnih i globalnih ciljeva i zdravstvu, u sustavu prostornog uređenja Grada planiraju se uvjeti za ostvarenje suvremenog pristupa zdravstvu i provođenju zdravstvene zaštite stanovništva. Temeljna jedinica za provedbu rečenog u Gradu jest dom zdravlja u naselju Kutini.

Zdravstvene djelatnosti za koje treba osigurati prostor i uvjete rada ovim Planom su:

- zdravstvena ustanova u vlasništvu Županije: dom zdravlja (postojeći u naselju Kutini), ustanove za zdravstvenu njegu u kući, ljekarne, ustanove za hitnu medicinsku pomoć,
- zdravstvene ustanove u privatnom i mješovitom vlasništvu:

Športsko-rekreacijski sadržaji

U okviru ovoga Plana daju se okvirno veličine i prostorni raspored zona za šport i rekreaciju. Za ostvarivanje športskih programa u Gradu Kutini planirano je deset ŠRC. Od navedenih deset ŠRC-a tek su u naselju Kutini planirane tri značajnije površine, dok su sve ostale površine na razini manjih športskih i rekreacijskih površina, koje će se realizirati sukladno potrebama i mogućnostima Grada.

Manje rekreacijske površine i sadržaji namijenjeni stanovništvu određuju se prvenstveno na razini dokumenata prostornog uređenja razine generalnog urbanističkog plana za naselje Kutinu, i detaljnih planova uređenja za prostore za koje su navedeni planovi predviđeni u skladu sa prostornim uvjetima i standardima.

Lovstvo

Na području Grada Kutine nalazi se u cijelosti ili dijelom osam lovišta i to:

- tri državna i
- pet zajedničkih lovišta

kako je to prikazano u narednoj tabeli:

DRŽAVNA LOVIŠTA

RED.BR.	NAZIV LOVIŠTA	LOVOZAKUPNIK
III/4	BUKOVA GREDA	MIROSLAV NOVAK
III/11	JAMARIČKO BRDO	«SRNDAČ» BANOVA JARUGA
VII/4	GARJEVICA	LG «MOSLAVINA2 s.p.o. Zagreb

ZAJEDNIČKA LOVIŠTA

RED.BR.	NAZIV LOVIŠTA	«SRNDAČ» BANOVA JARUGA
16.	CIGLENICA	«JELEN» CIGLENICA
17.	KUTINA	«VEPAR» KUTINA
18.	GOJLO	«FAZAN» KUTINA
19.	LIPOVLJANI	«LIPOVLJANI» LIPOVLJANI
20.	MEĐURIĆ	«SRNDAČ» BANOVA JARUGA

Izvor: Upravni odjel za poljoprivredni razvoj, Sisačko-moslavačke županije

Treba navesti da za kategoriju državnih lovišta koncesiju izdaje Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, a da za zajednička lovišta koncesiju izdaje Ured za gospodarstvo Županije. Sa aspekta PPUG Kutine i zaštite prirode sporne su one lovne radnje koje bi mogle dovesti u pitanje zaštitu životinjskog fonda u okviru parka prirode Lonjsko polje, pa će u budućnosti tu koncesiju trebati pobliže razmotriti sukladno uvjetima Prostornog plana Parka prirode Lonjsko polje (NN 37/10).

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Uređivanje prostora unutar obuhvata Plana kao što je izgradnja građevina, uređivanje zemljišta te obavljanje drugih djelatnosti iznad, na ili ispod površine zemlje može se obavljati isključivo u suglasju s ovim Planom, odnosno postavkama koje iz njega proizlaze. Načelno, uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora mogu se shvatiti kao sustav složen od

- a) područja posebnih uvjeta korištenja dijelova Grada,
- b) područja posebnih mjera uređivanja dijelova Grada,
- c) područja osobite zaštite dijelova Grada.

- Područja posebnih uvjeta korištenja dijelova Grada, obuhvaćaju zone predviđene za donošenja prostornih planova užih prostornih cjelina
- Područja posebnih mjera uređivanja. U okviru odredaba ovoga Plana to se osobito odnosi na mjere uređivanja
 - a) koridora cestovnih i željezničkih prometnica,
 - b) režim uređivanja terena u sklopu koridora dalekovoda.

Sve se provodi u sklopu važećih zakonskih propisa i standarda.

- Područja osobite zaštite odnose se na:

Režim zaštite područja prirodnog nasljeđa, koji

obuhvaća sve vrijedne šumske, poljodjelske i parkovne prostore. Obuhvaća zaštitu krajobraza: prirodnog, kultiviranog, odnosno područja izrazitih prirodnih i ruralnih krajobraznih vrijednosti te obuhvaća eventualno već zaštićene spomenike i objekte prirode, što je sve prikazano u poglavlju 3.4.2.

Režim zaštite područja kulturnog nasljeđa, koji

- obuhvaća režim zaštite naselja i dijelova naselja kulturno-povijesnih spomeničkih i ambijentalnih vrijednosti te arheoloških zona, pojedinih arheoloških nalazišta, sakralnih, civilnih i sličnih građevina.
- Obuhvaća režim zaštite prostornog sklopa - kao složenog oblika zaštite. Sklop predstavlja jedinstvenu oblikovnu cjelinu građevine ili građevina naselja i izvornog, ili modificiranog neposrednog okolnog prirodnog prostora (kontaktnog prostora) u kojemu je dotična građevina, ili su građevine naselja tijekom vremena nastale. Smatra se vrlo važnim zaštititi i građevinu (građevine) i prostor u kojemu je ona nastala, ili su one nastale, kao jednu funkcionalnu, oblikovnu i osobito vizualnu cjelinu, odnosno sklop, u izvornom smislu.
- Obuhvaća režim zaštite kulturnog krajobraza - područja osobito tradicijskih ruralnih, odnosno urbanih struktura, kao krajobraznih vrijednosti posebno u pogledu iz određenih smjerova. Drugim riječima, fenomena u prostoru poradi kojih se uspostavljaju zaštićene vizure.

Planom je dana valorizacija s prijedlogom razine zaštite, uređivanja i korištenja inventariziranih spomenika kulturno-povijesne i graditeljske baštine.

Važan dio stroge zaštite kulturno-povijesnih građevina i ansambala tradicijskih ruralnih cjelina predstavlja zaštita neposrednog "kontaktnog prostora" oko kulturno-povijesnih

struktura i građevina, koji s navedenim strukturama tvori vrijedne krajobrazne sklopove izrazitih lokalnih ambijentalnih obilježja.

3.4.1. ISKAZ POVRŠINA ZA POSEBNO VRIJEDNA I OSJETLJIVA PODRUČJA I PROSTORNE CJELINE

TABLICA 29. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA ZAŠTIĆENE CJELINE

2.0. ZAŠTIĆENE CJELINE							
2.1.	ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA	UKUPNO	12343,19	2,77	41,94	1,84	0,54
	nacionalni park	NP					
	park prirode	PP	3076,48	0,69	10,45	7,40	0,14
	ostali zaštićeni dijelovi prirode		9266,71	2,08	31,48	2,46	0,41
2.2.	ZAŠTIĆENA GRADITELJSKA BAŠTINA	UKUPNO	513,97	0,12	1,75	44,28	0,02
	arheološka područja		405,55	0,09	1,38	56,12	0,02
	povijesne graditeljske cjeline		108,42	0,02	0,37	209,92	0,00
	GRAD KUTINA	UKUPNO	12857,16	2,88	43,68	1,77	0,56

3.4.2. ZAŠTITA PRIRODNOG NASLJEDA

Područje Grada zahvaćeno je snažnim procesom primarne i sekundarne urbanizacije, koja je znatno promijenila zahvaćene prirodne prostore osobito u dijelu duž prometnih cestovnih pravaca. Stoga je zastupljenost vrijednih elemenata prirodnog nasljeđa, iako su sva naselja praktično utopljena u prirodnom prostoru, izvan prostora neposredno zahvaćenih urbanizacijom, u sjevernim i južnim dijelovima Grada, odnosno u područjima Moslavačke gore i parka prirode «Lonjsko polje». Ostalo su većinom modificirani, kultivirani prirodni prostori u neposrednoj službi čovjeka.

Na prostoru Grada Kutine, na temelju terenskog obilaska i valorizacije zaštićenih i za zaštitu predloženih dijelova prirode u prijašnjim prostornim planovima općine Kutina, prirodne vrijednosti i obilježja svrstana su u vidu

- brdskih i nizinskih šuma,
- potočnih dolina,
- izvornih zajednica vlažnih livada i biljnih zajednica i močvarnih staništa.

Nadalje, vrednovanje prirodnog nasljeđa provodi se na temelju nekoliko zakonskih propisa: Zakon o zaštiti prirode, Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Zakon o šumama, Zakon o zaštiti tla, i dr. koji određuju i uvjetuju prostorne planske mjere namjene i korištenja prostora. Zakonom o zaštiti prirode zaštićuju se pojedini dijelovi prirode koji su sačuvali izvorne osobitosti, ili su kao dio prirode rijetki, ili pridonose krajobraznoj i biološkoj raznolikosti kraja i dr. Na temelju rečenog Zakona i prethodno provedene valorizacija zaštićuju se dijelovi prirode kroz pojedine zakonske kategorije.

Na području obuhvata Plana zaštićene su sljedeće prirodne vrijednosti:

- a) prirodne vrijednosti zaštićene temeljem Zakona o zaštiti prirode (upisane u Upisnik zaštićenih područja):

- park prirode: „Lonjsko polje“;
- regionalni park: „Moslavačka gora“;
- b) područja ekološke mreže RH temeljem Uredbe o ekološkoj mreži:
 - područja očuvanja značajna za ptice:
 - Donja Posavina HR100004;
 - Poilovlje s ribnjacima HR1000010;
 - područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove:
 - Lonjsko polje HR2000416;
 - Ilova HR2001216;
- c) prirodne vrijednosti evidentirane za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode (prijedlog za zaštitu sukladno prostornom planu županije):
 - posebni rezervat – ornitološki: „Ribnjaci Lipovljani“;
 - park šuma: „Šanac - Ciglenica“;
 - spomenik parkovne arhitekture: Trg kralja Tomislava u naselju Kutina.
- d) rješenjima ovog plana štite se:
 - osobito vrijedni predjeli - prirodni krajobraz („PK“)
 - osobito vrijedni predjeli - kultivirani krajobraz („KK“)

Na prostoru Grada preporučljivo bi nadalje bilo

- zadržati aktivnu poljodjelsku proizvodnju na poljodjelskim površinama i
- zadržati bujnu vegetaciju unutar vodnih kanala gdje je to moguće.

Na takav način zadržat će se i zaštititi svojstvena krajobrazna slika kraja, a to znači da će se

- čuvati poljodjelski krajobraz,
- čuvati gospodarske i privatne šume koje se pojavljuju u ravničarskom i brežuljkastom poljodjelskom krajobrazu,
- čuvati asocijacije biljnih zajednica koje dolaze uz vodotoke i kanale
- čuvati vrijedne gospodarske šume u Gradu.

Pri korištenju i uređivanju poljoprivrednog zemljišta traži se održavanje i uređivanje živica barem s jedne strane poljskih putova ili kanala, drvoreda u funkciji zaštite od vjetra, ali i kao koridora za kretanje ptica, sisavaca i drugih životinja.

U dijelu vodnogospodarskih radova traži se seminaturalni izgled kanala i isto takovo uređenje obale koje podržava ugrožene vrste (vidre, ptice močvarice, pojedine vrste

divljači). Pri tome je važan pravac pružanja kanala, nagib obala, obrast barem jedne obale i sl.

Svakako je na navedene načine potrebno urediti koridore uz rijeku Ilovu, Kutinicu i Repušnicu i to sve od sjevernih dijelova gradskog područja. Ovim se mjerama stvaraju i održavaju koridori uobičajenih kretanja životinja između nizinskog i brdskog područja Grada.

Područja zaštićenih prirodnih vrijednosti iz prethodnog stavka ucrtana su na kartografskom prikazu 3a: „Uvjeti korištenje, uređenja i zaštite prostora - prirodne vrijednosti i ekološka mreža“ u mjerilu 1:25000 i kartografskim prikazima serije 4: „Građevinska područja naselja i područja posebnih uvjeta korištenja“ u mjerilu 1:5000.

3.4.3. ZAŠTITA KULTURNIH DOBARA

3.4.3.1 Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

3.4.3.1.1 Zaštita kulturno - povijesnih vrijednosti

Za potrebe izrade ovoga Plana detaljno je inventarizirana i vrednovana kulturno-povijesna baština Grada Kutine. Razmjerno malobrojna do sada zaštićena baština revalorizirana je, a brojne se do sada neevidentirane kulturno-povijesne vrijednosti predlažu za zaštitu na državnoj razini ili se štite mjerama ovog Plana. Uvjete za zaštitu i obnovu kulturno-povijesnih vrijednosti potrebno je primijenjivati u postupcima izdavanja lokacijskih i građevnih dozvola.

Između 260 inventariziranih elemenata kulturno-povijesne baštine na području Grada Kutine 223 su pojedinačne povijesne građevine, a 37 je prostornih spomenika (dijelovi povijesnih naselja, arheološki lokaliteti, povijesno-memorijalna područja i cjeline)).

3.4.3.1.2. Pregled spomeničkih skupina inventariziranih na području Grada Kutine

I SPOMENIČKA PODRUČJA I CJELINE

1. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA

- 1.1. Gradskih obilježja
- 1.2. Seoskih obilježja

2. ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE

3. POVIJESNO – MEMORIJALNA PODRUČJA (grobља)

4. KRAJOLICI

5. PARKOVI I PERIVOJI

II POJEDINAČNA NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

1. SAKRALNE GRAĐEVINE

- 1.1. Crkve
- 1.2. Kapele

1.3. Poklonci i raspela

2. CIVILNE GRAĐEVINE

2.1. Stambene građevine

2.1.1. Stambene građevine etnoloških obilježja

2.1.2. Ostale stambene građevine (kurije, dvorci, vile)

2.2. Građevine javne namjene (škole, željeznički kolodvor)

2.3. Gospodarske građevine etnoloških obilježja

3. INDUSTRIJSKE GRAĐEVINE (mlin)

4. POVIJESNO – MEMORIJALNI SPOMENICI

5. KOMUNALNO – TEHNIČKE GRAĐEVINE (most)

ZBIRNA EVIDENCIJA BAŠTINE (prema naseljima i spomeničkim grupama)

01	Banova Jaruga									1										1
02	Brinjani									5		1								6
03	Čaire		1							2										3
04	Gojlo				1			1		6										8
05	Husain												1							1
06	Ilova		1						1	11										13
07	Jamarica		1		1				1	1	17									21
08	Janja Lipa		1		1				1	1	21									25
09	Katoličke Čaire		1							4										5
10	Kletišće									1										1
11	Krajiška Kutinica				2					7									1	10
12	Kutina		1		1	4	1	1	1	2	1	34	3		1	1	1			52
13	Kutinica		1		2					1	4									8
14	Medurić								1	14	2									17
15	Mikleuška		1		5					1	9									16
16	Repušnica		1		3					21		1								26
17	Selište									7										7
18	Stupovača					1				1	20		1							23
19	Šartovac				2					1										3
20	Zbjegovača				1					6										7
Σ			1		9	20	5	1	3	8	3	19	5	3	1	2	1			253

ZBIRNA INVENTARIZACIJA BAŠTINE (prema stupnju zaštite / spomeničkom statusu)

	spomenički status	broj
R	Registrirani	4
P	Preventivno zaštićeni	9
PR	Prijedlog za zaštitu	14
E	Evidentirani	233
UKUPNO		260

U vrijednosnom pogledu najveći dio baštinskog fonda lokalnog je značenja (kategorija IV) – ukupno 242 građevine. Na području općine ne postoje spomenici međunarodnog ili nacionalnog značenja. Dva kulturna dobra pripadaju višim vrijednosnim kategorijama makroregionalnog značenja (okvirno razina sjeverozapadne Hrvatske – II kategorija), a 14 su mikroregionalnog značenja (okvirno županijska razina – III kategorija). Kategoriji III/IV pripadaju 2 kulturna dobra.

Privremena kategorizacija što je iskazana u tablicama po pojedinačnim naseljima nema važnost službenog i konačnog vrednovanja baštine, već je samo orijentacijskog karaktera.

ZBIRNA VALORIZACIJA BAŠTINE (prema kategorijama i značenju)

	značenje/vrijednost	broj
0	međunarodno značenje	-
I	nacionalno značenje	-
II	makroregionalno značenje (razina sjeverizap. Hrvatske)	2
III	mikroregionalno značenje (županijska razina)	14
III/IV	mikroregionalno/lokalno značenje	2
IV	lokalno značenje (općinska razina)	242

RAZINA ZAŠTITE

	razina zaštite	broj
D	državna razina	44
Ž	županijska razina	4
O	općinska razina	212

D – državna razina

- odnosi se na sva registrirana (R), preventivno zaštićena (P) i kulturna dobra predložena za zaštitu (PR), te na sve arheološke lokalitete neovisno o formalnom spomeničkom statusu
- zaštitu provodi : Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu

Ž – županijska razina

- odnosi se na najvredniji dio evidentiranih (E) kulturnih dobara, u pravilu kategoriziranih kao županijska razina vrijednosti (III kategorija)
- zaštita se provodi : mjerama Prostornog plana županije, donošenjem posebnog akta na razini županijskih organa uprave ili konzultativno putem mišljenja nadležnog konzervatorskog odjela (kada se ocijeni da je potrebno)

O – općinska razina

- odnosi se na pretežni dio evidentiranih (E) kulturnih dobara, kategoriziran kao općinska/lokalna razina vrijednosti (IV kategorija)
- zaštita se provodi: mjerama i preporukama Prostornog plana uređenja Grada, donošenjem posebnog akta o proglašenju zaštite na razini lokalnih/gradskih organa uprave

3.4.3.1.3. Popis inventariziranih kulturnih dobara u Gradu Kutini

Popis Zakonom zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara na području Grada Kutine daje se u sljedećoj tablici:

TABLICA 30.: POPIS ZAKONOM ZAŠTIĆENIH NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA NA PODRUČJU GRADA KUTINE

Oznaka	Naselja	Naziv
P-3921	Banova Jaruga	Arheološko nalazište Banova Jaruga - Dijelovi
P-3922	Banova Jaruga	Arheološko nalazište Banova Jaruga - Konačine
Z-1924	Gojlo	Crkva sv. Duha
Z-2838	Ilova	Crkva prečistog Srca Marijina
P-3930	Kutina	Arheološko nalazište Kutina – Krč
P-3923	Kutina	Arheološko nalazište Kutina – Sečevine – Okoli
Z-3278	Kutina	Arheološko nalazište Kutinska Lipa
Z-1925	Kutina	Crkva sv. Marije Snježne
Z-2758	Kutina	Dvorac Erdödy, Trg kralja Tomislava 13
Z-4465	Kutina	Gradište Plovdingrad
Z-4405	Kutina	Kompleks tradicijskih kuća, Crkvena ulica
Z-2121	Kutina	Palača kotarske oblasti, Ulica Stjepana Radića 3
P-4988	Kutina	Urbana cjelina grada Kutina
P-3928	Međurić	Arheološko nalazište Međurić - Podbrdalje
P-3926	Međurić	Arheološko nalazište Međurić – Ribnjačke Njive
P-3929	Međurić	Arheološko nalazište Međurić – Ribnjački Lug
Z-3590	Mikleuška	Arheološko nalazište Gradina Marić

Oznaka	Naselja	Naziv
P-4175	Mikleuška	Ostaci pavlinskog samostana Blažene Djevice Marije
Z-2256	Stupovača	Crkva sv. Dimitrija Velikomučenika

Detaljna inventarizacija kulturnih dobara uključivo dobra s planskom razine zaštite, prema naseljima, daje se u odgovarajućoj tablici unutar provedbenih odredbi Plana.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAV

Kao što je to i cijela Sisačko-moslavačka županija, prostor Grada Kutine u prometnom i transportnom smislu razmjerno je jedno od vrlo važnih područja, pri čemu na jugu park prirode «Lonjsko polje», a na sjeveru Moslavačka gora predstavljaju ograničavajuće čimbenike.

Područjem Grada prolaze auto cesta i željeznička veza na pravcu bivšeg paneuropskog prometnog koridora broj 10. U europskoj cestovnoj mreži auto cesta pripada pravcu E-70, a u hrvatskoj cestovnoj mreži to je državna cesta D-4. Također je važna i željeznička veza između zapadnog i istočnog dijela Hrvatske, a i mnogo šire.

Dakle, u okviru Grada uspostavljen je složen sustav infrastrukture. Međutim, prometni i energetski sustav dva su sustava koji su razmjerno najznačajnije fizički i vizualno prisutni u prostoru. Ostale sustave, u smislu prostornih vizualnih posljedica možemo smatrati manje važnim.

3.5.1.1. *Promet*

3.5.1.1.1. *Cestovni promet*

Cestovni prometni sustav Grada određen je sustavom državnih cestovnih pravaca od Zagreba i Siska prema istoku. U cestovnom kontekstu Grad Kutina je odlično povezan sa širim prostorom. Gradom prolazi auto cesta D-4, kojom je prostor Grada povezan i sa Zagrebom i sa Slavonskim Brodom i dalje zapadnije i istočnije. Osim navedene prometnice Gradom prolazi i državna cesta D-45 koja s auto cestom preko čvora «Kutina» povezuje Grad i naselje Kutinu preko Šartovca, Brinjana i Stupovače s Općinom Garešnica i sjevernijim prostorima.

Mreža županijskih cesta povezuje prostor Grada unutar sebe i sa susjednim jedinicama lokalne samouprave. Pri tome su najprometnije Ž-3124: Popovača-Kutina-Banova Jaruga-Novska i Ž-3168: Banova Jaruga-Međurić-Poljana-Uljanik (D-26). Županijske i lokalne ceste dobro povezuju sva naselja Grada, a trebalo bi im poboljšati tehničke elemente i kvalitetu kolovoza.

Međutim, upravo zahvaljujući to svom dobrom geo-prometnom položaju i prolazu važnih cestovnih pravaca svojim teritorijem i naseljem Kutina, ono se suočilo s problemom tranzitnog prometa kako na potezu zapad - istok županijskom cestom Ž-3124, isto tako i jug sjever državnom cestom D-45. Obje ceste i promet koji se njima odvija prolazi najužim središtem naselja Kutine što je teško održivo, pa će ovaj Plan predložiti rješenje ovoga problema.

Budući cestovni promet mora omogućiti skladan i optimalan regionalan i gradski razvitak te kvalitetno povezivanje dijelova Grada i šireg prostora koji gravitira Gradu i naselju Kutini, a što je sve u skladu sa Strategijom i Programom prostornog uređenja RH.

Postojeći sustav prometnica u okviru Grada danas sačinjavaju:

državne ceste:

- D-4, autocesta, GP Bregana – Zagreb – Kutina - Sl. Brod - GP Bajakovo,
- D-45, čvor «Kutina» (D-4) – Kutina – Garešnica - V. Zdenci,

Dok državna cesta D-4 ostaje u okviru svog današnjeg stanja, planira se nova trasa državne ceste D-45, kako bi se mimoišlo naselje Kutina i riješili prometni problemi koji nastaju u naselju Kutini prolaskom ove ceste kroz njegovo središte.

županijske ceste

- Ž-3124: Popovača – Kutina - Banova Jaruga - Novska,
- Ž-3163: Kutina (D-45) - Selište,
- Ž-3164: Kutina (D-45) - Kutinska Slatina,
- Ž-3167: Međurić (Ž-3168) - Općina Garešnica,
- Ž-3168: Banova Jaruga (Ž-3124) - Međurić – Poljana - Uljanik (D-26),
- Ž-3212: Ž-3124 - Husain,
- Ž-3213: Piljenice - Gojlo,
- Ž-3214: Ž-3124 - Zbjegovača,
- Ž-3216: Ž-3124 - Jamarica,
- Ž-4096: Poljana (Ž-4236) - Janja Lipa.

U okviru županijskih cesta planira se, osim njihovog uređenja i poboljšanja tehničkih elemenata, izgradnja obilazne županijske ceste oko naselja Kutine na potezu od granice s Općinom Popovača (naselja Repušnica) do državne ceste D-45 i njenog skretanja od čvora «Kutina» novom planiranom trasom prema Općini Garešnica. Ova trasa zamijenila bi današnju trasu Ž-3124 koja prolazi središtem naselja Kutine i stvara velike prometne probleme u samom središtu naselja. Njom bi se bolje povezali novoplanirani gospodarski prostori u južnom dijelu naselja Kutine sa širim regionalnim prostorom bez prolaska kroz središte naselja Kutine.

lokalne ceste

- L-33021: Ž-3124 - Ciglenice - Mikleuška,
- L-33022: L-33023 - Kraiška Kutinica,
- L-33023: Ž-3164 - Katoličke Čaire - Kutinica,
- L-33024: Ž-3163 - Kletište,
- L-33025: Katoličke Čaire (L-33023) - Općina Garešnica,
- L-33069: Repušnica (Ž-3124) - Željeznički kolodvor,
- L-33070: Kutina (D-45) - Husain - Batina - Općina Garešnica,
- L-33071: Kutina (L-33070) - Mišinka - Ž-3213,
- L-33072: Ilova (Ž-3213) - Ž-3124,
- L-33073: Jamarica (Ž-3216) - Janja Lipa – Općina Garešnica,

- L-33142: L-33141 - Novi Grabovac - (L-41006) (Kraćim dijelom prolazi Gradom),
- L-37139: Gojlo (Ž-3213) – Općina Garešnica.

Planira se da lokalne ceste zadrže svoje današnje trase i poboljšaju njihove tehničke elemente.

Gradska prometna mreža. Osnovne gradske prometnice na svojim temeljnim pravcima, osobito zapad – istok (Repušnica – Kutina - Banova Jaruga i sjever-jug (D-4 – Kutina - Općina Garešnica) vezane su na pravce regionalnog prometa, pa se ti problemi dijelom rješavaju ovim Planom planiranjem novih trasa. Prometnice unutar naselja Kutine predmet su rješavanja Generalnog urbanističkog plana naselja Kutine (GUP). Javni prijevoz na području naselja Kutine, gdje je on dominantan, nema odgovarajuće riješeno pitanje parkiranja teretnih vozila. Na to pitanje odgovorit će se rješenjem u okviru planiranih površina za gospodarsku namjenu Generalnim urbanističkim planom naselja Kutine.

Ukupne potrebe za parkiranjem u gradskom području ovise o lokaciji i namjeni sadržaja:

NAMJENA GRAĐEVINA	BROJ MJESTA NA	U CENTRU KUTINE	U OSTALOM PODRUČJU
STANOVANJE			
- višestambeno	1 stan	0,5	1
- jednoobiteljsko	1 stan	0	1,3
INDUSTRIJA I SKLADIŠTA	1 zaposleni	0,15	0,45
URED	1000 m2 kopriskne površine	7	20
ŠKOLA			
- viša	1000 m2 kopriskne površine	5	19
- druga škola	1 zaposleni	0,15	0,45
TRGOVINA			
- gradski centar	1000 m2 kopriskne površine	20	0
- ostalo područja	1000 m2 kopriskne površine	0	30
- kupovni centar	1000 m2 kopriskne površine	0	75
BANKA, POŠTA, OBRT	1000 m2 kopriskne površine	30	40
TURISTIČKI SADRŽAJI			
- hotel	100 osoba	20	0
- motel	100 osoba	0	90
UGOSTITELJSTVO			
- gostionica	1000 m2 kopriskne površine	15	25

- restoran	1000 m2 koprisne površine	60	9
VIŠENAMJENSKE DVORANE	1 gledatelj	0,15	0,15
ŠPORTSKE DVORANE	1 gledatelj	0,2	0,3

Biciklistički promet

Obzirom na važnost biciklističkog prometa u Gradu predviđa se njegov daljnji razvitak, pa mu u planiranju buduće mreže treba dati odgovarajuće značenje. Osiguranje biciklističkih staza odvojenih od kolnika omogućilo bi sigurniju, masovniju i češću uporabu bicikla. Zbog prikladne konfiguracije terena, kao i zbog ekoloških razloga, predlaže se intenzivnija izgradnja biciklističkih staza. Obzirom da je najviše biciklističkih putovanja prilikom odlaska na i povratka sa radnih mjesta, a slična se situacija očekuje i u budućnosti, to je prioritet u gradnji biciklističkih veza potrebno dati trasama koje povezuju stambene zone s radnim zonama na području i to osobito na području naselja Kutine u okviru koje je najveća koncentracija radnih zona.

3.5.1.1.2. Željeznički promet

Područjem Grada Kutine prolazi koridor planirane željezničke pruge za međunarodni promet M103 Dugo Selo – Novska koja je dio trase željezničke pruge koridora RH1 (bivši X. paneuropski koridor) te željeznička pruga za lokalni promet L204 Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić rasputnica.

Izgradnjom nove dionice dvokolosiječne željezničke pruge M103 na dionici Kutina – Lipovljani predviđa se preategorizacija postojeće željezničke pruge na dionici Kutina – Banova Jaruga u prugu za lokalni promet, dok se za prugu na dionici od kolodvora Banova Jaruga do spoja s novom dionicom željezničke pruge predviđa ukidanje.

Prvi prioritet u poboljšanju željezničkog prometa na području Grada je osiguranje svih pružnih prijelaza, izgradnja polubranika i odgovarajuće svjetlosno-zvučne signalizacije na križanjima magistralnih željezničkih pruga s lokalnim cestama.

3.5.1.1.3. Pošta i telekomunikacije

a) Poštanska mreža

Područje Grada Kutine u nadležnosti je Središta pošta Sisak. U Gradu postoje tri poštanska ureda s dostavnim područjem. Postignut je trenutno razmjerno dobar broj poštanskih ureda čiji se broj u dogledno vrijeme ne planira povećavati. Planira se kao prioritetno njihovo kvalitetno unapređenje i uređenje. U Gradu postoje:

- poštanski ured 44320 Kutina te
- poštanski ured 44326 Kutina - Husain i
- poštanski ured 44320 Repušnica (Repušnica).

b) Telekomunikacijska mreža

Novim ustrojem TK mreže Grad Kutina pripada TKC Sisak. U njegovom okviru djeluju dvije TC/PC (tranzitno-pristupne) telefonske centrale, u Sisku i u Kutini na koje su

vezani UPS-ovi (udaljeni pretplatničkim stupnjevi) s pripadajućim pristupnim mrežama. U Gradu Kutini u funkciji je 11 UPS-ova povezanih s TC/PC u naselju Kutini:

1. UPS Mikleuška
2. UPS Repušnica
3. UPS Čaire
4. UPS Kutinska Slatina
5. UPS Stupovača
6. UPS Husain
7. UPS Iova
8. UPS Banova Jaruga
9. UPS Jamarica

Uži centar naselja Kutine pokriven je sa:

10. UPS Kutina 2 (Brunkovac)
11. UPS Kutina 1, 3 i 4 (smješteni u zgradi TK centra).

UPS-ovi su sa TC/PC u naselju Kutini povezani najsvremenijim svjetlovodnim (SVK) sustavima prijenosa preko kojih se odvija lokalni, županijski i međunarodni telekomunikacijski promet.

Jedan od najvećih razvojnih zadataka HT-a u bliskoj budućnosti širenje je spektra telekomunikacijskih usluga pored osnovnih uskopojasnih govornih i na širokopojasne usluge (Internet, ISDN, ATM, KTV). Ove usluge zahtijevaju veće brzine prijenosa i frekvencijske opsege, te će u tu svrhu svakako trebati pored komutacijskih i prijenosnih segmenata prilagoditi i pristupnu mrežu, tako da svakom korisniku bude doveden svjetlovodni kabel. Kako bi se to ostvarilo bit će potrebno rekonstruirati i izgraditi pristupnu mrežu s DTK, dovesti 2xPEHD cijevi, kroz koje će se uvući SVK, a zračnu će mrežu biti potrebno ukloniti.

c) Mobilna telefonija

Potrebe za mobilnom telefonijom u stalnom su porastu, tako da je pored postojećih baznih stanica i antenskih sustava potrebno izgrađivati nove kako bi se postigla zadovoljavajuća bazna pokrivenost i broj mobilnih kanala za mobilnu telefoniju.

Za razvoj i izgradnju mobilne mreže nužna je koordinacija nadležnih tijela s javnim ovlastima jer uslužni uređaji (primopredajni terenski uređaji) nesvrhovito koriste prostor i smještaju se doista na nemogućim i neprimjerenim pozicijama u prostoru.

d) Radio i TV sustav veza

Na području Grada Kutine nalazi se TV odašiljač veće snage na Moslavačkoj gori koordinata: 16 E 4531 i 45 N 3653 koji je smješten na vrhu Moslavačke Gore na visini 485 metara i ima antenski stup visine 40 metara. Na grafičkom prilogu ucrtani su i radijski koridori i smjerni kutevi (azimuti) prema lokacijama:

- Bjelovar (antenski stup HT)
- Psunj (objekt HTR)
- Sisak (HRT dopisništvo)
- Zagreb (dom HRT)

3.5.1.2. Energetski sustav

3.5.1.2.1. Elektroenergetika

Grad Kutina i sjeveroistočni dio Županije pokriva distribucijsko područje «Elektra» - Križ.

Kako u Gradu nema sustava proizvodnje električne energije osim industrijske elektrane za potrebe Petrokemije – Kutina (generator od 30 MVA) to se područje energetike Grada može promotriti kroz dva vida:

- a) kroz transport električne energije čiji uređaji samo koriste prostor Grada i
- b) kroz elektroenergetsku opskrbu Grada.

Područjem Grada prolaze prijenosni energetski sustavi kojima prostor Grada nije jedino odredište i ne služe samo njemu već su od državnog i međunarodnog značaja za transport električne energije:

- DV 2x400 kV TS Tumbri – TS Ernestinovo (prolazi sjevernim dijelom Grada i padinama Moslavačke gore);
- Planira se izgradnja paralelnog dvostrukog dalekovoda 2x400kV sa spojem na trafostanicu TS 220/110 Međurić;
- DV 220kV TS Međurić – BiH (Prijedor, privremeno izvan pogona).

Područjem Grada u nizinskom dijelu prolaze i dalekovodi:

- DV 220 kV,
- DV 110 kV i
- DV 35 kV.

U Gradu smještene su dvije važne transformatorske stanice:

- TS 220/110 kV Međurić i
- TS 110/35 kV Kutina uz Petrokemija.

Planira se izgradnja spoja TS 110/kV Petrokemija i TS 110/35 kV Međurić dalekovodom DV 110 kV.

Cijelo područje Grada opskrbljeno je električnom energijom. Sustav DV 10 kV i 99 TS 10/0,4 pokriva područje i dovodi električnu energiju do svih naselja.

Mreža DV 35 kV i TS 35/10 kV dovoljno je razgranata, te funkcionalno i tehnološki zadovoljava potrebe konzuma. Područje je u potpunosti pokriveno elektroenergetskim razvodom. Razvod je izvršen zračnim (ZDV) i podzemnim (KDV) vodovima od 10 kV.

U razvojnim planovima distribucijske djelatnosti naponska razina od 35 kV nije više prihvatljivo rješenje, te se napušta i uvodi tehno-ekonomski učinkovitiji sustav s neposrednom transformacijom 110/20 kV. Stoga bi krajnja točka budućih distribucijskih pojnih točaka trebala biti temeljena na transformaciji 110/20 kV, a koristile bi se trase i lokacije postojećih elektroenergetskih građevina.

Na području Grada Kutine i distribucijskog područja «Elektra» Križ u narednom periodu zbog povećane potrošnje električne energije konzuma naselja Kutine planirano je izvođenje rezervnog napajanja TS 35/10 kv Kutina iz TS 110/10 kv Petrokemija

Kutina. Rekonstrukcija TS 35/10 kV Kutina obuhvatit će građevinsko proširenje postojeće zgrade.

Problematika distribucije na području Grada odnosi se isključivo na mrežu niskog napona (0,4 kV), koju će trebati rekonstruirati i prilagoditi novim uvjetima potrošnje..

3.5.1.1.2. *Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina*

Proizvodnja i cijevni transport nafte

U prostoru Grada postoje, odnosno planirana su tri proizvodna rudna polja:

- rudno polje u zoni naselja Goilo (službeno ugašeno, a površine vraćene polj. i šum. zemljištu)
- rudno polje u zoni naselja Janja Lipa
- rudno polje u zoni naselja Jamarica
- rudno polje sjeveroistočno od Repušnice (veći dio u Općini Popovača)

Prostorom Grada položene su cijevi za cijevni transport nafte:

Od međunarodnog značaja:

- magistralni naftovod za međunarodni transport JANAF, Sisak – Slavonski Brod

Širina zaštitnog pojasa JANAF-a u kojem je zabranjena svaka gradnja iznosi 10 m lijevo i desno od osi cjevovoda. Zbog planirane gradnje usporednog cjevovoda (dodatni cjevovod naftovoda i magistralni plinovod), zaštitni koridor se povećava za 10 m, tako da je ukupni zaštitni koridor 20 m na sjever i 20 m na jug od postojeće cijevi naftovoda JANAF. (PPŽ temeljem podataka JANAF, str 182.).

Od državnog značaja:

- magistralni naftovod Stružec – Lipovljani Ø 8 5/8
- magistralni naftovod Stružec – Lipovljani Ø 20"

Naftovodi prolaze područjem Grada koridorom duž trase auto ceste s njene južne strane. Zona zaštite naftovoda iznosi 100 metara sa svake strane mjereno od osi naftovoda, a zona opasnosti, unutar koje je zabranjena izgradnja objekata, iznosi po 20 m sa svake strane.

Planira se gradnja paralelnog naftovoda

Transport i opskrba plinom

Problematiku transporta i opskrbe Grada plinom možemo sagledati kroz dva vida:

- a) kroz transport plina prostorom Grada i
- b) kroz opskrbu Grada plinom.

Na području Grada Kutine transport plina vrši se sljedećim magistralnim plinovodima:

- Zagreb istok – Kutina DN 600/75
- Kutina – Slavonski Brod DN 600/75
- Virovitica – Kutina DN 500/50
- Ivanić – Kutina DN 500/50
- Ivanić – Kutina DN 3500/50

- Kutina – Dobrovac DN 200/50
- Piljenice – Čvor Janja Lipa DN 150/50
- Piljenice – Čvor Janja Lipa 150/50 – izvan funkcije
- Janja Lipa – Lipovljani DN 150/50
- Kutina – garežnica DN 150/50
- Lipovljani – Popovača DN 100/50

Prostorom Grada još prolaze plinovodi od MRS Kutina 1:

- plinovod Kutina – Garežnica \varnothing 65/8
- plinovod Kutina – Virovitica \varnothing 65/8

U budućnosti se planira izgradnja magistralnog plinovoda (75 bara) duž cijelog poteza auto ceste (DIN 700 mm ili 28") Zagreb-istok – Slavonski Brod.

Opskrba grada vrši se putem magistralnih plinovoda i putem šest mjerno-redukcionih stanica:

- MRS Kutina I
- MRS Kutina II
- MRS Ilova
- MRS Banova Jaruga
- PČ Kutinsko Selo
- Priključak Repušnica
- BIS Šartovac
- IS Mramor Brdo

Preko MRS Kutina područje Grada Kutina je uglavnom pokriveno plinskom mrežom, izuzev nekoliko naselja u brdskom dijelu područja, za koje se planira osigurati plin u narednom razdoblju. Korištenje plina, kao goriva za upotrebu u kućanstvu i gospodarstvu pogoduje smanjenju zagađenja od ložišta.

3.5.1.3. *Vodnogospodarski sustav*

3.5.1.3.1. *Vodoopskrba*

Snabdijevanje vodom Grada Kutine osigurano je iz Ravnika preko vodospreme «Veliko Brdo», s područja općine Popovača, iz kojega se iz 10 bušotina dubine do 60 m crpkama voda crpi i cjevovodima potiskuje na uređaj za obradu vode u pitku vodu, kapaciteta 80 lit/sec. Iz ovog izvora pitkom vodom snabdijevaju se stanovnici i pretežitog dijela Općine Popovča, dijelom općine Velika Ludina i naselje Kutina s dijelom naselja Repušnica i Husain.

Od uređaja u Ravniku do naselja Kutina izgrađen je magistralni vodovod \varnothing 400 mm u dužini 18 km. Cjevovod je u funkciji direktnog snabdijevanja usputnih potrošača, a višak vode se ulijeva u dva betonska rezervoara zapremnine 2 x 1.250 m³ na povišenom dijelu grada Kutine iz kojih se podmiruje dnevna potreba u "špicama" potrošnje.

Problem ovoga sustava vodoopskrbe je učestalo pucanje cijevi magistralnog vodovoda od PVC-a materijala, te se pristupilo postupnoj izmjeni cijevi s čeličnim cijevima. Naredni problem su nedovoljne količine dopremljene pitke vode u satima vršne

potrošnje i niski pogonski tlakovi u višim gradskim zonama zbog nisko smještenog brdskog spremnika.

Osim dijela naselja Repušnica i Husain, ostala manja naselja na području Grada Kutina nemaju riješen javni vodoopskrbni sustav, već se koriste bunari. To isto važi za dio grada Kutine na višim terenima.

Problematiku vodoopskrbe treba promatrati kroz regionalni vodoopskrbni sustav Moslavačke Posavine na prostoru sjeverno od rijeke Save, kojim se obuhvaća područje Gradova Kutina i Novska, te Općina Velika Ludina, Popovača, Lipovljani i Jasenovac. U tome smislu trebat će sustav vodocrpilišta Ravnik i vodoopskrbu pitkom vodom Grada Kutine povezati u regionalni vodoopskrbni sustav s novim izvoristima vode, doradom preradbenih kapaciteta, te izgradnjom magistralnog cjevovoda i rezervoarskih prostora, a potom izgradnjom sustav vodoopskrbe svih naselja Grada.

U prvoj fazi razvitka vodoopskrbnog sustava, predlaže se izgradnja magistralnog cjevovoda:

Novska – Lipovljani – Banova Jaruga – Kutina dužine 25 km.

U drugoj fazi razvitka vodoopskrbnog sustava predlaže se:

- izgradnja vodospremnika «Kutina 2» zapremnine 2x3000 m³;
- izgradnja magistralnog pravca prema Garešnici, tj. magistralnog cjevovoda Kutina – Rogoža, dužine oko 8 km;
- izgradnja magistralnog pravca prema Lipiku, Pakracu i Daruvaru, tj. magistralnog cjevovoda Banova Jaruga – Pakračka Poljana, dužine oko 5 km;
- izgradnja opskrbnih podsustava Grada Kutine (dužine oko 80 km).

Današnja vodoopskrbljenost Grada Kutine iznosi 68,8%. Poželjno će biti slijediti vodoopskrbne norme za određivanje vršnih dnevnih i satnih potrošnji kako slijedi:

Naselje do 500 stanovnika	$q = 150 \text{ l/st/24h}$
	$k_{\text{max.dan}} = 1,5$
	$k_{\text{max.sat}} = 3,0$
Naselja od 500 do 1000 stanovnika	$q = 180 \text{ l/st/24h}$
	$k_{\text{max.dan}} = 1,5$
	$k_{\text{max.sat}} = 2,75$
Naselja od 1000 do 5000 stanovnika	$q = 220 \text{ l/st/24h}$
	$k_{\text{max.dan}} = 1,5$
	$k_{\text{max.sat}} = 2,5$
Naselja veća od 5000 stanovnika	$q = 250 \text{ l/st/24h}$
	$k_{\text{max.dan}} = 1,5$

 kmax.sat = 2,2

 q = vodoopskrbna norma

 kmax.dan = koeficijent vršne dnevne neravnomjernosti potrošnje

 kmax.sat = koeficijent vršne satne neravnomjernosti potrošnje 2,2

Ukupne potrebe vode pučanstva i industrije u Gradu Kutini su iznosile:

	Potrebe vode (l/st/24h)			
	1991. g.	do 2001. g.	do 2011. g.	do 2021. g.
Grad Kutina	75,52	86,82	112,19	112,19

Ribnjaci

U sustavu korištenja voda u Gradu Kutini se planira ribnjak «Međurić».

Ribnjak	Postojeće stanje		Planirano povećanje do 2021. g.		Ukupno	
	Ha	Potrebe vode (106m3god)	Ha	Potrebe vode (106m3god)	Ha	Potrebe vode (106m3god)
«Međurić»	-	-	130	2,60	130	2,60

3.5.1.3.2. *Odvodnja otpadnih voda*

Problematiku otpadnih voda možemo podijeliti na:

- problematiku komunalne vode
- problematiku tehnološke vode

Naselje Kutina ima djelomično riješen sustav kanalizacije i obrade otpadnih voda (u funkciji je dio za mehaničko pročišćavanje otpadnih voda – aeracijski pjeskovi). Kanalizacijski sustav grada Kutine mješovitog je karaktera. Pretežit dio područja naselja Kutine ima izgrađenu sabirnu kanalizacionu mrežu, sustav kolektora i uređaj za pročišćavanje na razini mehaničkog pročišćavanja. U užem centru naselja Kutine izgrađeno je približno 20 km kanalizacijske mreže mješovitog sustava i nekoliko rasteretnih građevina (kišnih preljeva), no nisu izgrađeni predviđeni retencijski bazeni za tretman i zadržavanje zagađenih oborinskih voda. Kanalizacijski sustav završava na lokaciji uređaja za pročišćavanje. Na izgrađeni kanalizacijski sustav priključeno je oko 50% individualnih zagađivača, 30% stanovništva, te sanitarne otpadne vode industrije. Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda naselja Kutine (kapacitet uređaja 20000 ES) sastoji se od I: stupnja – mehaničkog dijela, te ga je potrebno upotpuniti II. stupnjem – biološkim dijelom u skladu sa suvremenim standardima zaštite okoliša. Recipijent je lateralni kanal Kutina - Ilova koji se ulijeva u Kutinicu i dalje u Ilovu. Najznačajniji je zagađivač u Kutini Petrokemija d.d. čije se tehnološke vode obrađuju i pročišćavaju na lokaciji pogona (sektori TMG I. i TMG II.) i relativno pročišćene ispuštaju u kanal Ilova – Kutina.

Kanalizacijski polurazdjelni sustav djelomično je izgrađen u prigradskim naseljima Batina, Ilova i Repušnica gdje se i proširuje:

- Batina – Ilova sa dva ispusta u lokalne vodotoke
- Banova Jaruga s jednim ispustom u lokalne vode.

Ostala naselja na području Grada Kutine nemaju izgrađeni kanalizacioni sustav, te se otpadne fekalne vode akumuliraju u betonskim komorama (septičke jame, ili tzv. crne jame) s prelijevom u okolne cestovne kanale ili poljoprivredne površine. Problemi područja bez kanalizacije s gradnjom nepropusnih sabirnih jama naglo se povećavaju s povećanjem potrošnje vode, a situaciju čine još i gorom visoke razine podzemnih voda. Oboje nalaže poduzimanje potrebnih aktivnosti izgradnje kanalizacionog sustava u cilju smanjenja potencijalnih žarišta infekcije i osiguravanje epidemiološke situacije.

Iz postrojenja Petrokemije d.o.o. Kutina ispuštaju se u lateralni kanal onečišćene vode iz raznih procesa proizvodnje, nakon djelomičnog prethodnog pročišćavanja. Petrokemija d.o.o. prema Zakonu o vodama ishodila je dozvole, kojima su propisani uvjeti od strane Uprave za vode o načinu i kvaliteti voda, koje se ispuštaju u recipijent. Prema podacima praćenja kvalitete ispuštenih otpadnih voda, vidljivo je, da se srednje godišnje vrijednosti za fluoride, ulja i pH nalaze ispod najvećih dopuštenih vrijednosti.

3.5.1.3.3. *Vodno gospodarstvo*

Vodno gospodarstvo Grada Kutine pokriva složenu problematiku korištenja i zaštite od voda područja Grada Kutine. Obuhvaća

- zaštitu Grada od poplavnih voda što se slijevaju sa viših predjela Moslavačke gore
- zaštitu od poplavnih u nizinskom dijelu voda rijeke Save
- hidromelioracije nizinskog dijela Grada
- korištenje akumulacija za potrebe navodnjavanja i tehnoloških procesa.

Zaštita od poplavnih voda što se slijevaju sa Moslavačke gore zahtijevat će izgradnju sustava akumulacija čija će se voda moći koristiti i za druge svrhe.

Zaštita od poplavnih voda rijeke Save zahtijevat će izradu sustava površina namijenjenih poplavnom odnosno kontroliranom poplavnom korištenju površina. U tome smislu danas područje Lonjskog polja predstavlja retenciju za poplavne vode rijeke Save.

Hidromelioracije nizinskog dijela Grada obuhvaćaju površine između županijske ceste Ž-3124 i auto ceste, odnosno Lonjskog polja. Hidrotehničke melioracije obuhvaćaju poslove izgradnje novih te dogradnju i održavanje postojećih melioracijskih sustava koji su u pravilu dio ili podsustav većih vodoprivrednih sustava. Grad Kutina jednim svojim dijelom obuhvaća Melioracijsko područje «Lonjsko polje» koje se proteže od rijeke Česme na zapadu do potoka Slobošćina na istoku, te od rijeke Save na jugu do cestovnog pravca Ž-3124. Cijeli projekt «Lonjsko polje» je hidrotehničko uređenje i odvodnja zemljišta. Projektom se predviđaju uređene poljoprivredne površine sposobne za suvremenu poljoprivrednu proizvodnju. Prema projektnoj dokumentaciji, obzirom na konfeguraciju terena i podjelu na kazete i slivove, za snažnu i sigurnu odvodnju u bilo koje vrijeme godine predviđaju se brojne crpne postaje od kojih je sedam već izgrađeno ili su u gradnji. U tu svrhu uz lateralni kanal Lonjskog polja izgrađena je

- crpna stanica koja je u funkciji odvodnjavanja dijelom izvedenih a dijelom planiranih hidromelioracija u Gradu Kutini.

Prije svih eventualnih budućih hidrotehničkih radova na melioracijskom području «Lonjsko polje» potrebno je pribaviti suglasnost ustanove koja gospodari Parkom prirode «Lonjsko polje».

Korištenje akumulacija za potrebe navodnjavanja i tehnoloških procesa već dijelom postoji. Izgrađene su i u funkciji su

- akumulacija južno od Petrokemije d.d. smještena uz auto cestu s njene sjeverne strane koja služi za navodnjavanje,
- akumulacija «Pakra» južno od Banove Jaruge koja služi kao akumulacija – retencija za obranu od poplava.

3.5.1.4.. *Postupanje s otpadom*

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom (izdvojeno skupljanje otpada, recikliranje otpada, kompostiranje organskog otpada, termička obrada ostataka organskog otpada, kao i lokacije objekata za trajno zbrinjavanje otpada) reguliran je prostornim planom županije.

Planira se sanacija i zatvaranje postojećeg odlagališta komunalnog otpada Grada Kutine, uvjetovana punom uspostavom županijskog sustava gospodarenja otpadom sa županijskim centrom za gospodarenje otpadom (ŽCGO).

Mjerama treba poticati i organizirati sakupljanje i odvoz biootpada biljnoga podrijetla, koji će se prerađivati u kompost. Potrebno je poticati građane da u svojim vrtovima uređuju malena kompostišta za potrebe domaćinstva.

U okviru postojeće površine odlagališta otpada sanacijom se planira mogućnost organiziranja uvjeta za razvrstavanje i prikupljanje korisnog otpada (reciklažno dvorište, zeleni otoci, pogon za razvrstavanje) te formiranje pretovarne stanice.

Temeljem programa uspostavljanja zelenih otoka, sukladno prostornom planu županije, prostornim planom užeg područja poblize će se odrediti kriteriji uređenja reciklažnih dvorišta.

Planira se sanacija i dodatno opremanje deponije neopasnog proizvodnog otpada fosfogipsa na postojećoj lokaciji sukladno odredbama prostornog plana županije te županijskog plana gospodarenja otpadom.

3.5.1.5.- *Groblja*

Na području Grada Kutina postoji 17 aktivnih groblja i tri groblja na kojima se više ne vrši ukop.

U Gradu se planira:

1. novo groblje u naselju Repušnica
2. proširenje postojećeg groblja u Ilovi
3. proširenje postojećeg groblja u Kutini.

3.6. *SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ*

Ugroženi dijelovi okoliša su osobito:

1. okoliš i neposredan prostor gospodarskih zona;
2. kvalitetna poljoprivredna tla;
3. kulturno-povijesni spomenici;
4. objekti pučkog graditeljstva, svojstvena tipologija i matrica naselja;
5. prostori postojećih i neuređenih odlagališta otpada;
6. krajolici, prirodni, kultivirani i kulturni.

Smjernice obuhvaćaju razvoj infrastrukturnog sustava na zbrinjavanju komunalnih i industrijskih otpadnih voda i zaštitu od incidentnih zagađenja. Potrebno je otpadne vode, koje se mogu pojaviti u gospodarskoj zoni, ali i na drugim mjestima prethodno pročistiti na samim mjestima nastanka do razine komunalnih otpadnih voda prije upuštanja u kanalizaciju. Mjere za sprječavanje utjecaja od incidentnih zagađenja trebale bi biti obuhvaćene operativnim planovima svakog pojedinog zagađivača. Potrebno je pravodobno djelovati na suzbijanju takvih zagađenja.

Rješenje odvodnje otpadnih voda temelji se na uređaju za pročišćavanje, koji treba ispuštati otpadne vode II razine.

Grad	Zagađivači	Opasnost za okoliš	Planirane mjere zaštite
		Petrokemija d.d. Kutina (zrak i voda);	
Kutina	Industrija i promet	asfaltna baza, autoservisi, kamenolom Mikleuška	Ugradnja novih filtera i redovito korištenje postojećih-

Planom su, zbog zaštite i unapređenja okoliša, utvrđena osobito vrijedna područja prirode, koja se stavljaju pod poseban režim zaštite.

Zaštita prostora obrađena je u ovom tekstu Plana i prikazana je na grafičkim listovima označenim brojem "3". Oni obrađuje, valoriziraju i kategoriziraju prirodnih i kulturnih vrijednosti područja Grada. Osobito se traži zaštita trase auto ceste od havarija i izlivanja opasnih tvari u podzemlje.

Smjernice za zaštitu i revitalizaciju graditeljskog nasljeđa dane su u Odredbama za provođenje, a na grafičkim listovima br. 4: "Građevinska područja naselja i područja posebnih uvjeta za korištenje" prostorno su određene zone zaštita.

Zaštita čovjekove okoline: uzima u obzir procese i oblike degradacije pejzaža:

- uništavanje i degradaciju vegetacijskog pokrivača;
- zapuštanje antropogenog krajobraza;
- degradiranje krajobraza eksploatacijom, deponijima, deponijima građevinskog materijala.

Postoje realne opasnosti da se svi navedeni oblici ugrožavanja vrijednosti krajobraza nastave.

U problem zaštite čovjekove okoline ulazi i problematika zaštite ruralnog krajobraza. Problem se ispoljava u više razina:

- kao vizualno-estetski: siromašenje autohtonog tradicijskog izgleda;

- kao ekološko-ekonomski: dovoljno neangažiranje prirodnih i stvorenih resursa društva;
- kao kulturološki: postepeno gubljenje materijalne kulture jednog društva.

Stoga se predlaže, među ostalim, da se tradicionalni ruralni pejzaž izričito prizna kao posebna kulturološka, estetska, ekološka i ekonomska vrijednost:

- da se istraže specifičnosti,
- da se prostorno definiraju.

Sve navedeno uvelike nadilazi okvire ovoga Plana. Ipak, ovim Planom uspostavljen je sustav zaštite, a za najosjetljivije prostore i za prostore u kojima je buduća intenzivnija izgradnja najvjerojatnija propisano je donošenje prostornih planova užih područja.